

RANNIKON PUOLUSTAJA

Meripuolustuksen ammatti- ja jäsenlehti

nro 4/2023

Teemana

**Ajankohtaista
meripuolustuksen
operaatiotaidosta
ja taktiikasta**

Droonien kasvava rooli
nykyaikaisessa sodankäynnissä
ja Ukrainan sodassa s. 23

Meripuuseeriyhdistyksen
100-vuotisiltajuhlallisuuksia
s. 38–43

Rannikkosotilaskotiyhdistys
105-vuotta
s. 65

IMAGE SOFT

Underwater surveillance technology

Vedenalaisen valvonnin järjestelmät

- Merialueiden valvonta
- Satamaturvallisuus
- Merenalaisten rakenteiden ja kaapeleiden puolustus

Rannikopuolustuksen ja merenkulun simulaattorit

- Sukellusvenetorjunnan simulaattorit
- Sertifioidut merenkulun koulutukset
- Operaatioiden suunnittelu ja uhkien torjunta
- Tulenjohton harjoittelusimulaattorit

Oli myrsky nouseva

Vuoden lähestyessä loppuaan ei tarvitse olla kapteeni nähdäkseen horisontissa nousevan myrskyn. Tätä kirjoitettaessa pommit putoilevat kiihtyvään tahtiin Euroopan liepeillä. Johtajien puheet eivät ennakoivat rauhaa ainakaan meidän aikamme alussa. Kovia sanoja ovat seuranneet kovat teot.

Me saimme maistaa ilkeyksien ensipuraisua, kun Suomen ja

Viron välinen kaasuputki repäistiin hajalle perinteisellä ”laahaava ankkuri”-tempulla.

Näennäisen rauhallinen meri kätkee sisäänsä kriittistä infrastruktuuria, jota tarvitaan öljyn, kaasun ja datan välittämiseen ympäri vuorokauden ja vuoden.

Kriittisen infrastruktuurin haavoittuvuus on tietysti ollut tiedossa jo pitkään. Kaikkiin mahdollisiin uhkisiin varautuminen olisi ollut liian kallista, joten rakenteisiin on jäänyt heikkoja kohtia aivan riittävästi vihamielisen toiminnan suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi. Emme me silti jää toimettomiksi uusien tai vanhojen uhkien konkretisoituessa. Merivoimilla on ollut ja tulee olemaan merkittävä rooli pidäkkeen rakentamisessa ja ylläpidossa.

Sensorimme tarkkailevat tapahtumia meren pinnalla ja sen yllä sekä alla. Teknologian kehittyminen vähentää kuuroja, sokeita tai sumeita pisteitämme

jatkuvasti. Meidän pitääkin jatkaa merialueillemme sopivan teknologian ja toimintamallien tutkimista.

Joskus pelkkä paljastumisen riski ei riitä pelotteeksi ilkeämielisen pysäyttämiseksi. Silloin merivoimilla on kyky vakuuttaa vastustaja muuttamaan toimintaansa. Alkavana vuotena tuota kykyä hiotaan entistä iskevämmäksi yhdessä liittolaistemme ja kumppaniemme kanssa.

On yhteinen velvollisuutemme huolehtia siitä, että myrskyn kestosta tai voimakkuudesta riippumatta Suomi ja suomalaiset voivat luottaa puolustuskykyymme.

Lehtemme jatkaa tässä numerossa ja ensi vuonna jatkokertomustamme teräksestä, teknologista ja ammattitaidosta, joka suojaavat meitä ja liittolaisiamme. ■

Helsingissä 29.10.2023

Komentaja Juha-Antero Puustola
Päätoimittaja

Meriupseeriyhdistyksen juhlakonsertin tunnelmista lisää sivuilla 40–42.

LAURI VILJAVUORI

Teema

Ajankohtaista meripuolustuksen operaatiotaidosta ja taktiikasta

- 8 Merioperaatioiden toimeenpano on merisotataidon ydintä
- 13 Merioperaatioiden suunnittelu; prosessiosaamista vai operaatiotaitoa?
- 16 Merisotaopin kehitys ja huomioita sen opettamisesta Nato-Suomessa
- 20 Taktiikan opetuksen kehittäminen Merisotakoulussa

Anssi Munkki
 Kristina Baumgartner
 Perttu Trontti
 Perttu Kuosmanen
 ja Jyrimatti Hollmén

Vakiot

Pääkirjoitus	3
Yhteinen julkaisumme	102
Tapahtumakalenteri	103

Keskustelu

Game of Drones: Droonien kasvava rooli nykyaikaisessa sodankäynnissä ja Ukrainan sodassa	23
--	----

Kirjallisuus

Kohtalona Ruotsinsalmi	37
------------------------------	----

Sitkeät barettimarssijat.

Historia

Matkoja Boforsin tehtaille (osa 3)	60
--	----

Kuulumisia

Rannikkoupeeriyhdistys	64
Rannikkosotilaskotiyhdistys	65
Sininen Reservi	70
Suomenlinnan Rannikkotyökistökilta	78
Rannikkotyökistön Perinneyhdistys	82
Turun Laivastokilta	86
Turun Rannikkotyökistökilta	88

Killan mainiot oppaat Pasi Favorin ja Mikko Lahtinen.

Tapahtumat

Meriupseeriyhdistyksen 100-vuotisiltajuhlista	38
Meriupseeriyhdistyksen 100-vuotisjuhla viikon päätös	40
Meriupseeriyhdistys ry:n lipunnaulus- ja siunaustilaisuus Katajanokan Kasinolla 24.10.2023	43
Koiravoimat koulutuksessa Upinniemessä	44
Barettimarssi – Dragsvik 10-11.10.2023	48
Johanna Pakola palkittiin	55
Merihistorian päivät Jyväskylässä 22.–24.3.2024	55
”Aaveratsastajat” 25-vuotta yhdessä moottoripyörällä	56

RANNIKON PUOLUSTAJA

Meripuolustuksen ammatti- ja jäsenlehti

Päätoimittaja

Juha-Antero Puustola
juha-antero.puustola@mil.fi
Kaikki sähköiset aineistot
pyydetään lähettämään
osoitteeseen:
toimitus@rannikonpuolustaja.fi

Toimitus

Toimitussihteeri
Seppo Alanko
toimitus@rannikonpuolustaja.fi
Markus Malila
markus.malila@mil.fi
Ove Enqvist, historia ja kirjallisuus
enqvist@oktanet.fi

Toimitusneuvosto

Timo Junntila,
toimitusneuvoston puheenjohtaja
Auvo Viita-aho,
kustantajan, RUY:n puheenjohtaja
Juha-Antero Puustola, lehden
päätoimittaja (kokouksen sihteeri)
Jukka Anteroinen,
MERIV:n esikuntapäällikkö
Kalle Kaján, Suomenlahden
aliupseerit ry:n pj
Jyri Kopare, UUDPR:n komentaja
Mika Kuutti, SINRES ry
Marko Laaksonen, RPR:n komentaja
Elina Laiho, MPH:n puheenjohtaja
Patrik Lillqvist, RLAIV:n komentaja
Tuomo Mero, MERISK:n johtaja
Johanna Pakola,
RTPY:n puheenjohtaja
Tatu Vartiainen,
RTOU ry:n puheenjohtaja

Lehden kotisivut

www.rannikonpuolustaja.fi

Toimituksen osoite (postitettavat aineistot)

Seppo Alanko
Tmi Rimunkantaja
Vuoriharjuntie 40 | 17, 02330 Espoo

Tilaushinnat vuodelle 2024

Yksittäiset kestopilaajat 26 euroa/
vuosikerta. Yleishyödyllisten
yhteisöjen jäsentilaukset
12 euroa/vuosikerta.

Osoitteenmuutokset ja tilaukset

Jarmo Valtimo
Metsäkannaksentie 32
10940 Hanko
040 564 7695
jarmo.valtimo@rannikonpuolustaja.fi

Kirjapaino

Grano Oy, Vaasa

Ilmoitusmyynti

Juha Halminen
050 5922 722
juha.halminen@mediaosasto.fi

Julkaisija

Rannikkoupeeriyhdistys RUY ry
Aikakausmedia ry:n jäsen

Kansi

Rannikkosotilaskotiyhdistyksen
jäseniä SoMa 2023 -harjoituksessa.
Kuva: Rannikkosotilas-
kotiyhdistys ry

66. vuosikerta • 4/2023

RANNIKON PUOLUSTAJA 1/2024 ilmestyy viikolla 11.

Lehden aineistopäivä on 12.1.2024 mennessä. Tekstit mieluiten rtf-tesk-
tiedostoina (muutkin formaatit käyvät) sähköpostilla. Kuva-aineisto pape-
ri-, dia-, tai digikuvina (tiff-, eps- tai jpg). Digikuvien minimiresoluutio on 300
dpi käytettävässä koossaan. Paperikuvia ei palauteta. Muusta menettelystä
on sovittava erikseen päätoimittajan kanssa.

SKELDAR V-200

Silmäsi taivaalla

Usean valtion merivoimien tilaama ja operoima Skeldar V-200 tarjoaa ylivoimaisen tilannekuvan kaikenlaisia tehtäviä varten. Siihen on helppo integroida asiakkaan toivomia sensoreita. Tämä monikäyttöinen pyöriväsiipinen Vertical Take-Off & Landing (VTOL) alusta on varustettu tarkalla automaattisella nousu- ja laskeutumisjärjestelmällä (ATOL). Skeldar sopii monenlaiseen sotilas- ja siviilikäyttöön öljynetsinnästä, etsintä- ja pelastustehtävistä ja taistelukentän C4ISR-toiminnasta raja-, ympäristönsuojelu- ja turvallisuusvalvontaan.

Skeldar V-200 on suunniteltu käytettäväksi niin maalla kuin merellä. Se on oman luokkansa paras VTOL-ratkaisu ja sopii todistetusti vaativiin arktisiin operaatioihin. Laitteen lentopetrolia käyttävä moottori tekee siitä erityisen sopivan meriolosuhteissa käytettäväksi.

Lue lisää osoitteessa www.saab.fi.
Seuraa meitä Twitterissä ja Facebookissa: @SaabFI.

SAAB

Anssi Munkki

Komentaja Anssi Munkki palvelee Maanpuolustuskorkeakoululla merisotaopin pääopettajana.

Merioperaatioiden toimeenpano on merisotataidon ydintä

Merellisten operaatioiden toimeenpanotaitoa pyritään lisäämään Maanpuolustuskorkeakoulun opetuksessa. Merivoimien toiminnan ytimessä on operointi, jossa korostuvat perinteisen opetuksen painopisteen eli operatiivisen suunnittelun lisäksi tilanteenarviointi ja päätöksenteko. Kompleksisessa toimintaympäristössä operoinnin edellytykset luodaan laaja-alaisella toimintaympäristöanalyysillä ja operaatioiden vaikutusten ymmärtämisellä. Merioperaatioilla tavoitellaan useimmiten strategisia vaikutuksia.

Merisodan päämääränä on merenhallinta (Sea Control). Yhdysvaltojen meridoktriini vuodelta 2020 määrittää merenhallinnan olosuhteeksi, joka mahdollistaa oman toiminnanvapauden määritetyllä alueella ja ajassa, sekä tarvittaessa mahdollistaa merenkäytön kiistämisen tai estämisen vastustajalta. Merenhallinta kattaa yläpuolisen ilmatilan sekä pinnan alaisen vesialueen sekä merenpohjan.

Naton merioperaatioiden doktriiniin (AJP-3.1) kirjattu määritelmä on samansisältöinen. Naton doktriini määrittää merellisille taisteluoperaatioille kolme päätoimintoa: merenhallinta (Sea Control), merenkäytön kiistäminen (Sea Denial) ja voiman projisointi (Power Projection). Takertumatta määritelmien yksityiskohtiin sopivat molemmat määritelmät hyvin myös

suomalaisen merisotataidon perustaksi. Komentaja Perttu Trontti avaa artikkelissaan tarkemmin suomalaisen merisotataidon traditiota ja kehitysnäkymiä. Komentajakapteeni Kristina Baumgartner puolestaan kuvaa merisotataidon opetuksessa nykyisin käytettäviä suunnittelutyökaluja ja Naton operatiivisen suunnittelun prosesseja.

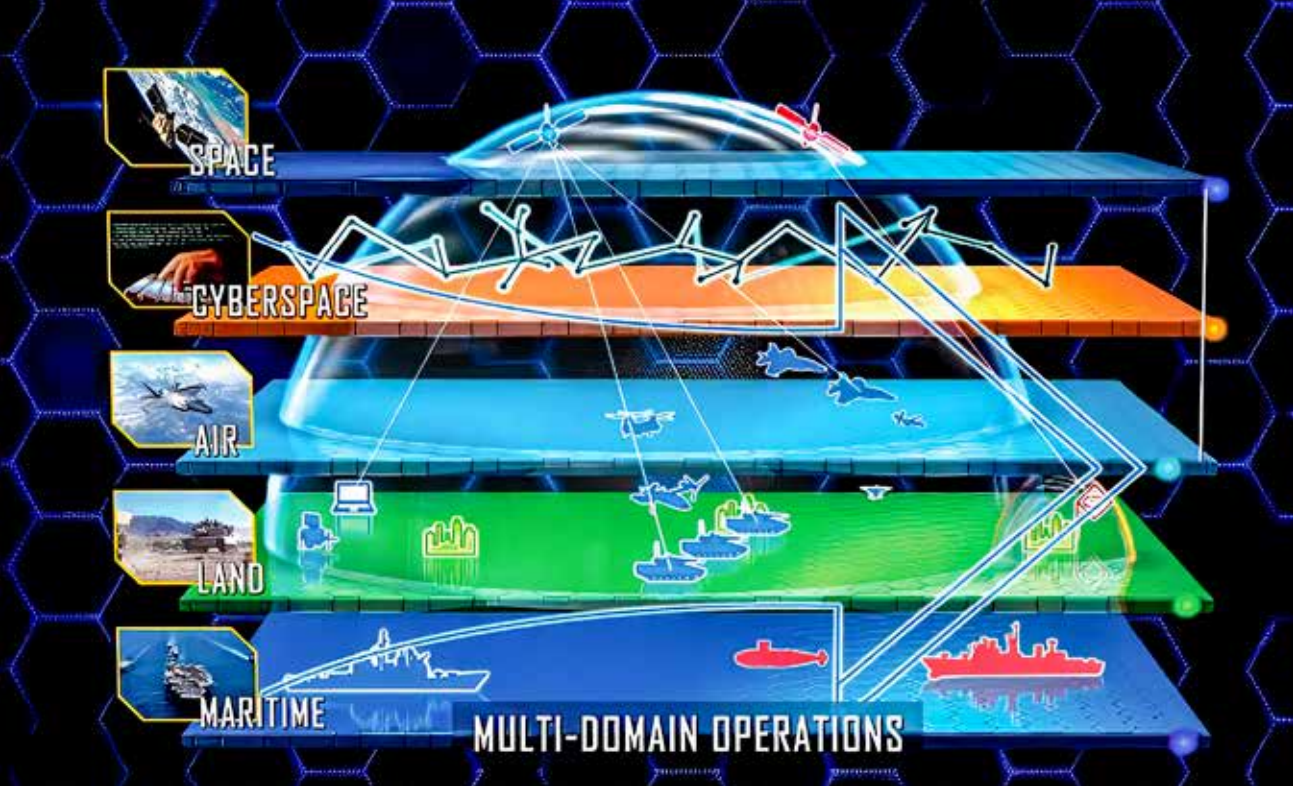
Mustaltamerellä Itämerelle?

Yksinkertaistettuna merioperaatioiden päämääränä on joko käyttää merta itselle tärkeään toimintaan tai käänteisesti estää vastustajalta merenkäyttö. Tätä kamppailua on käyty Mustanmeren luoteisosissa vuodesta 2014 lähtien ja intensiivisesti keväästä 2022 alkaen. Ukraina on pystynyt kiistämään Venäjältä merenkäytön, mutta ei ole onnistunut saavuttamaan merenhallin-

taa mahdollistaakseen kauppameriliikenteen omista satamistaan. Ukrainalla ei yksinkertaisesti ole merenhallintaan tarvittavaa kapasiteettia suhteessa Venäjään. Operaatiotaidollisesti ollaan kaukana menestyksestä kummankaan osapuolen näkökulmasta, mutta strategisesti Venäjä todennäköisesti katsoo vähimmäistavoitteidensa täytyvän tällä hetkellä. Venäjän tavoittelemista vaikutuksista ainakin osa täytyy tämän hetkisessä tilanteessa.

Mustallamerellä käytävä sota osoittaa, että merioperaatioilla pyritään usein laajoihin poliittisstrategisiin vaikutuksiin suorien sotilaallisten tavoitteiden asemesta. Tämä kausaliteetin moniulotteisuus on tärkeää tunnistaa merioperaatioita suunniteltaessa ja toimeenpan- taessa. Länsimaissa moniulotteista sodankäyntiä on viimei-

WILLIAM NORRIS US ARMY TRAINING SUPPORT CENTER.

Kuva 1: Nykyisin sotilasoperaatioita toteutetaan ja niillä tavoitellaan vaikutuksia useissa ulottuvuuksissa. Teknologian myötä uusia ulottuvuuksia ovat avaruus ja kyber. Lisäksi informaatio on tunnistettu kaikkia ulottuvuuksia poikkileikkaavaksi tekijäksi. Lähde <https://www.armyupress.army.mil/Journals/Military-Review/English-Edition-Archives/November-December-2021/Ryder-Domain-Awareness/>

sen kymmenen vuoden ajan kutsuttu ”hybridivaikuttamiseksi” ja Suomessa nykyisellään laaja-alaiseksi vaikuttamiseksi.

Mustanmeren kaltainen meriliikenteen estyminen Itämerellä olisi tuhoisaa useille Itämeren rantavaltioille, mukaan lukien Nyky-Venäjälle. Kun Euroopan riippuvuus Venäjän energiasta poistuu ja Venäjä etsii uusia väyliä kansainväliselle kaupalleen, todennäköisesti Itämeren merkitys muuttuu ennen kaikkea Venäjälle. Muutos voi vähentää Venäjän Itämeri-riippuvuutta, mikä muuttaisi alueen strategista asetelmaa nopeasti. Kehitys saattaa johtaa Itämeren merenkäytön vapauden merkityksen kasvamiseen poliittisstrategi-

senä välineenä Venäjän keinovalikoimissa.

Merioperaatioiden lähtökohdat Itämerellä

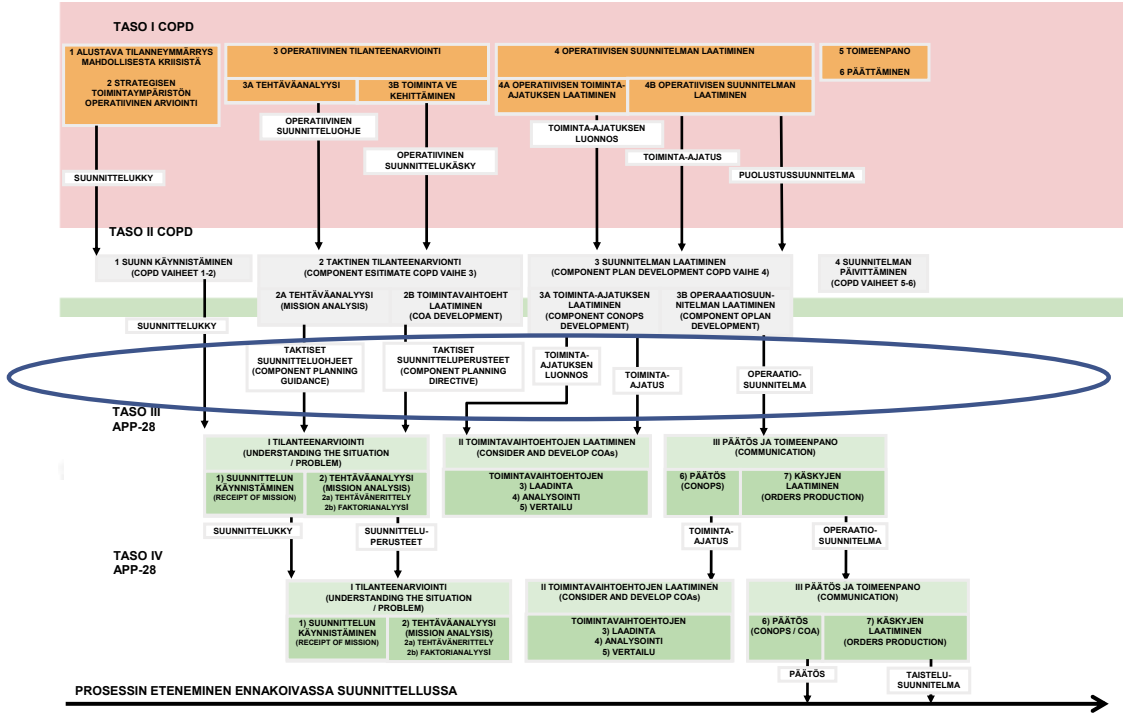
Merikomponentin luonteeseen kuuluu, että kaikki toiminta on operointia, koulutus ja harjoittelu mukaan lukien. Usein koulutuksen, harjoittelun ja operoinnin välillä ei ole rajoja, vaan joukon toiminta kattaa ne kaikki samanaikaisesti.

Itämeri on perinteisesti sotilaallisesti aktiivinen alue. Suhteellisen pienessä altaassa operoi useiden rantavaltioiden merivoimien lisäksi säännöllisesti Naton suurien maiden, Yhdysvaltojen, Britannian ja Ranskan pinta- ja ilma-aluksia. Operoinnin inten-

siteetti on korkea, mutta toiminta on perinteisesti herrasmiesmäistä, kansainvälisten sopimusten mukaista, ennakoitavaa ja eskalaatoriskejää välttävää.

Yhtenä suhteellisen alhaista eskalaatoriskiä selittävänä tekijänä on korkeatasoinen tilannetietoisuus, jolloin kukaan ei koe tulewansa yllätetyksi toisen toiminnasta. Toinen selittävä tekijä on alueen merivoimien korkea valmius, jolloin kyky reagoida tapahtumiin on lähes välitön, mikä osaltaan luo luottamusta omaan kykyyn hallita yllättäviäkin tilanteita. Nämä tekijät ovat liittoutuneenakin Suomen merioperaatioiden peruspilareita.

Yhteistoiminta ja kansainvälisyys ovat merivoimille pe-

Kuva 2: Naton operatiivisten suunnitteluprosessien rajapinta on ylempään johtoportaan suunnitelma tai käsky.

MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULU

rinteistä tekemistä ja monissa tapauksissa merivoimat on sotilasdiplomatian keihäänkärki, kuten pitkät perinteet laivastovierailuista osoittavat.

Merivoimat on jo pitkään ollut Suomessa kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön edelläkävijä. 1990-luvulta kiihtyvästi kasvanut kansainvälinen harjoitustoiminta on integroitu osaksi merivoimien vuosittaista toimintaa. Tässä suhteessa Nato-liittoutuminen ei muuta merivoimien aikaisempaa toimintaa, mutta toiminnan päämäärät ja merkitys saavat täysin uuden painoarvon liittoutumisen myötä. Kansainväliselle yhteistyölle määritetty uudenlaiset ja monilta osin velvoittavammat tavoitteet. Samalla kansallinen toimin-

ta kytkeytyy väistämättä osaksi liittouman muodostamaa laajempaa kokonaisuutta.

Opetuksen tavoitteena operaatioiden suunnittelu- ja toimeenpanokyky

Maanpuolustuskorkeakoululla on tunnistettu tarve tarkistaa upseerikoulutus kokonaisuutena. Kurssirakennetta ei mullisteta, mutta tavoitteena on, että vuodesta 2025 alkaen upseerien koulutus toteutetaan uudistetuilla opetussuunnitelmilla. Muutosajureita on useita, mutta yksi keskeisimmistä on suomalaisten upseerien osaamisen kehittäminen vastaamaan entistä laaja-alaisempia operaatiotaidollisia tehtäviä. Osa näistä vaatimuksista kumpuaa up-

seerien tulevista tehtävistä osana Nato-liittoumaa.

Suomalaisen upseerikoulutuksen painotus on perinteisesti ollut suunnittelussa ja ennen kaikkea pitkän aikavälin varautumissuunnittelussa. Merellisessä ympäristössä korostuu aktiivinen operointi ja siksi opetuksen painotusta siirretään tarkastuksen yhteydessä operaatioiden lyhyen (alle 7 vrk) ja keskipitkän (alle 30 vrk) aikavälin suunnitteluun, tilanteenarvointiin ja operaation toimeenpanon ohjaamiseen. Perinteisesti puhutaan operatiivisesta johtamisesta, jossa korostuvat klassisen OODA-loopin (havainnointi – päätös – toiminta) toiminnot mahdollisimman nopeassa syklissä.

Yksittäisiä merioperaatioita toimeenpannaan jatkuvasti dynaamisesti muuttuvassa ympäristössä. Ukrainan sotaa tarkasteltaessa merisota näyttäytyy intensiteetiltään vaihtelevana ja kaikkea muuta kuin lineaarisesti etenevältä operaatioiden jatkumolta. Perinteisimmillään suomalaisessa sotataidollisessa ajattelussa taistelutoimet ovat johtaneet ratkaisutaisteluun, jossa puolustusvoimat on voimat keskittäen torjunut ja lyönyt hyökkääjän. Mustallamerellä vuodesta 2014 käynnissä ollut merellinen konflikti ei ole edennyt ratkaisutaisteluun, koska sellaiseen ei ole kummallakaan osapuolella edellytyksiä. Operaatiotaidollisesti on kiinnostavaa pohtia, pystyykö Nato luomaan edellytykset ratkaisutaistelulle mahdollisessa konfliktissa Itämerellä.

Ukrainan sodan keskeisin tunnistettu oppi on sodan pitkäkestoisuus. Tästä johtopäätöksenä on välttämätöntä varautua merioperaatioissa pitkäkestoiseen konfliktiin, jossa sodankäynnin intensiteetti vaihtelee huomattavasti ja joka koostuu sarjasta erilaisia merioperaatioilla tavoiteltavia vaikutuksia. Merisotataittoa on kyky suunnitella yksittäisistä vaikutuksista jatkumo ja kokonaisuus huomioiden omien joukkojen ja suorituskykyjen taloudellinen käyttö.

Tällaisia merellisiä vaikutuksia ovat esimerkiksi merenkäytön ajallisesti ja alueellisesti rajoitettu kiistäminen, rajoitettu merenhallinta, merikuljetusten suojaaminen ja tappioiden tuot-

taminen. Vaikutukset syntyvät perinteisillä taktisilla tehtävillä ja suorituskyvyillä kuten tiedustelu, valvonta ja maalittaminen, pintatorjunta, merimiinoittaminen, miinanetsintä ja -torjunta, sukellusveneentorjunta, ilmatorjunta sekä alueiden hallitseminen tai pitäminen rannikkojoukkojen tulella ja liikkeellä.

Naton vaikutuksia opetuksen sisältöön

Naton esikuntatyöskentelyn ja operatiivisen suunnittelun menetelmät ovat olleet suomalaisille upseereille helppoja omaksumaa korkeatasoisen kotimaisen koulutuksen pohjalta. Näiden osalta koulutus on vastaanottanut kansainvälisiin vaatimuksiin jo vuosia. Tämä osaaminen on turvattava myös tulevaisuudessa. Haastavampaa suomalaiselle on osata tarkastella omia operaatioita osana liittouman kokonaistoimintaa. Tämä edellyttää erityisesti meriupseereilta maantieteellisen perspektiivin laajentamista kattamaan koko Itämeri. Samalla on tarve päivittää kriteerejä arvioidessamme operointimme vaikuttavuutta ja kohteita.

Toinen tarkasteltava ja mahdollinen muutos teoreettisempi; jäsennämme operaatiot samankaltaisesti Naton kanssa ja onko operaatiotaidollinen ajattelumme samalla sivulla. Toki olemme vuosia harjoitelleet yhdessä toimimista ja toimineet yhdessä kriisinhallintaoperaatioissa, mutta Artikla 5:n mukaiset yhteisen puolustuksen tehtävät nostavat operaatiotaidol-

liset vaatimukset uudelle tasolle. Natossa on vallalla operatiivisten toimintaympäristörajojen ylittävä kokonaisvaltainen operointiajattelu (Multi Domain, 5Di), joka ohjaa tarkastelemaan operointia entistä laaja-alaisemmin maa-, meri- ja ilmauottuvuuksien lisäksi on huomioidava avaruus-, kyber ja informaatiouottuvuudet. Kaikkeen tähän on ennen aikaista vastata, eikä meidän pidä harkitsemattomasti muuttaa itsellemme tarkoituksenmukaisia ajattelumalleja. Tätä kuitenkin pyritään opetuksessa jatkuvasti arvioimaan.

Operaatioiden muodostaman kokonaisuuden suunnittelu ja ymmärtäminen edellyttää vaikutuslähtöistä ajattelua, mikä on Natossa käytössä olevan kokonaisvaltaisen operatiivisen suunnitteluohjeen (Comprehensive Operations Planning Directive, COPD) perusajatus. Vastavasti yksittäisten operaatioiden suunnittelu tehdään suoraviivaisemmalla taktisella suunnitteluohjeella. Merioperaatioille ei ole Natossa erillistä suunnitteluohjetta. Maanpuolustuskorkeakoulun opetuksessa käytetään maajoukkojen taktista suunnitteluohjetta (Tactical Planning for Land Forces, APP-28). Naton suunnitteluohjeille on määritetty keskinäiset rajapinnat, joilla varmistutaan suunnittelun eheydestä.

Kuvassa 2 on esitetty kuinka suunnitteluprosessit linkittyvät toisiinsa ennakoivassa suunnittelussa. Ylimpien tasojen taktiset suunnitteluperusteet voidaan

Operaatiotaito kulminoituu toimeenpanoon, joka on tahdon jalkauttamista käytäntöön.

NINA SOINI/MERIVOIMAT.

Ihmiseltä ihmiselle kommunikointi on teknistyvässä maailmassa edelleen ylivoimainen vuorovaikutuskeino.

korvata tilanteenmukaisilla käskyillä, jolloin taktisen suunnittelun prosessi on dynaamisempi. Suunnitteluun käytettävän ajan määrittää aina tilanne ja olosuhteet. Olennaista on, että taktisen suunnittelun keskeisin lopputuote on aina käsky, jolla käynnistyy operaation toimeenpano.

Operointi osana sotilasliittoa tekee Merivoimien toimintaym-

päristöstä moniulotteisemman ja monimutkaisemman – toimijoita on entistä enemmän. Tämä asettaa kasvavia vaatimuksia myös upseerikoulutukselle. Kompleksisuuden ja verkottuneeseen maailmaan tällä hetkellä parhaaksi todettu vastaus on laaja-alaisuus. Informaatiomäärän kasvu ja moninaistuminen haastaa tiedonhallintakyvyn, mutta

ennen kaikkea upseerien kyvyn jäsentää ja ymmärtää operatioympäristöä. On opittava löytämään omalle toiminnalle olennaiset tekijät ja keskityttävä tavoiteltavien vaikutusten kannalta kriittisten tekijöiden arviointiin. Ytimekkäästi Maanpuolustuskorkeakoulun strategian tunnuslauseen mukaisesti: toimimista sotataidon ytimessä. ■

Lisälukemista:

- Speller, Ian. Understanding Naval Warfare, Taylor & Francis Group, 2023. 3rd edition. ProQuest Ebook Central
- AJP-01, ALLIED JOINT DOCTRINE
- AJP-5, ALLIED JOINT DOCTRINE FOR THE PLANNING OF OPERATIONS
- AJP-3, ALLIED JOINT DOCTRINE FOR THE CONDUCT OF OPERATIONS
- AJP-3.1, ALLIED JOINT DOCTRINE FOR MARITIME OPERATIONS

Kristina Baumgartner

Komentajakapteeni Kristina Baumgartner palvelee esiuupseerikurssin opettajana Maanpuolustuskorkeakoulussa.

Merioperaatioiden suunnittelu; *prosessiosaamista vai operaatiotaitoa?*

Maanpuolustuskorkeakoulussa toimeenpantavilla esiuupseerikursseilla opetuksen painopiste on operaatiotaidossa ja taktiikassa; poikkeusolojen esikuntatyöskentelyssä, suunnittelussa ja suunnitelmien toimeenpanossa. Merioperaatioiden suunnittelun tukena käytössämme on eri johtamisen tasoille luodut suunnitteluprosessit.

SA-KUVA

Esiuupseerikurssin perustehtävä on kouluttaa Puolustusvoimille ja Rajavartiolaitokselle esiuupseereita poikkeusolojen esikuntien esikuntaupseerien tehtäviin. Merisotalinjan eriytyvän opetuksen painopiste on yhtymien sekä taisteluosastojen operatiivisessa suunnittelussa ja suunnitelmien toimeenpanossa. Keskitämme siis merioperaatioiden suunnitteluun ja toimeenpanoon taktisella tasolla.

Prosessit opetuksen tukena

Merioperaatioiden suunnittelun tukena käytämme taktisen tason suunnitteluprosessia. Taktisen tason suunnitteluprosessi APP-28 (Allied Procedural Publication) kuvaa prosessin, jota komentajat ja esikunnat käyttävät analysoidessaan saamiaan tehtäviä, kehittäessään ja analysoidessaan toimintavaihtoehtoja sekä tehdessään päätöksiä optimaalisesta tavasta toteuttaa annetut tehtävät.

APP28 jakaa suunnittelun kolmeen vaiheeseen. Vaiheet on jaettu vielä seitsemään peräkkäiseen suunnitteluaskeleeseen. Ensimmäisen vaiheen – tilanteenarviointi - tarkoitus on luoda ymmärrys siitä, mitä pitää tehdä tehtävän täyttämiseksi. Vaiheen aikana analysoidaan olemassa olevaa tietoa alueesta ja alueen toimijoista, tunnistetaan omaan toimintaan vaikuttavia rajoitteita, vaatimuksia, riskejä sekä mahdollisia uusia tehtäviä. Toisen vaiheen - toi-

mintavaihtoehtojen arviointi - tarkoitus on luoda ymmärrys siitä, miten tehtävä on toteutettavissa. Vaihtoehtoja analysoidaan ja vertaillaan valituilla menetelmillä. Viimeisen vaiheen – päätös ja toimeenpano – aikana komentajan päätöksen ja ohjauksen perusteella jalostettu suunnitelma toimeenpannaan käskyillä.

Kun esikunta seuraa suunnittelussaan prosessin mukaista vaiheistusta ja käyttää annettuja työkaluja, operatiivinen ajattelu toteutuu oikeassa järjestykses-

sä ja mahdolliset asioiden linkitykset sekä ”piilossa olevat” asiat nousevat paremmin esille. Prosessi sisältää runsaasti tilanteita ja ohjeistusta tiedonvaihtamiseen, joten prosessia seuraamalla tulee komentajan ja esikunnan sekä muiden toimijoiden vuorovaikutus paremmin huomioitua.

APP28 prosessin lisäksi esiuupseereiden opetuksessa tutustutaan operatiivisen tason suunnitteluprosessiin, COPD (Comprehensive Operations Planning Directive). Esiupseereille on tärkeä ymmärtää, millaisilla perusteilla ylempään johtoportaan suunnitelmat tehdään ja tuntee operatiivisen tason suunnittelussa ilmenivät käsitteet, joita APP28 prosessi ei tunnista. Tällaisia käsitteitä ovat muun muassa voimanlähde sekä operaation perusrakenne ja siihen kytkeytyvät lyhenteet DC, OE, OA ja operaatiolinjat.

Voimanlähde: *Ominaisuus, suorituskyky, alue tai paikka, jonka merkitys on erittäin suuri joukon toimintavapaudelle, vahvuudelle tai taistelutahdolle. Siihen vaikuttaminen saattaa vaarantaa operaation.*

Operaation perusrakenne: *Kokonaisajatus operatiosta, joka muodostetaan tilanteenarvioinnin ja tehtävänärittelyn pohjalta. Operaation perusrakenteeseen kiteytyy komentajan tahto. Perusrakenne ohjaa toiminta-ajatuksen sekä operatiiosuunnitelman laatimista.*

Suunnitteluprosessien vertailutaulukko.

Taso	Strategisesta operatiiviseen	Taktinen
Käytettävä prosessi	NATO COPD	NATO APP28
Tilanneymmärryksen luominen	Vaihe 1 Alustava tilanneymmärrys	Vaihe 1, askel 1 Suunnitelman käynnistäminen
	Vaihe 2 Strategisen toimintaympäristön operatiivinen arviointi	
	Vaihe 3a Tehtävänälyysi	Vaihe 1, askel 2 Tehtävänälyysi a. Tehtävänälyysi b. Faktorianaalyysi
Toimintavaihtoehtoista toiminta-ajatuksiksi	Vaihe 3b Toimintavaihtoehtojen kehittäminen	Vaihe 2, askel 3 Toimintavaihtoehtojen laatiminen
	Vaihe 4a Toiminta-ajatuksen (CONOP) laatiminen	Vaihe 2, askel 4 Toimintavaihtoehtojen analysointi
		Vaihe 2, askel 5 Toimintavaihtoehtojen vertailu
Päätös ja suunnitelman laatiminen		Vaihe 3, askel 6 Komentajan päätös
	Vaihe 4b Operatiivisen suunnitelman laatiminen	Vaihe 3, askel 7 Käskyjen laadinta, jakelu (käskytyys)
Toimeenpano ja arviointi	Vaihe 5 Toimeenpano	
	Vaihe 6 Operaation päättäminen	

Operaatiotaitoa vai prosesseja

Operaatiotaitoa voidaan kuvata taitona suunnitella, valmistella ja toimeenpanna operaatioita.

Operaatiotaito ei ole mekaaninen prosessi, vaan siinä merkittävintä on kyky muodostaa taistelutalalle sellainen asetelma, joka johtaa haluttuun päämäärään. Ope-

raatiotaidossa on siis kyse luovuudesta. Teoksessa ”Operaatiotaito” Nils Marius Rekkedal kuvaa operaatiotaitoa shakkipelinä: *päämääränä on lopettaa peli kustannustehokkaasti uhkaamalla kuningasta. Sitä varten on suunniteltava vastustajan toiminta ennakoiden erinäinen määrä siirtoja ja tarvittaessa uhrattavakin joutain, jotta päästään tavoitteeseen.*

Yksi keskeinen kysymys on se, onko merioperaatioiden suunnittelu sittenkin enemmän suunnitteluprosessin hallintaa kuin operaatiotaitoa. Operaatioiden suunnittelu on monitahoinen prosessi, joka vaatii syvällistä ymmärrystä annetusta tehtävästä, operaatioalueesta sekä alueen toimijoista. Lisäksi suunnittelu vaatii vahvaa ope-

raatiotaidollista näkemystä siitä, miten, missä ja milloin joukkoja tulisi käyttää. Suunnitteluprosessi tarjoaa ainoastaan tavan toteuttaa merioperaatioiden suunnittelu tietyssä järjestyksessä. Lisäksi se tarjoaa työkaluja tiedon käsittelyyn. Prosessi on kuitenkin vain kuljetusväline, joka siirtää taktista älyä suunnittelun alusta loppuun.

Operaatiotaitoa on tuntea omat ja vastustajan joukot, niiden suorituskyvyt ja käyttöperiaatteet sekä osata suunnitella niiden käyttö tilanteen vaatimalla tavalla. Tästä syystä merisotalinjan oppilaat kertaavat ja tasavat tietonsa vastustajan ja omien joukkojen suorituskyvyistä aina ennen prosessiovetusta. Lisäksi suunnittelun aikainen taktinen

keskustelu vie operatiivista ajattelua eteenpäin. Prosessi ei siis anna oikeita vastauksia sille, miten merioperaatiot tulisi toteuttaa. Oikea tapa toteuttaa annetut tehtävät nousee esille operaatiotaidon kautta.

Yhteenvetona voidaan todeta, että suunnitteluprosessilla ja operaatiotaidolla on molemmilla omat roolinsa, mutta pelkällä suunnitteluprosessilla ei taisteilita voiteta. Suunnittelun lopputuote on komentajan hyväksymä suunnitelma tai käsky, jonka tarkoitus on siirtää komentajan tahto eri toimijoille tavoitteiden saavuttamiseksi. Suunnittelman saa aikaan ilman prosessiakin tai jopa ilman operatiivista älyä, mutta ei välttämättä hyvää sellaista. ■

Reliable. Resilient. Ready.

CNHF Manpack radio is the new era of HF radios. It's a software-defined radio capable of transmitting both voice and data communications. It's designed to serve a number of use cases, all while being simple, secure and reliable to operate.

Our cutting-edge radio solutions adapt to the needs and requirements of modern military and security operations with fast and reliable data links in any operating environment. We operate globally in the field of defence and security. Get connected [knl.fi](https://www.knl.fi)

Perttu Trontti

Komentaja Perttu Trontti palvelee Maanpuolustuskorkeakoululla yleisesikuntaupseerikurssin merisotaopin opettajana.

Merisotaopin kehitys ja huomioita sen opettamisesta Nato-Suomessa

Suomalaisen merisotaopin kehittyminen

Suomalaisen merisotaoppi on kehittynyt itsenäisyyden alkuaikojista tähän päivään seuraten kulloinkin vallitsevaa länsimaista sotataidollista kehitystä huomioiden suomalaisen viitekehityksen. Viitekehitys on vaihdellut ensimmäisen maailmansodan opeista ja Venäjän keisarikunnan laivaston perinnöstä sota-aikaan ja sodanjälkeiseen aikaan, jota alussa leimasi Pariisin rauhansopimuksen asettamat rajoitteet ja niukkuus kalustolisessä kehityksessä.

Tietyt asiat viitekehityksessä ovat olleet muuttumattomia. Esimerkiksi toimintaympäristö ja alivoimaisen asema ovat muvanneet suomalaista merisotaoppia nykyasetelmaan. Merivoimien päämääräksi tuli itsenäisyyden jälkeen saariston heruus, mikä estäisi mairinnousuhyökkäykset saariston valtaamiseksi ja mannermaalle pureutumiseksi.

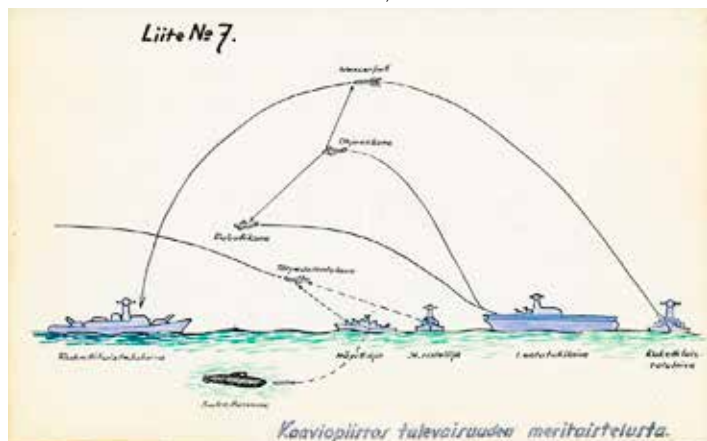
Näkemykseen merenheruuden saavuttamisesta vaikutti Mahanin vuosisadan taittees-

sa tekemä merisotaopin teoriointi, joka muovasi merisotailaista ajattelun ympäri maailman. Lisäksi hän lainasi Antoine-Henri Jominilta monia tämän esittämiä maasodan periaatteita. Niihin lukeutui ratkaisutaistelun keskeinen asema, johon voimat kuului keskittää vastustajan tuhoamiseksi.

Suomalaisessa merisotatai-

dossa on sovellettu saariston herruuteen ja merellisiin iskuihin perustuvaa merisotataktiikkaa lähes sata vuotta. Suomalaiseen merisotaoppiin kuuluu oleellisesti merivoimien kaksijakoisuus, jossa rannikkojoukot turvaavat saariston herruutta, laivastojoukot estävät vastustajan pääsyn tärkeimmille alueille (saaristoon) miinoittein

KANSALLISARKISTO, SOTAKORKEAKOULUN DIPLOMITYÖKOKOELMA.

Suomalaisen merisotaoppiin ovat vaikuttaneet oman toimintaympäristön tunteminen ja kansainväliset trendit. Komentajakapteeni Kullervo Killisen näkemys tulevaisuuden avomeritaistelusta vuodelta 1948. Lähde: Killinen, Kullervo: Tulevaisuuden merivoimat ja pikkuvaltion sopeutuminen yleiseen meritilanteeseen, erityisesti Suomen laivaston organisaatio ja toimintaperiaatteet (SKK-1:373).

Liittolaisten suorituskykyjen ja taistelutavan ymmärtäminen luo myös luottamusta, joka on tärkeä osa uutta sotilaalliseen liittoutumiseen pohjautuvaa ajatusmaailmaa. Suomalaisen meriupseerin on osattava suunnitella ja tarvittaessa johtaa liittolaisten suorituskykyjen käyttöä.

ja molemmat suorittavat yhdessä koordinoitusti iskuja vastustajan laivastovoimaa vastaan tykistöllä ja ohjuksin. Koordinoitussa iskussa on ollut näkynyt selkeästi mainitun Jominin ”ratkaisutaistelun” piirteitä.

Naton vaikutus merisotaoppiin

Nykyisin käsite merenherruus on korvattu Nato:n terminologiassa ja doktriineissa käsitteellä merenhallinta. Merenhallinta (*Sea Control*) on tärkeä osa länsimaista merisotaoppia. Termissä on kyse siitä, kuka voi käyttää merta ja meriyhteyksiä omien tavoitteidensa mukaises-

ti tai kiistää (*Sea Denial*) toiselta meriyhteyksien tai merialueen käytön.

Käsite merenhallinta saa mielenkiintoisia piirteitä Itämeren toimintaympäristössä. Rannikon läheisyys, rikkonainen ja laaja saaristo, sekä matalat vedet aiheuttavat sen, että merenhallinta on lähes aina paikallista ja rajoitettua. Jos käsitettä vertaa suomalaisen merisotataidon saaristokeskeisyyteen, voidaan sanoa, että sen mukaan saaristoa pyrittiin hallitsemaan ja muualla vastustajan merenhallinta alivoimaisena kiistämään.

Kun tutustuu merenhallinnan käsitteisiin, ymmärtää no-

peasti, ettei Natolla tai sen Itämeren alueen jäsenmailla ole välitöntä kykyä täydelliseen merenhallintaan Itämerellä. Itämeren hieman harhaanjohtavasti kutsuttu julkisuudessa *Naton sisämereksi*, vaikka Venäjällä on Ukrainan sodasta huolimatta edelleen vahva merellinen suorituskyky alueella. Tällä suorituskyvyllä Venäjä kykenee halutessaan kiistämään muilta toimijoilta toimintavapauden ja meren käytön. Se kykenee vaikuttamaan halutessaan myös Itämeren alueen meriliikenteeseen ja länsimaille erittäin tärkeään merelliseen infrastruktuuriin.

Venäjän sotilaallisen voiman jatkuvasti kaventuessa Itämerellä on perusteltua olettaa, että se siirtyy opillisesti entistä enemmän pois konventionaalista tavasta käydä merisotaa käyttämään muita vaikuttamisen keinoja. Tämän tyyppinen uhkakuva edellyttää saaristosta toteutettavien iskujen lisäksi kykyä pitkäkestoiseen läsnäoloon, sekä kykyä hallita merialueita tai kiistää niiden vapaata käyttöä oikealla hetkellä.

Naton jäsenmaana voimme puhua perustellusti yhteisestä kyvystä alueelliseen merenhalintaan niillä alueilla, jotka katsomme tärkeiksi merivoimien tehtävien näkökulmasta. Pohjanmaa-luokan taistelualusten valmistumisen myötä Itämerellä vallitsee tilanne, jossa Ruotsin ja Suomen merivoimien yhteenlaskettu laadullinen suorituskyky ei ole enää selkeästi alivoimainen verrattuna Venäjän Itämeren laivaston suorituskykyyn, puhumattakaan Itämeren Nato-maiden yhteenlasketusta suorituskyvystä.

Vaikutus opetukseen yleisesikuntaupseerikurssilla

Suomalaisella meriupseerilla on kohtalaisen hyvä näkemys länsimaisen merisotataidon vaikutuksista merioperaatioiden toimeenpanoon alemmilla johtamistasoilla. Merivoimat on osallistunut kansainväliseen harjoitustoimintaan jatkuvasti kasvavalla volyymillä 1990-luvulta lähtien. Taistelutekniseltä tasolta noustaessa suomalaisten osaaminen kuitenkin poikkeaa

Nato-maiden upseerien operaatiotaidollisesta osaamisesta. Tähän on vuonna 2025 uudistuvan upseerikoulutusjärjestelmän vastattava.

Alivoimaisen taktiikasta ei välttämättä ole suoraan ja sokeasti siirryttävä ylivoimaisen taktiikkaan, mutta Naton ja liittolaisten operaatiotaitoa ja taktiikkaa on ymmärrettävä. Eroavaisuudet Naton ja suomalaisen merisotaopin välillä tulee tunnistaa, jotta osaamista kyetään muokkaamaan Nato yhteensopivaksi.

On itsestäänselvyys, että suomalaisen meriupseerin on tunnettava tulevaisuudessa tärkeimmät Naton doktriinit ja julkaisut, mutta tärkeimmän muutoksen on tapahtuva ajatusmaailmassa. Uuden ajatusmaailman on kuljettava strategiselta tasolta aina suorituskykyihin. Esimerkiksi Baltian maiden strateginen asema ja turvallisuusratkaisut on ymmärrettävä osana Itämeren toimintaympäristöä. Meriupseerin on tunnettava Itämeren alueen merivoimien suorituskyvyt, niin oletetun vastustajan kuin liittolais-

ten. Tämä koskee myös sellaisia suorituskykyjä, joita meillä ei ole itsellämme käytössä. Kuinka moni suomalainen meriupseeri voi esimerkiksi sanoa syvällä rintaäänellä, että osaa sukellusveneen käyttöperiaatteet osana merioperaatioita?

Uusi asetelma osana Natoa mahdollistaa uudenlaisen operatiivisen ajattelun. Esimerkiksi ohjesäännöistämme löytyvät yleiset taktiset periaatteet, kuten ”aktiivisuus”, ”voimien keskittäminen”, ”yllätyksellisyys”, ”voimien taloudellinen käyttö” sekä ”menestyksen hyväksikäyttö” saavat uutta perspektiiviä ja soveltamismahdollisuuksia, kun niitä katsoo liittokunnan näkökulmasta.

Uudistuvan upseerikoulutusjärjestelmän tason nosto tulee tietyllä tavalla tämän ymmärryksen muodostamista. Yleisesikuntaupseerikurssilta valmistuvan meriupseerin mielikuvissa Itämeri ei saa enää olla alue, joka rajoittuu Suomenlahteen ja Saaristomereen. Suomalaiseen meripuolustukseen ja merisotaoppiin vaikuttaa huomattavasti laajemmat kokonai-

SILVA Shipping
BY SILVA SHIPPING AB

suudet. Meriyhteydet eivät tunne valtioiden rajoja tai meidän piirtämiä vyöhykkeitä.

Merisotaopin kehitystä ei ohjaa ainoastaan Nato-jäsenyys. *Multi-Domain Operations*-konsepti on muodostumassa tietyllä tavalla uudeksi läntisen sodankäynnin uudeksi paradigmaksi. Tämän takia meriupseerin on ymmärrettävä entistä enemmän kaikkia toimintaympäristöjä (muitakin kuin sotilaallisia) ja osattava hyödyntää entistä paremmin kaikkia suorituskykyjä merioperaatioiden osana. Tai paremmin sanoen, hyödyntää niitä osana Puolustusvoimien (*Joint*) operaatioita. Jälleen kerran kyse on ajatusmaailman muutoksesta. ”*Minä en kykene tähän yksin, mutta osaan hyödyntää muita yhteisen päämäärän saavuttamiseksi*”.

Käytettävä kieli ja opetetavat prosessit tulevat olemaan yksi upseerikoulutuksen haasteista. Naton terminologian ja prosessien ymmärtäminen ovat edellytyksiä meripuolustuksen

suunnittelulle ja toimeenpanolle osana liittokuntaa. Jo tähän mennessä opetuksessa on huomattu haasteita, mikäli termistöä käännetään suomen kielelle tai prosesseja ”sorvataan” liikaa. Tällöin merkitys ja ajatus voivat helposti muuttua alkupeiräisestä. Yhteinen kieli on tärkeä osa yhteensopivuutta.

Uusia julkaisuja/opetusmateriaalia laatiessa tulee miettiä, onko viitekehuksemme kyseisen aihepiirin osalta niin ainutlaatuinen, ettei Natossa laadittu ohjeistus sovi suomalaiseen merisotaoppiin tai toimintatapoihin. Sellaisiakin aihepiirejä varmasti on. Natojäsenyys ei tarkoita, että alussa kuvattuja suomalaisen merisotataidon vahvuuksia kannattaa haudata, vaan ne tulee tunnistaa ja säilyttää osana uudistuvaa merisotaoppia.

Suomen saariston lisäksi tulevaisuudessa on ehkä mahdollista käyttää tarvittaessa liittolaisten saaristoa ja tukeutumismahdollisuuksia suojan lisäämiseen suomalaisen merisota-

opin mukaisesti. Samanaikaisesti vastustajan kyky merenhallintaan voidaan kiistää länsimaisen opin mukaisesti avomerellä liittolaisten sukellusveneillä tai omilla kehittyvillä suorituskyvyillä.

Merisotataidollisesta näkökulmasta onkin mielenkiintoista nähdä, miten suomalainen merisotaoppi ja sen tunnistetut vahvuudet nivoutuvat osaksi liittokunnan merisodan kuvaa Itämeren toimintaympäristössä.

Opetuksen näkökulmasta tämä tarkoittaa katsetta eteenpäin. Yleisesikuntaupseerikurssin opetus ei voi olla pelkästään vanhan toistamista. Kurssilla pitää kyetä kouluttamaan sekä kotimaan, että liittokunnan tehtäviin sopivia upseereita, jotka ymmärtävät, miksi aikanaan tehtyihin meripuolustuksen ratkaisuihin on päädytty. Samalla heidän pitää kuitenkin saavuttaa kyvyt ja ajatusmaailma, joka valmistaa meripuolustuksen suunnitteluun ja kehittämiseen myös tulevaisuudessa. ■

Lisää luettavaa aiheesta kiinnostuneille:

- Maanpuolustuskorkeakoulu, Sotataidon laitos: *Merisodan kuva Itämerellä 2030 – Miten eteenpäin Ukrainan jälkeen? (TLIV)*, MPKK:n julkaisusarja *Tuleva sota*, 2022
- Stöhs, Jeremy: *How High? The Future of European Naval Power and the High-End Challenge*. Centre for Military Studies, Department of Political Science, University of Copenhagen, 2021.

Perttu Kuosmanen ja Jyrimatti Hollmén

Kapteeniluutnantti Perttu Kuosmanen palvelee Merisotakoulussa taktiikan pääopettajana. Majuri (evp.) Jyrimatti Hollmén palvelee Merisotakoulussa projektipäällikkönä (KESI2).

Taktiikan opetuksen kehittäminen Merisotakoulussa

Merisotakoulussa kehitetään taktiikan opetusta huomioimalla Ukrainan sodasta saadut kokemukset ja Natoon liittymisen vaikutukset. Merioperaatioiden suunnittelun ja toimeenpanon opetusta pyritään tukemaan yhä kasvavissa määrin simulaatioavusteisesti vuodesta 2024 alkaen. Tässä artikkelissa käsitellään simulaattorin merkitystä sekä Ukrainan sotakokemusten ja Natoon liittymisen vaikutuksia Merisotakoulussa annettavaan taktiikan opetukseen ja sen kehittämiseen liittyen.

Simulaattori taktiikan opetuksen kehittämisessä

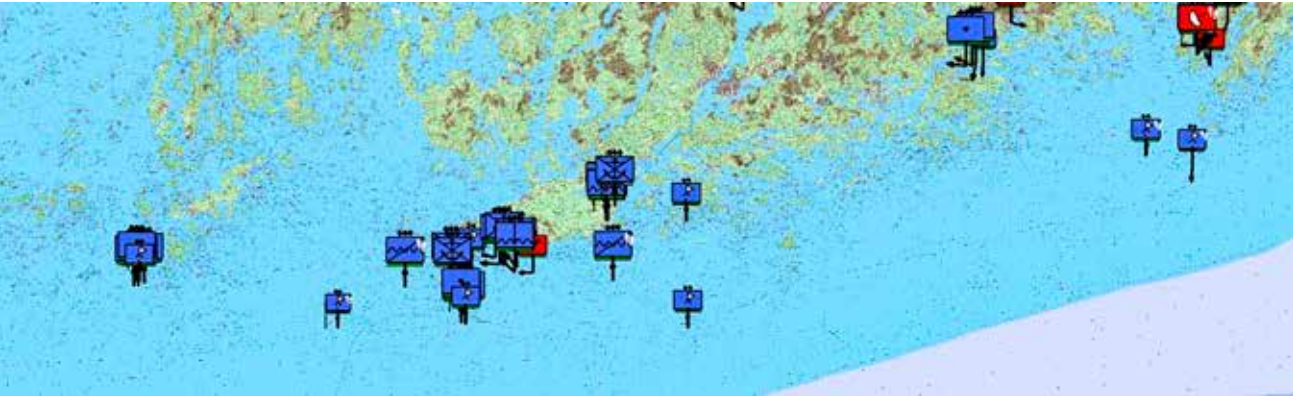
Merisotakoulun antaman taktiikan opetuksen kehittämisessä huomioidaan vuodesta 2024 alkaen simulaattoriavusteisen suunnittelun ja toimeenpanon jatkumo. Jatkumolla tarkoitetaan sitä, että yhden opintojakson sisällä toteutetaan kokonaissuoritus sisältäen tehtävän vastaanottaminen, maastontiedustelu, suunnittelu, suunnitelmaan perustuvan käskyn toimeenpano ja toimeenpanon arviointi. Simulaattorilla kyetään tukemaan sekä suunnitteluun sisältyvää toimintavaihtoehtojen sotapelaamista että erityisesti toimeenpanoa. Näin menettelemällä kyetään kehittämään rannikko- ja laivastojoukkojen suunnittelu- ja toimeenpanokykyä. Tavoitetilassa suunnitteluun, toimeenpanoon ja toimeenpanon arviointiin osallistuvat yhdessä sekä aliupseerit, ka-

detit että maisteriopiskelijat. Täten mahdollistetaan rinnakkainen suunnittelu ja toimeenpanon harjoittelussa kyetään kehittämään useita eri johtamistasoja. Näin myös toimeenpanon inhimillinen tekijä kyetään huomioimaan opetuksessa.

Simulaattorit eivät kuitenkaan ole uusi asia operaatiotaidon ja taktiikan opetuksessa. Puolustusvoimissa on ollut käytössä konstruktiviseen simulointiin perustuva Komentaja- ja esikunta simulaattori (KESI) vuodesta 2004 alkaen. Joukot ja maasto on mallinnettu matemaattisesti ja harjoittelu tapahtuu joukkoja liikuttamalla synteettisessä maailmassa. Simulaatio, eli taistelujen lopputulos, määräytyy joukkojen taisteluarvoon pohjautuvan laskennan perusteella.

Aikaisemmin Puolustusvoimilla oli käytössään vain yksi Maanpuolustuskorkeakoululle

sijoitettu laitteisto, joka piti sisällään 31 päätelaitetta. Kaikki puolustushaarat ja Maanpuolustuskorkeakoulun kurssit kävivät harjoittelemassa taisteluosastotason taistelun johtamista Santahaminassa. Vanha järjestelmä mahdollisti myös yhtymätason harjoitusten toimeenpanon. Osana simuloinnin laajennushanketta (SILLA) Komentaja- ja esikuntasimulaattorille hankittiin seuraaja, joka sai nimekseen KESI2. Hankinnan myötä harjoituskapasiteetti kasvaa, sillä uusi järjestelmä sijoitetaan myös Meri- ja Maasotakouluille sekä muutamiin suuriin joukko-osastoihin. Esimerkiksi Maanpuolustuskorkeakoululle sijoitetaan 60 ja Merisotakoululle 30 päätelaitetta. Kasvanut päätelaitteiden määrä mahdollistaa entistä paremmin myös yhtymätason harjoitusten toimeenpanon. Tämä tukee erityisesti upseerikoulutuksen tason nostoon liittyviin

KESI2 järjestelmän simulaattorinäkömä.

vaatimuksiin vastaamista.

KESI2 mahdollistaa laajemman käytettävyyden lisäksi myös järjestelmän hyödyntämisen toimintojen havainnollistamiseen ja toimeenpanon harjoitteluun esimerkiksi puolen päivän mittaisina opetustapahtumina. Järjestelmän pääkäyttökohteena säilyvät taisteluosastotasoiset johtamisen ja esikuntatyöskentelyn harjoitukset. Hankinnan myötä Merivoimilla on oma järjestelmä, jonka kapasiteetti mahdollistaa opetuksen lisäksi Merivoimien joukko-osastojen harjoitustoiminnan tukemisen.

Suurimmat ohjelmistolliset muutokset vanhan ja uuden järjestelmän välillä liittyvät käytettävyyteen, harjoitusalueiden (karttojen) valintamahdollisuuksiin sekä mallinnettujen suorituskykyjen määrään. Uuden järjestelmän ohjelmiston helppokäyttöisyys mahdollistaa sen, että käytön opetteluun riittää puolen päivän koulutus. Vanhassa järjestelmässä käytettävissä olevia harjoitusalueita oli rajallisesti, se sisälsi vain vähän merialueita, ei-

kä järjestelmään oltu mallinnettu juurikaan merellisiä suorituskykyjä. Harjoitusalueiden osalta uusi järjestelmä mahdollistaa tarvittaessa koko Itämeren käyttämisen harjoitusalueena. Merivoimien asejärjestelmät ja suorituskyvyt on mallinnettu uuteen järjestelmään alusten, rannikkojoukkojen ja huoltojärjestelmän osalta. Merialueiden hyödyntäminen ja merellisten suorituskykyjen mallintaminen osaksi järjestelmää mahdollistavat simulaattorin käyttämisen merivoimien operaatiotaidon ja taktiikan opettamiseen täysin uudella tavalla. KESI2 mahdollistaa lisäksi yhteisoperaatioiden toimeenpanon harjoittelun, koska kaikkien puolustushaarojen tärkeimmät suorituskyvyt on mallinnettu osaksi järjestelmää. Järjestelmä kerää kaikki tapahtumat muistiin ja mahdollistaa siten toimeenpanon perustuvan arvioinnin ja palautteen antamisen.

Uuden Komentaja- ja esikuntasimulaattorin keskeisimpänä käyttötarkoituksena on joukkojen käytön taitoa ja johtamista kehittävien harjoitusten

mahdollistaminen. Simulaattori soveltuu rajoitetusti myös suunnittelun osana toteutettavaan toimintavaihtoehtojen sotapelaamiseen. Tällöin on kuitenkin muistettava, että simulaattori ei korvaa tarkkuudessaan operaatioanalyysityökaluja, eikä simulaattorin tuloksista voi tehdä liian pitkälle vietyjä johtopäätöksiä. Simulaattorin käyttö sotapelaamiseen voi kuitenkin tuottaa lisäarvoa sellaisten kokonaisuuksien kohdalla, kuten suunnitelman aikautus ja ryhmittymisen tarkoituksenmukaisuus. Simulaattorin käyttö parhaimmillaan tehostaa oppimista realistisemmassa toimintaympäristössä, kuin pelkän paperikartan päällä toteutettava harjoittelu.

Ukrainan sotakokemuksien ja Naton osaamiskeskusten hyödyntäminen taktiikan opetuksen kehittämisessä

Edellä kuvattu opetuksen menetelmällinen kehittäminen ei kuitenkaan itsessään ole riittävä kehittämisaskel, kun huomioidaan viimeisten vuosien aikana tapahtunut muutos turvalli-

suusympäristössämme. Ukrainan sodan kokemukset ja Natoon liittymisen vaikutukset on kyettävä tunnistamaan ja tuomaan osaksi opetusta.

Ukrainasta saatavia havaintoja ei voi, eikä kannata, viedä sellaisenaan osaksi sotilasoppilaitoksessa annettavaa opetusta. Yksittäisten havaintojen korostamisen sijaan tulisi opetuksen perustua laajempaan havaintojen otantaan ja mielellään niiden pohjalta tehtyyn tutkimukseen. Näin vältetään todennäköisemmin virhetulkintoilta. Näiden merelliseen toimintaan liittyvien kokemusten tuominen opetukseen edellyttää Merisotakoululta oman tutkimustoiminnan lisäksi tiivistä yhteistyötä muun muassa Maanpuolustuskorkeakoulun kanssa. Koulujen välisellä tiiviillä yhteistyöllä varmistutaan siitä, että oppilaitos-

ten välinen viesti sotakokemusten osalta on yhtenevä.

Merivoimien kansallinen taktiikka ja taistelutekniikka ovat muodostuneet aikojen saatossa nykymuotoisiksi syystä. Muun muassa suomalainen maasto ja olosuhteet, kulloinkin vallinnut uhka sekä olemassa olevat suorituskyvyt ovat vaikuttaneet siihen, millaisina ne nykypäivänä näyttäytyvät. Vaikka erityisesti taisteluteknisellä tasolla Naton doktriinit ja toimintatavat tunnetaankin verrattain hyvin, asettaa Natoon liittyminen uudenlaisen haasteen taktiikan opetukselle. Jäsenyys ei tarkoita automaattisesti vanhan hylkäämistä, vaan vahvuudet on säilytettävä. Kaiken pohjana säily edelleen oma kansallinen puolustus Pohjois-Atlantin sopimuksen kolmannen artiklan mukaisesti. Tästä syystä emme

saa unohtaa suomalaisen operaatiotaidon ja taktiikan merkitystä. Liittoutumisen seurauksena on kuitenkin kyettävä tunnistamaan kansallisen ja liittouman taktiikan sekä toimintatapojen välinen ero ja opettamaan se henkilöstöllemme. Tämän eron ymmärtäminen luo edellytykset sekä liittouman tehtävissä toimimiselle että yhteiselle operoinnille.

Yhtenä mahdollisuutena liittouman taktiikan ja toimintatapojen yksityiskohtaiselle ymmärtämiselle on Naton hyväksymien osaamiskeskusten (CoE = Centre of Excellence) tuottamien tutkimusten ja kurssien hyödyntäminen. Jokainen osaamiskeskus tuo jäsenvaltioiden saataville oman alansa asiantuntemuksen. Tämä asiantuntemus on kyettävä hyödyntämään sekä opetuksessa että osaamisen kehittämisessä. Sotilasoppilaitosten opettajien kursittaminen palvelee puolustushaaroja kokonaisuutena, sillä kursseilla hankittu osaaminen on suoraan hyödynnettävissä annettavassa opetuksessa. Näin osaaminen kyetään välittämään opiskelijoille ja ymmärrys jalkautuu joukkojen käyttöön joko perus-, jatko- tai täydennyskoulutuksen kautta. ■

24/7/365
- THE PORT NEVER SLEEPS
www.portofnaantali.fi

**NAANTALIN
SATAMA**
PORT OF NAANTALI

Kirjoittajilla on vuosien kokemus turvallisuusalan eri tehtävistä ja rooleista. He ovat toimineet Suomen lisäksi myös kansainvälisissä tehtävissä.

Game of Drones:

Droonien kasvava rooli nykyaikaisessa sodankäynnissä ja Ukrainan sodassa

Tiivistelmä

Tämä artikkeli käsittelee lennokkien kasvavaa roolia ja niiden moninaisia vaikutuksia sodankäyntiin. Käsillä oleva tarkastelu on tehty Ukrainan sodan taustaa vasten, erityisesti 24. helmikuuta 2022 alkaen. Ukrainan sota on merkittävä esimerkki aseellisesta konfliktista, jossa miehittämättömät ilma-alukset (Unmanned Aerial Vehicles, jäljempänä droonit) on otettu strategiseen käyttöön, mikä painottaa niiden olennaita roolia nykyaikaisissa sotilaallisissa operaatioissa. Drooneja voidaan käyttää taistelukentällä monin eri tavoin, ja niiden vaikutus ylittää perinteisen sodankäynnin rajat ja rintamalinjat. Esimerkkeinä mainittakoon kriittiseen infrastruktuuriin, kuten ukrainalaisiin viljavarastoihin, ja eritoten Moskovan keskusta kohdistuneet iskut.

Mielestämme droonien tuotaman suorituskyvyn kehitys on olennaisessa määrin sidoksissa teknologiseen kehitykseen, erityisesti tekoälyn ja koneoppimisen saralla. Molemmat ovat

yhä keskeisempiä drooniteknologian kehityksen kannalta. Droonien kykyjen kehittyessä ja kypsyessä myös niihin kohdistuvien vastatoimien ja -teknikoiden jatkuva kehittäminen muodostaa merkittävän teknologisen innovaatio- ja tutkimusalan. Samanaikaisesti droonisodankäynnin ja elektronisen sodankäynnin (EW, Electronic Warfare) tulevaisuuden kyvyt saavat Ukrainassa tulikasteensa, mikä antaa viitteitä niiden kasvavasta roolista nykyaikaisessa sodankäynnissä. Täten Ukrainassa havaittava teknologinen dynamiikka toiminee kipinä kehitykselle, joka tulee muovamaan väistämättä myös tulevan sodan kuvaa.

Teknologista innostuksesta huolimatta muita, vähintään yhtä tärkeitä sotataidollisia näkökulmia ei tule jättää huomiotta. Droonisodankäyntiin liittyy kriittisiä operatiivisia ja taktisia näkökulmia. Drooniteknologia on vasta alkutekijöissään, mutta mikäli se kyetään integroimaan osaksi muuta asevoiman käyttöä, voidaan sen avulla saavuttaa todellista

ratkaisevaa vaikuttavuutta. Vaikka olemme saaneet osviittaa onnistuneesta droonisodankäynnin soveltamisesta perinteisempien joukkojen kanssa, niiden integrointi muuhun konventionaaliseen sodankäyntiin muodostaa edelleen suuren haasteen.

Droonien nousu

Vaikka Ukrainassa käytävä sota ei ole ensimmäinen kerta jolloin drooneja käytetään sodankäynnissä, ne eivät koskaan aikaisemmin ole näyttelleet yhtä merkittävää roolia kuin nyt. Tämän vuoksi droonien käyttö Ukrainassa edustaa jyrkähköä muutosta sodan kuvassa. Drooneja ei ole käytetty myöskään koskaan aiemmin näin laajasti osana aseellista selkkausta. Esimerkiksi Royal United Services Institute arvioi, että Ukraina menettää noin 10 000 droonia kuukaudessa, mikä jo itsessään on merkki droonien laajamittaisesta käytöstä. Koska ilmapuolustus on molemmin puolin keskittynyt pääsääntöisesti miehitettyjen ilma-alusten torjuntaan, on miehittämät-

tömistä järjestelmistä tullut erityisen tehokkaita.

Ukrainan sodan osapuolten lisäksi myös esimerkiksi terroristiryhmä Isis kannattajien ovat kyenneet hyödyntämään drooneja tehokkaasti osana epätaivomaisen sodankäyntinsä brutaaleja taktiikoita. Vuonna 2014, Isisin ottaessa hallintaansa Irakin suurimman kaupungin, Mosulin, se teki historiaa ensimmäisenä aseistettuja drooneja taistelussa käyttävänä terroristiorganisaationa. Räjähdeillä varustetuilla drooneilla hyökkättiin irakilaisia ja kaupunkia puolustavan koalition joukkoja vastaan.

Iskut johtivat sekä haavoittumisiin että rintamakarkuruuteen Irakin armeijassa. Toisin sanoen drooneilla oli ilmeisiä, sekä fyysisiä että psyykkisiä seurauksia.

Isis käytti halpoja kaupallisia drooneja aluksi sotilaallisessa tarkoituksessa tiedusteluun ja valvontaan, mutta kehitti niitä myöhemmin hyökkäysoperaatioihin varustamalla ne improvisoiduilla räjähteillä. Halpojen kaupallisten droonien käyttö oli pakon sanelemaa, koska siihen aikaan lähinnä suurempien valtioiden asevoimilla oli varaa tiedusteluun, valvontaan ja maali tiedusteluun (ISTAR) tar-

koitettuihin aseistettuihin drooneihin. Edullisten ja muokattujen droonien käyttö Isisin sotilaallisiin tarkoituksiin johti oivaluksiin myös muiden toimijoiden keskuudessa. Näin monet sotilaalliset ja ei-sotilaalliset, valtiolliset ja ei-valtiolliset väkivaltaiset toimijat ovat alkaneet harkita tämän teollisuuden avaamia mahdollisuuksia.

Isisin kalifaatin nousun jälkeen maailman katse kiinnittyi Ukrainaan, etenkin Itä-Ukrainan Donbassiin, jossa oli käynnistynyt toinen sota. Eräs tuonaikainen innovoija oli Aerorozvidka- niminen yksikkö, joka ra-

Taulukko. 2. Luettelo todennäköisesti Ukrainassa käytetyistä lennokeista.

Military	Taistelu (UCAV)	Forpost-R Kronstadt Orion ”Inokhodets” STC Orlan-10 and -30 Qods Mohajer-6 (IRN) Lastochka-M (lit. Swallow)	A1-CM Furia (lit. Fury) UA Dynamics Punisher Baykar Bayraktar TB2 (TUR)
	Tiedustelu	ZALA 421-series ENICS Eleron-3 (SV) Granat-series Izhmash Tachyon Zastava	Ukrspesystems Shark UAV DEVIRO Leleka-100,”Stork” Tupolev 143 (USSR) Skyeton ACS-3 Baykar Bayraktar Mini (TUR) AeroVironment RQ-20 Puma (US) SYPAQCorvoPPDS(AUS)
	Taistelu (pudottava)		Ukrspesystems PD -1 and-2 Aerorozvidka R18
	Taistelu (vaaniva)	ZALA Lancet-3 (M) ZALA KUB HESA Shaheed-136 (IRN)	Bober (lit. Beaver) AeroVironment Switchblade 600 (US) AeroVironment Switchblade 300 (US) Aevex Phoenix Ghost (US) RAM II (based on Leleka) WB Electronics Warmate (POL)
Commercial	Various	DJI Mavic (CHN)	DJI Mavic (CHN) DJI Matrice M30T (CHN) Useampia ”dronaatioita”

kentui vapaaehtoisten ja innokaiden tietotekniikan asiantuntijoiden varaan. Ryhmä aloitti työnsä edullisilla kaupallisilla droneilla, ja kehitti niitä soveltaisiin tarkoituksiin sopiviksi. Kahden vuoden päästä, vuonna 2016, Aerorozvidka onnistui kehittämään oman räjähteitä pudottavan miehittämättömän ilma-aluksen nimeltä R18. Aerorozvidka valmistaa edelleen kyseistä droneita useita kappaleita päivässä ja jakaa ne Ukrainan asevoimien eri yksiköille. Näistä lähtökohdista syntyi Ukrainan kukoistava droneiteollisuus. Kohta vuosikymmenen käynnissä olleen sodan aikana Ukraina on tuonut suuren joukon eri lennokki- ja droneijärjestelmiä tositoimiin (ks. taulukko 1). Ukrainan tasangot näyttävät samalla toimivan sekä puolustajan että hyökkääjän droneiteknologian testikenttänä, joskin Ukraina on tähän mennessä osoittanut olevansa kilpailussa etumatalla.

Maanviljelystä ja muusta raskaasta teollisuudesta tunnettu Ukraina ei ehkä ole itsestään selvä ympäristö dronein-

novaatioille. Sodan synnyttämä pakottava tarve on kuitenkin tehnyt maasta jonkinlaisen kärkekkästä tuotekehityslaboratorion, joka houkuttelee tunnettuja yrityksiä myöntämään rahoitusta. Kuten Ukrainan varapääministeri Mykhailo Fedorov sanoi haastattelussa Ukrainan pääkaupungin, Kiovan toimistossaan: ”Tämä on 24/7 teknologiakilpailu. Haasteena on se, et-

...Ukraina ei ehkä ole itsestään selvä ympäristö drone-innovaatioille. Sodan synnyttämä pakottava tarve on kuitenkin tehnyt maasta jonkinlaisen kärkekkästä tuotekehityslaboratorion...

tä jokaisen kategorian jokaista tuotetta on muokattava päivittäin, jotta saisimme etumatkaa. ”Reilut 200 ukrainalaista droo-

nien tuotantoon osallistunutta yritystä tekeekin nyt tiivistä yhteistyötä asevoimien etulinjan yksiköiden kanssa droneiden kehittämiseksi, jotta niillä voitaisiin entistä tehokkaammin tiedustella ja vaikuttaa viholliseen.

Droonit ja niiden käyttökategoriat

Drooneille löytyy monenlaisia käyttöä, mutta niiden käyttö voidaan tiivistää kolmeen pääkategoriaan: kuljetus, tiedustelu ja valvonta (ISR) sekä vaikuttaminen. Sotilaskäytössä kuljetusdrooneilla kuljetetaan suhteellisen helposti kriittistä materiaalia, kuten verensiirtotarvikkeita, polttoainetta tai paristoja etäälläkin sijaitseviin paikkoihin. Koska autonomisuus on aikaisempaa huomattavasti tavallisempi piirre myös kaupallisissa laitteissa, droonit tarjoavat ei-massamaiselle täsmälogistialle matalariskisen ja suhteellisen helpon vaihtoehdon. Selvä epäkohta tällä hetkellä on järjestelmien vaatimaton hyötykuorma, toimintamatka ja nopeus. Kuljetusvälineenä droneiden täytyy pystyä palaamaan tukiin kohtaan, ja silloin ihanteellinen ratkaisu on pyöriväsiipinen malli. Tämä mahdollistaa pystysuoran lentoon lähdon ja laskeutumisen (VTOL) melkein miltä tahansa alustalta, mutta samalla se tuo mukanaan muotoiluun liittyviä rajoituksia, jotka hankaloittavat yllämainittujen ominaisuuksien parantamista.

Valvonta ja tiedustelu ovat tavallisimpia droneiden käyttöaloja. Kaikissa droneissa on

Kaupallinen muunneltu drooni, DJI missä 40mm kranaatti kiinnitettyinä. Pyrstö tehty muovista 3D printterillä.

useammalla spektrillä toimivia valokuva-, video- tai muuta tietoa kerääviä sensoreita, joiden avulla joukkojen on mahdollista paikallistaa vihollisen tukikohtia, seurata joukkojen liikehientää ja koordinoita tulenkäyttöä. Drooneissa voi olla myös signaalitiedustelusensoreita (SIGINT), erityisesti elektronisen tiedustelun sensoreita (ELINT). Yhtenä esimerkkinä joidenkin droonien tiedetään olevan varustettuja IMEI/IMSI-sieppareilla (International Mobile Equipment/Subscriber Identity), joilla voidaan matkia mobiilitukiasemaa tiedustelutarkoituksessa. Droonin hyödyt tiedustelukäytössä piilevät yksinkertaisesti siinä, että sensorin korkeus on suoraan verrannollinen sen radiohorisonttiin. Koska drooni voi viedä hyötykuorman hyvin korkealle, kasvatat tämä signaalitiedustelulaitteistosta saatavaa hyötyä. Sama koskee optisia sensoreita. Siten droonit tarjoavat joukoille mahdollisuuden seurata taistelukenttää kirjaimellisesti lintuperspektiivistä.

ISR-droonien käyttö on erityisen tuloksetta Ukrainan tasankojen tapaisilla alueilla, missä kasvillisuus tai maantieteelliset esteet pienentävät suoraa

näköyhteyttä verrattain vähemmän kuin muissa toimintaympäristöissä. Venäjän sota Ukrainassa onkin osoittanut, että droonit voivat olla erityisen arvokkaita tilanteissa, joissa taistelu tapahtuu juoksuhaudassa. ISR-näkökulma drooni sodankäynnissä ei kuitenkaan rajoitu pelkästään reaaliaikaisen tilannetiedon keräämiseen. Droonit voivat myös dokumentoida hyökkäyksiä, esimerkiksi vaurioarvioita tehtäessä tai informaatio- operaatioita tuettaessa. Lisäksi Ukraina on kehittänyt laiteohjelmistoja tehostaakseen tykistön paikantamiskykyä, maalinvalaisua, tiedustelua ja johtamista. Ukrainan polytekninen kehittämissuunnitelma on edistynyt, mutta ei kuitenkaan riittävästi täyttääkseen valtion tarpeita.

Taisteludroonien viisi alalajia

Kineettiseen vaikuttamiseen tarkoitetuissa drooneissa on kaksi keskeistä ominaisuutta: lentoaika ja uudelleenkäyttö. *Vaanivilla drooneilla* on tarpeeksi kestävyyttä, jotta ne voivat leijailla taistelukentän yläpuolella seuraten kohteita, kun taas toiset vaikuttamiseen tarkoitettut droonit mahdollistavat vain

välittömät etsi ja tuhoa -tyypiset tehtävät. *Itsemurhadroonit* tuhoutuvat tavallisesti käytön jälkeen, kun taas toiset käyttävät erillistä pudotettavaa tai laukaistavaa räjähdosaa ja sopivat siten uudelleen käytettäväksi. Vaanivat järjestelmät ovat usein sotilaskäyttöön tarkoitettuja, toisin kuin itsemurhadroonit, jotka yhä suuremäärin ovat kaupallisia – joskin jako ei ole yksinomaan näin karkea. Nämä kaksi termiä eivät sulje toisiaan pois, ja vaikka niillä tarkoitetaan eri asioita, niitä käytetään paikoin synonyymeinä. Tästä nousee kolmas tärkeä kategorisoiva ominaisuus, eli kuluttajakäyttö. Tällä tarkoitetaan, onko drooni tarkoitettu erityisesti sotilaskäyttöön vai onko kyseessä kaupallinen, niin sanottu kaksoiskäyttötuote, jota voidaan siviilikäytön lisäksi soveltaa sotilaskäyttöön.

Tässä tapauksessa käytämme uudelleenkäyttöä, kestävyyttä ja kuluttajakäyttöä kineettiseen vaikuttamiseen tarkoitettujen droonien luokittelumiseksi viiteen (joskin osin päällekkäiseen ja ei-tyhjentävään) kategoriaan. Nämä ovat miehittämättömät taisteluilma-alukset (UCAV, Unmanned Combat

Taulukko 1. Lennokkien luokittelu perustuen uudelleenkäyttömahdollisuuteen, kestävyYTEEN ja kuluttajakäyttöön.

	UCAV	Loiteringdrone	AEC	MCD-EO	MCD(ABIED)
Uudelleenkäyttö	Kyllä	Ei	Ei	Kyllä	Ei
Kestävyys	Pitkä-keskitaso	Pitkä-keskitaso	Lyhyt	Keskitaso-lyhyt	Keskitaso-lyhyt
Kuluttajakäyttö	Ei	Ei	Ei	Kyllä	Kyllä

Aerial Vehicle), vaanivat droonit (loitering drone), sotilaskäyttöiset ilmaräjähdeet (Aerial Explosive Charges, AEC*), muunnellut kaupalliset droonit, joissa on ulkoinen räjähdde (Modified Commercial Drones with an External Ordnance (MCD-EO*) sekä muunnellut kaupalliset droonit, joissa on itsetuhoutumismekanismi, toisin sanoen lentävät improvisoidut räjähteet (Improved Explosive Devices, ABI-EDs). Kategorisoinnissa aiemmin mainittuja käytetään yleisemmin strategisen ja operatiivisen tason tehtävissä ja tulenkäytössä, kun taas myöhempien käyttöympäristöt ovat taktisia tai pitkälti jopa taisteluteknisiä. Droonien kategorisointi sekä niiden käyttöperiaatteiden ja suorituskykyjen luokittelu saattaa edesauttaa sotilashenkilöstöä esimerkiksi uhka-arvioita tehtäessä.

Miehittämättömät taisteluilma-alukset

UCAV-drooni, joka tunnetaan myös taistelulennokkina, arkikielellä usein lyhennettynä muotoon lennokka tai drooni, on miehittämätön ilma-alus, jota käytetään 1) tiedusteluun, valvontaan ja maalitiedusteluun, mutta myös 2) taistelutehtävissä kineettiseen vaikuttamiseen.

Taistelulennokissa on asejärjestelmiä, kuten ohjus, esimerkiksi panssarintorjuntaohjus, ja/tai ulkosiin ripustimiin kiinnitettyjä pommeja. Tällaisia lennokkeja ohjaa reaaliajassa tavallisesti ihminen, mutta niissä voi olla myös kyky autonomi-

Kaupallinen muunneltu drooni, DJI missä 40mm kranaatti kiinnitettynä. Pyrstö tehty muovista 3D printterillä.

seen käyttöön. Poiketen valvontaa ja tiedustelua suorittavista miehittämättömistä ilma-aluk-

Erityisesti Turkki tavoittelee suurvallan asemaa miehittämättömien järjestelmien tuottajana ja on haastamassa tässä ominaisuudessa Kiinaa, joka tuottaa tällä hetkellä eniten lennokkeja maailmassa.

sista taistelulennokkeja käytetään sekä lennokka-iskuihin että taistelulentäen tiedustelutehtäviin.

Koska lennättäjä ohjaa tämän tyyppistä ilma-alusta ohjauslaitteella erillisestä lennättämispaikasta tarvittaessa vaikka satelliittiyyhteydellä, ilma-aluksessa ei tarvita lentäjälle välttämättömiä ohjausjärjestelmiä, ja näin ollen miehittämätön ilma-alus on miehittettyä ilma-alusta kevyem-

pi ja pienempi. Tämä vähentää myös tarvetta huomioida inhimillisiä tarpeita kuten väsymystä, nälkää tai kuumuutta. Useilla mailla on käytössään kotimaisia taistelulennokkeja, ja sitäkin useampi maa on tuonut markkinoille tai kehittävä parhailaan sellaisia. Huomattavia tuottajamaita ovat Yhdysvallat, Turkki, Israel ja Kiina.

Erityisesti Turkki tavoittelee suurvallan asemaa miehittämättömien järjestelmien tuottajana ja on haastamassa tässä ominaisuudessa Kiinaa, joka tuottaa tällä hetkellä eniten lennokkeja maailmassa. Teknologisesti hienostuneet taistelulennokit, kuten MAM-L-pienoishjuksilla varustettu turkilainen Baykar Bayraktar TB2, ovat nousseet kansakunnan laajaan tietoisuuteen viimeistään Ukrainan sodan aikana. Bayraktar TB2 on kuitenkin osoittanut kyvykkyytensä jo huomattavasti ennen Ukrainan sotaa, muun muassa Syyriassa tehdyissä operaatioissa, missä se tuhosi kenties vastoin yleisiä odotuksia Pantsir-S1- ja 9K330 Tor -ilmapuolustusjärjestelmiä

sekä Vuoristo-Karabahissa, jossa sen avulla hävitettiin valtavia määriä armenialaisia panssarivaunuja, panssaroituja ajoneuvoja sekä tykkeitä.

Bayraktar on kuitenkin saavuttanut rajansa Ukrainassa. Siinä missä dronit vastasivat yli 70 prosentista Armenian raskaan kaluston menetyksistä Vuoristo-Karabahin sodassa 2020, josta Bayraktar TB2:n osuus oli jopa 63,4 prosenttiosuutta, Ukrainassa Bayraktar TB2 on vastannut vain alle prosentista Venäjän raskaan kaluston tappioista. Täten järjestelmän rooli on kutistunut ISRLennokin tasolle sodan jatkueksa. Tämä johtuu todennäköisesti Venäjän huomattavista lennokitörjintäkyvyistä (Nersisyan & Moore 2023). Lisäksi vain pieni prosenttiosuus Bayraktarin tuhoamasta kalustosta on ollut taistelupanssarivaunuja, jotka ovat osoittautuneet sitkeiksi drooneja vastaan.

Venäjän tärkeimmät taistelulennokkimallit ovat Orion sekä Forpost-R, joka on lisensoitu kopio Israelin Aerospace Industriesin (IAI) valmistamasta Searcher-lennokista. Yleisesti voidaan sanoa, että taistelulennokkeihin liittyvä kehitystyö Venäjällä on pysähtynyt, sillä maassa on perinteisesti keskitytty taisteluhelikoptereiden käyttöön ja kehittämiseen. Venäläisellekin liukuhihnalle ilmestyy kuitenkin jatkuvasti uusia dronimalleja, etenkin Ukrainan sodan myötä. Ottaen huomioon Venäjän viimeaikaiset vastoinkäymiset esimerkik-

si korkean teknologian ohjusten ja lentokoneiden kehitystyössä, ei kuitenkaan kannata pidättää hengitystä odottaessa Venäjältä joukoittain uusia ja operatiiviseen käyttöön tarkoitettuja taistelulennokkeja.

Vaanivat lennokit

Vaaniva lennokka on ilma-ase, jossa on sisäänrakennettu panos (taistelukärki) ja joka voi vaania (odottaa passiivisena) maalialueen läheisyydessä, kunnes maali on paikannettu. Vaaniva lennokka hyökkää maalia kohti törmäämällä siihen. Vaanivien lennokkien avulla voidaan lyhentää reaktioaikaa maaleihin, jotka ovat näkyvissä vain ajoittain, sen sijaan, että lähelle maalialuetta sijoitettaisiin arvokkaita laukaisualustoja. Kyseiset lennokit antavat myös mahdollisuuden valikoida maaleja, koska iskua voidaan muuttaa lennon aikana tai se voidaan keskeyttää kokonaan.

Vaanivat lennokit asemoituvat risteilyohjusten ja taistelulennokkien välimaastosta. Vaanivila lennokeilla on yhteisiä ominaisuuksia molempien kanssa, paikaten myös kummankin puutteita. Risteilyohjuksista ne eroavat siinä, että ne on tarkoitettu vaanimaan maalialueen läheisyydessä suhteellisen kauan ja taistelulennokeista siten, että vaanivan lennokin on tarkoitus tuhoutua hyökkäyksessä sisäänrakennettua taistelukärkeähyödyntäen. Siten vaanivat järjestelmät ovat tavallaan ei-perinteisiä pitkän kantaman aseita. Kun niiden käyttöä arvioidaan Ukrainan so-

dan lukumäärien valossa, on itseasiassa mahdollista, että Venäjän kaukovaikuttamisen painopiste on siirtynyt risteilyohjuksista pitkän kantaman omaaviin vaaniviin lennokkeihin.

Iranilaisvalmisteinen Shahed-136 on näistä pitkän kantaman vaanivista aseista ylivoimaisesti suosituin. Se voi tunkeutua oletettavasti satojen kilometrien syvyyteen ja vaania selustassa vielä määrätyn ajan. Shahed-järjestelmät sisältävät myös huomattavan määrän räjähdysainetta. Lisäksi ne voivat valaista oman maalinsa, lentää maalia kohti ja räjähtää maaliin osuttaessa pitkälti ohjuksen tavoin. Varsinaisen uhan muodostaa kuitenkin sen valtavan pitkä toimintamatka, jonka kerrotaan olevan yli 1 000 kilometriä. Syyskuusta 2022 lähtien Moskovan joukot ovatkin käyttäneet näitä edullisten risteilyohjusten tavoin terrorisoidakseen kaupunkeja joka puolella Ukrainaa. Usein niillä on hyökätty maan energiaverkostoihin tai siviili-infrastruktuuriin.

Keskipitkän kantaman drooneista Venäjän vaaniva lennokka Lancet-3M on niin ikään osoittautunut hyvin tehokkaaksi Ukrainassa. Sen 40 kilometrin pituisen toimintamatkan ansiosta on ollut mahdollista lamauttaa ja tuhota eri tyyppistä pitkälle kehittyneitä länsimaista kalustoa, kaukana Ukrainan rintamalla – joskin tässäkin tapauksessa ei ole kyetty tuhoamaan kovin suuressa määrin ukrainalaisia panssarivaunuja. Lennokin dokumentoitu ja vahvistet-

Nelikopteri (quadkopter): 81mm sirpalekranaatteja kiinnitettynä.

tu osumatarkkuus on lähteiden (Oryxin) mukaan ollut 73,4 %, mikä tarkoittaa 113 osumaa ja 41 harhaiskua.

Vastaavasti myös Ukraina on niittänyt menestystä omien vaanivien järjestelmiensä kanssa. Näistä kenties huomattavin saavutus on ollut vaikuttaminen viiteen hävittäjään, kahteen Pantsir-S1-ilmatorjuntajärjestelmään sekä S-300-ilmatorjuntaohjusjärjestelmän tutkiin Kurskin lentokentällä. Ottaen huomioon, että iskussa käytetty SYPAQ Corvo maksaa noin 3 500 Yhdysvaltain dollaria ja että hävittäjät arvioidaan kymmenien miljoonien arvoiseksi, isku on osoitus resursien äärimmäisen taloudellisesta ja tehokkaasta käytöstä. Vaanivien järjestelmien opportunistisemmastakin taloudellisesta hyötykäytöstä on viitteitä, sillä eräässä tapauksessa ukrainalainen lennokki oli lähellä osua venäläiseen Ka-52-taisteluhelikopteriin kesken lennon.

Vaikka AEC-järjestelmät eivät ole varsinaisia vaanivia drooneja, edustavat ne silti omaa

rajattua osa-alueettaan droonien kirjossa. AEC:t, kuten vasta markkinoille tullut Insta Steel Eagle, eroavat vaanivista lennokeista siinä, että ne perustuvat suunnattuun räjähdys- ja sirpalevaikutukseen. Ne muistuttavat näin ollen jalkaväkimiinoja tai -panoksia, sen sijaan että törmäisivät kohteeseen ja räjähtäisivät osuessaan. Lisäksi niiden toimintamatka on varsin vaatimaton. Toimintamataan liittyvien varjopuolten vuoksi AEC:n kyvyt saadaan parhaiten käyttöön käyttämällä niitä joukkueen tai komppanian puolustustaistelussa ja ensi kädessä vihollisen elävää voimaa vastaan.

Kaupalliset muunnellut droonit

Asevoimat ovat jo jonkin aikaa käyttäneet erilaisia kaupallisia tai kuluttajakäyttöön tarkoitettuja, vaihtelevalla itseohjautuvuudella varustettuja drooneja. Pienehköt ohjelmalliset muutokset droonien perusjärjestelmiin (toisin sanoen käyttöjärjestelmiin) mahdollistavat sen, että

niillä voidaan pudottaa erilaisia räjähteitä. Tämä kehitys on ollut erityisen tunnusomaista Ukrainassa. Kranaatteja pudottavat nelikopterit kuvaavat parhaiten Ukrainassa käytävää droonisotaa. Teknologian kehittyessä Ukrainan sodan molemmat osapuolet ovat alkaneet ottaa käyttöön tuhansia kaupallisia kilpadrooneja, joissa on joko ulkoinen ammus (MCD-EO) tai omatekoiset taistelukärjet (ABIED).

Ulkoisella ammuksella varustettu MCD on tavallisesti nelikopteri, koska se pystyy pudottamaan räjähteen lähes pystysuoraan alaspäin, mikä helpottaa tähtäämistä. Niiden alhainen lentokorkeus ja nopeus tekevät niistä kuitenkin alttiita maaleja jopa käsiaseiden tulelle. Tämä on tilanne etenkin suuren hyötykuorman omaavilla malleilla. Ammus voi parhaimmassa tapauksessa painaa useita kiloja. Sama koskee ABIED-malleja. Joissakin tapauksissa ukrainalaiset ovat liittäneet drooneihin jopa 7,5 kilogramman räjähdysainemäärällä varustettuja PM-62-panssarimiinoja, jotka räjäytetään heitinkranaattien iskusytyttimillä.

ABIED-drooni sen sijaan on alun perin kaupallinen versio itsetuhoutuvasta droonista. Toisin sanoen drooni itsessään toimii taistelukärkenä, joka ohjataan suoraan maaliin. ABIED:t hyötyvät siksi suuremmasta nopeudestaan, eikä niiden tarvitse jäädä leijumaan. Tämän tuloksena ABIED-aseessa tulisi mieluiten olla kiinteät siivet. Järjestelmän asevaikutus perustuu taval-

lisesti painevaikutukseen ja sirpaloitumiseen, mutta niissä voi myös olla suunnattu vaikutus kohteesta riippuen. Suunnattu vaikutus pienentää hyötykuorman painoa, aiheuttaen suu-remman vaikutuksen kohteeseen pienemmällä räjähdemäärällä. ABIED on kuitenkin maasakin ollessaan vaarallinen. On tärkeää, ettei koskaan lähesty alas pudotettua ABIED-asetta. Ne ovat erittäin vaarallisia, ellei niitä käsitellä oikein.

MCD-drooneissa on tiettyjä heikkoja puolia. Ensinnäkin niiden vaimean räjähdysvoiman ja olemattoman panssarinläpäisykyvyn vuoksi niiden pääasiallinen käyttötarkoitus on elävä voima sekä tietyin varauksin ei-panssaroidut kohteet. Lisäksi niiden sensoreiden laatu saattaa vaihdella. Parhaimmillaan jotkut dronit voivat olla varustettuja lämpö- tai pimeäkameralla, joiden avulla ne voivat operoida huonossakin valaistuksessa. Vallitsevat olosuhteet rajoittavat kuitenkin usein kaupallisten dronien käyttöä. Viimeisenä asiana niiden suojattomuus elektrostasta tai kybervaikuttamista vastaan tekevät monista drooneista käyttökeltvottomia kansallisvaltiotasoisista vastustajaa vastaan.

Puolisotilaalliset joukot, rikollisjoukot ja erilaiset terroristiorganisaatiot käyttävät kuitenkin usein kaupallisia, muunneltuja ja omatekoisia asejärjestelmiä sisältäviä drooneja – valitettavan usein tappavalla tehokkuudella. Tämän tapaiset rikolliset käyttävät tyyppillisesti drooneja staattisiin kohteisiin, kuten tukikohtiin,

joukkojen lähtöalueisiin tai -asemiin sekä kiinteisiin fasiliteetteihin. Kaupalliset dronit ovat kuitenkin tulleet kiinteästi mukaan myös tavanomaiseen sodankäyntiin. Ukrainassa käytävän sodan erityispiirteisiin kuuluvat kaupallisten dronien runsas käyttö niin taistelu- kuin tiedustelutarkoituksiin. Lisäksi uusi trendi Ukrainassa on ollut FPV (First Person View) -dronien mukaantuonti. Niissä kameran tuottama kuva välittyy suoraan

**Dronien kyky
uhata vihollisen
selustaa ilmasta, sitoo
myös elintärkeitä
ilmapuolustuskykyjä
alueelta, joka
vastaa vihollisen
lennokkikaluston
enimmäistoiminta-
matkaa.**

operaattorille silmälasien tavoin kasvoille puettavan näyttöpäätteen kautta.

**Dronien käytön
toissijainen vaikutus**

Dronien käyttö ei kuitenkaan rajoitu pelkästään välittömään vaikutukseen. On viitteitä siitä, että dronit, yhdistettyinä niin kutsuttuun parviälyyn, ovat kuormittaneet Venäjän ilmavalvontaa ja rajoittaneetsenkykyä havaitaesimerkiksi pitkänkantamanohjuksia tai lennokkeja. Potentiaaliisiin tapauksiin luetaan

muun muassa ohjusristeilläjä *Moskvan* upottaminen 2022 ja iku Venäjän merivoimien tukikohtaan Sevastopolissa 2023. Drooneja voitaisiin myös käyttää valamalaalien tavoin arvokkaimpien resurssien, kuten tavanomaisten hävittäjien, suojelemiseksi.

Dronien kyky uhata vihollisen selustaa ilmasta, sitoo myös elintärkeitä ilmapuolustuskykyjä alueelta, joka vastaa vihollisen lennokkikaluston enimmäistoimintamatkaa. Lisäksi suuri joukko matalamalla lentäviä ja alemmalla tutkapoikkipinta-alalla varustettuna drooneja, yhdistettynä tavanomaisen ilma-aluskaluston käyttöön, pakottaa vastustajan valvomaan yhä laajempaa ilmatilan osaa. Täten Ukrainan kyky uhata Moskovaan lennokeilla eturintamasta aina Kremliin asti on itsessään voimatekijä, joka pakottaa Venäjän hajauttamaan ilmapuolustuksen kykyjään suuremmalle ilmatilan osalle sekä maantieteelliselle alueelle. Tästä seuraa, että esimerkiksi arvokas lentokalu on sijoitettava kauemmaksi eturintamalta, jotta se välttyisi joutumasta Ukrainan lennokkiarmadan tähtäimiin.

Se tosiasia, että useat lennot pystyvät lävistämään suoja-kerroksia ja vaikuttamaan Moskvan kaltaiseen kohteeseen on todiste sekä lennokkien tehokkuudesta että Venäjän ilmapuolustuksen heikkoudesta. Suureksi osaksi S-400-järjestelmästä riippuvaisen Venäjän sisämaan ilmapuolustuksen haittapuoli on, että se on luotu vastaamaan ulkopuolelta suuntau-

MQ-9A Reaper (Miehittämätön taisteluilma-alus).

tuvaan ydinhyökkäykseen. Näin Venäjän ilmapuolustukseen jää aukkoja, jotka ovat pienempien, maan rajojen sisäpuolelta tai rajan läheisyydestä laukaistujen lennokkien mentäviä. Valtava näytös Ukrainan lennokitöistä oli sen samanaikainen isku useampaan kohteeseen, mukaan lukien Pihkovaan ja Moskovaan, elokuussa 2023. Isku vaurioitti ainakin neljää Iljushin-76 -kuljetuskonetta. Mutta vaikka Ukraina on niittänyt merkittävää taktista menestystä, pelkät drooni-iskut eivät sellaisenaan riitä varmistamaan strategista voittoa.

Vaikka drooni olisikin mahdollista paikallistaa, siihen vaikuttaminen on aivan toinen asia. Alkeellisten lennokkien tuhoaminen ohjusjärjestelmillä on tuskin kustannustehokasta, koska siihen käytettävät ohjukset voivat olla huomattavan paljon arvokkaampia kuin itse maali. Tästä johtuen kineettisten tai sirpaloituvien ammusten käyttö on taloudellisesta näkökulmasta kannattavampaa. Esimerkki-

nä tällaisesta voisi olla ajoneuvoasenteisen Slinger 160-lennokintorjuntajärjestelmän toimitaminen Ukrainaan. Järjestelmän tutka löytää jopa 35 senttimetrin kokoiset kohteet yli kilometrin etäisyydeltä ja sen 30 millimetrin konetykki Muutosesitys takaa tulen vaikuttavuuden. Ukrainan sodan alkuvaiheiden jälkeen markkinoille tulleet SHORAD (Short Range Air Defense) -järjestelmät ovat myös sodan edetessä onnistuneet eliminoimaan enenevässä määrin drooneja.

Ukraina on myös hankkinut useita Shahed Hunter -nimellä tunnettuja lennokitörjuntajärjestelmiä. Nimi viittaa Venäjän käyttämiin iranilaisvalmisteisiin lennokeihin. Shahed Hunter vaikuttaa häiritsemällä tutka- ja komentosignaalia, ja voi havaita vihollisen lennokin jopa 40 kilometrin etäisyydeltä kohteesta. Se kaappaa vihollisen droonit hyödyntäen omia pienoisdrooneja sekä niiden laukaisemaa raskasta verkkoa. Verkko vangitsee kohdedroonin ja laukai-

see laskuvarjon, joka hiljentää sen vauhtia ja mahdollistaa pehmeän laskeutumisen niin turvalisesti ettei se räjähdä tai vaurioitu. Shahed Hunter-järjestelmiä käytetään jo Ukrainassa esimerkiksi kriittisten infran, kuten energialaitosten suojana.

Kustannustehokkaimmat aseet drooneja vastaan ovat kuitenkin ei-kineettiset aseet. Yksi mahdollinen vaihtoehto voisi olla suunnatun energian aseet (DEW, Directed-Energy Weapons). Näiden aseiden ideana on suunnata määritettyyn maaliin tarvittava määrä energiaa, kuten laser-, mikroalto- tai hiukkassäteilyä, sen vahingoittamiseksi. DEW-aseilla vaikuttaminen voi siten olla edullisempaa ja välittömämpää, mikä helpottaa maalin määritystä ja vaikutuksen saavuttamista. Tällainen tuote on esimerkiksi Raytheon 50 kW High Energy Laser (HEL), jolla on kerrottu olevan kyky tehdä muut ilmassa liikkuvat kohteet, kuten droonit vaarattomiksi. DEW-teknologia on kuitenkin vasta kehitysvaiheessa. Elektronisen sodan kyvykkyy-

det, joita Venäjän asevoimilla on suhteellisen paljon, ovat sitävastoin näyttäneet kykynsä vastata droonien muodostamaan kasvavaan ilmauhkaan.

Elektroninen sodankäynti drooneja vastaan

Elektroninen sodankäynti (EW) viittaa tiedusteluun ja järjestelmien häiritsemiseen sähkömagneettisen säteilyn avulla sekä niiden vastatoimiin. Käytännössä kaikki joukot käyttävät nykyään, kaluston tasosta tai sotilasjoukon taktiikasta riippumatta, komentojärjestelmiä ja asejärjestelmiä, joista purkautuu jonkinlaista sähkömagneettista säteilyä. Tästä syystä elektronisen sodankäynnin joukot ovat nykyaikaisen sodankäynnin leimallinen ja erottamaton osa. Elektroninen tiedustelu ja valvonta paljastavat vihollisjoukot ja asejärjestelmät sekä maalla, merellä että ilmassa.

Vaikka useimmat droonien sensorit ovat passiivisia, droonit itsessään edellyttävät aktiivista yhteyttä operaattoriin, jotta niitä voitaisiin käyttää reaaliajassa. Tämä asettaa sekä droonit että maa-asetataltiiksi elektroniselle tiedustelulle. Tällaisessa tilanteessa henkilöstöön kohdistuvaan uhkaan voidaan vaikuttaa erottamalla käyttöliittymä, siis operaattori, säteilevästä antennista.

Elektronista sodankäyntiä voidaan myös käyttää droonin kommunikointi-, navigaatio- ja ohjausjärjestelmien häirintään. Dronit toimivat eri signaalien, mukaan lukien radio-

taajuuksien, GNSS-paikannuksen ja muiden langattomien teknologioiden varassa. Erilaisilla elektronisen sodankäynnin tekniikoilla voidaan häiritä näitä signaaleja, mikä vaikeuttaa tai tekee droonille mahdolliseksi ottaa vastaan komentoja, säilyttää ohjattavuus tai navigoida tarkasti.

Häirintä on aina ollut ongelmana erityisesti nelikoptereita käytettäessä, koska kuluttajakäyttöön tarkoitettujen droo-

Tekoäly näyttelee jo nyt avainroolia lisättäessä miehittämättömien järjestelmien autonomiaa koneoppimisen ja massadatan avulla.

nien lennättäjät käyttävät tunteja, lakiin perustuvia taajuuksia. Tässä tapauksessa häirintää suorittavan ei tarvitse tehdä muuta kuin kohdistaa riittävän kovaa melua, eli häiritä lennättäjän käyttämälle taajuudelle. Tästä seuraa, että droonin hallintasiignaali hukkuu niin sanottuun staattiseen lumimyrskyyn ja lakkaa vastamasta. Sodan kehittyessä esimerkiksi Venäjä on ottanut käyttöön yhä tehokkaampia ja hienostuneempia häirintälaitteita häiritäkseen tykistötulta ohjaavia drooneja ja pudottaakseen pommeja juoksuhautoihin

(Hambling2023). Perinteinen tapaus suojautua häirinnältä on ollut taajuushyppely. Tällöin häiritsijän tulee kasvattaa häiritävää taajuusalueita, jotta se ylittäisi hyötysignaalin.

Sodan aikana osapuolet ovat myös alkaneet käyttää hyväksi tekoälyyn (AI) perustuvia ratkaisuja. Tekoälyyn perustuvat ohjelmistot voivat esimerkiksi vakauttaa droonia elektronisesta häirinnästä riippumatta ja pitää sen lukittuna etukäteen määritellyn kohteeseen, vaikka kohde liikkuisi. Tätä voidaan pitää varteenotettavana parannuksena verrattuna nykyisiin drooneihin, jotka seuraavat liikkuessaan tiettyjä koordinaatteja. Tekoälyyn perustuvat ohjelmistot merkitsisivät päivitystä erityisesti Ukrainan edullisille mutta samalla häirinnälle alttiille FPV-drooneille. Jos drooni menettää yhteyden lennättäjänsä ja kohde on lukittu, tekoäly ottaa droonin ohjaukseensa.

Droonin sensorit voivat tunnistaa kohteen fyysiset piirteet ja säätää droonien lentoreitin sitä mukaa, kun kohdetta lähestytään. Tästä huolimatta tarvitaan edelleen inhimillinen päätöksentekijä, jotta voidaan tehdä päätös siitä, mihin kohteeseen isketään.

Tekoäly näyttelee jo nyt avainroolia lisättäessä miehittämättömien järjestelmien autonomiaa koneoppimisen ja massadatan avulla. Autonomia parantaa droonien toiminnallisuuksia, mikä kasvattaa tähtäyksen ja ilmaiskujen tarkkuutta. Tekoälyn ohjaamat droonit eivät kuitenkaan ole yhtään pa-

remmat kuin ne algoritmit joiden perusteella ne toimivat tai niille syötetyt datamassat, joten jää nähtäväksi, jääkö niiden kasvanut arvo lyhyellä aikavälillä vain taktiselle tasolle. Autonomiset dronit mahdollistavat myös parviällyn hyödyntämisen, joskin alkeellisen sellaisen. Tämä tarkoittaa sitä, että häirintää suorittavien järjestelmien pitäisi levittyä laajalle alueelle tehokkaan torjunnan aikaansaamiseksi. Täten häirintälaitteet eivät sellaisenaan pysty yksin poistamaan edullisten, mahdollisesti parvelevien autonomisten järjestelmien ja pienten dronien muodostamaa uhkaa.

Droonisodat

Innovaatiot dronien käytössä Ukrainana sodan aikana antavat ymmärtää että, aseistettujen dronien julkisuuskuvaan olisi tulossa uusia ulottuvuuksia. Dronien pääasiassa kaupallinen alkuperä ja yksityisen sektorin mukaantulo ovat kaksi varsin merkittävää tekijää, jotka muovaavat drooneista käytävää keskustelua. Vapaaehtoiset toimijat ja erilaiset rahoituskampanjat ovat niin ikään tehostaneet siviilien osallistumista sotilaalliseen ja väkivaltaiseen toimintaan, joka on perinteisesti ollut valtion monopolin hallitsemaa. Sekä Venäjän että Ukrainan joukot ovat saaneet osan lennokkikyvyyistään paikallisväestöön kuuluvilta lennokkiharrastajilta. Rahaa hävittäjien hankintaan keräävät hyväntekeväisyyskampanjat kuten esimerkiksi Ukraina Prytu-

la Foundation ja Come Back Alive, jotka voivat olla suoraan yhteydessä aseiteollisuuteen. Tämä yksityisen sektorin tuki normalisoi osittain dronien käytön räjähteiden kuljetukseen.

Edellä mainittu kuvastaa käynnissä olevaa muutosta, jossa väestö tuottaa asevoimille teknologiseen kärkikastiin kuuluvaa täydentävää materiaalia eikä päinvastoin. Drooni on nyt yksi monien laitteiden joukossa (siinä missä älypuhelimet, ajoneuvot, tietokoneet jne.), joita kansalainen voi lahjoittaa sotaan käyvän kansakunnan käyttöön. Voi vain arvailla minkälaisia mahdollisuuksia tämä luo maille, joilla on laajat reservijoukot, kuten Suomi ja Israel.

Tätä tarkoitusta varten Ukrainana on muun muassa toimeenpannut Army of Drones -ohjelman, jonka tavoitteena on optimoida Kiovan tiedustelu- ja taisteludronien käyttöä tasapainottamaan Venäjän ilma- ja tykistöaseiden etulyöntiasemaa. Ohjelma on auttanut yksi-

SHAHED 136 (vaaniva lennokki): Iranilaisvalmistinen vaaniva lennokki (kamikaze) jota venäläiset käyttävät.

tyisiä yrityksiä kouluttamaan jo yli 10 000 lennättäjää kuluneen vuoden aikana ja tavoitteena on kouluttaa vielä toiset 10 000 seuraavan kuuden kuukauden aikana. Heinäkuussa 2022 Ukrainian World Congress (UWC) ja Ukrainan digitaalisesta siirtymästä vastaava ministeriö allekirjoittivat yhteistyömuistion tukeakseen Army of Drones -projektin UNITED24-joukkorahoitusta. Ohjelmaan sisältyy lennokkien hankinta, toimittaminen, ylläpito ja korvaaminen sekä lennättäjien kouluttaminen. Ukrainan presidentti Zelenskyi sanoi 5. toukokuuta 2023, UNITED24- projektin vuosipäivänä pitämässään puheessa, että rahoitusprojekti oli jo tuottanut yli 330 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria yli sadasta maasta.

Ikäänkuin alleviivatakseen nykyistä droonisodankäynnin aikaansaamaa muutosta, Ukrainan taivaalla ja ilmasodankäynnissä koittaa uusi aika: drooni vastaan drooni -kamppailut, joissa erilaiset järjestelmät ovat taistelussa toisiaan vastaan. Tällaisissa 2000-luvun kaartotaisteluissa ei käytetä luoteja, ohjuksia tai pommeja, vaan enenevässä määrin ei-kineettisiä vaikuttamisen menetelmiä sekä puhdasta törmäystekniikkaa. Tiedustelevia harrastajatason nelikoptereita törmää toisiinsa armoittomassa ilmassa tapahtuvassa härkätaistelussa. Toisisa kohtaamisissa pitkälle kehittyneet ilma-alukset käyttävät edistynyttä tutkaa –jota tukee tekoäly ja viimeisimmät lentokone-elektroniikan saavutukset

-laukaistakseen vihollisen drooneja sieppaavia verkkoja.

Yhteenvedo

Viime vuosina Ukrainasta on tullut tärkeä maadronien kehityksen ja valmistuksen kannalta. Kumppanuusohjelmat sekä yksityisen ja julkisen sektorin tehokas yhteistyö ovat johtaneet lennokkien kehittelyyn tai uusiokäyttöön sotilaallista tarkoitusta varten. Sodan synnyttämä innovaatiopaine, ukrainalaisten kekseliäisyys ja mahdollisuudet tehdä yhteistyötä monien asiantuntijoiden kanssa ovat auttaneet luomaan hyvän perustan kotimaiselle puolustusteollisuudelle. Tulevaisuudessa Ukrainan lennokkiteollisuus tulee todennäköisesti olemaan vakavasti otettava kansainvälinen toimija, joka pystyy viemään taistelussa testattuja järjestelmiä muihin maihin.

Asia, joka askarruttaa sotilasalan asiantuntijoita ja suunnittelualan sotilaita on, kuinka tehokasta droonisodankäynti todellisuudessa on. Tällä hetkellä kysymys jää todennäköisesti ratkaisematta. Vaikka dataa, jopa avointa dataa onnistuneista lennoki-iskuista on runsaasti saatavilla, ei ole esimerkiksi luotettavaa tai tarkkaa tietoa siitä, mikä on onnistuneiden drooni-iskujen määrä suhteessa suunniteltuihin drooni-iskuihin. Droonien tehokkuus vaikuttaisi kuitenkin olevan täysin tilansidonnaista. Siihen vaikuttavat monet välilliset tekijät, kuten joukon kokoonpano ja joukkorakenne, konfliktin luonne,

maasto ja osapuolten käytettävissä olevat resurssit. Esimerkiksi Ukrainan sodan erityispiirteet, kuten korkea teknologia verrattuna Vuoristo-Karabahiin, voivat selittää sotien väliset erot.

Ukrainan sota kuitenkin todistaa, että drooneista on tullut näkymättömämpiä, nopeampia, pienempiä, kuollettavampia ja helppokäyttöisempiä ja että käyttäjäkunta on suurempi. Niitä myös käytetään yhä nerokkaammin tavoin. Sota on osoittanut, että drooneilla voidaan vaikuttaa eri tavoin riippuen käytettävästä alustasta ja sen hyötykuormasta. Siinä missä isoilla ohjusta kuljettavilla drooneilla voi olla merkittäviäkin vaikutuksia, erityisesti ilmaherruustilanteissa, pienet droonit ovat osoittautuneet kriittisiksi kun kyse on jalkaväen, johtamisen ja tykistön maalinsoituksen tilannetietoisuudesta. Lisäksi ilmasta pudotettavien ammusten käyttö merkitsee haastavaa ja vähemmän helposti puolustettavissa olevaa tapaa kuljettaa räjähteistä koostuvaa hyötykuormaa.

Sodan synnyttämä innovaatiopaine tulee myös näyttämään, mitä teknologian kehityksen avulla voidaan saavuttaa droonioperaatioiden avulla tulevina vuosina. Joka tapauksessa on selvää, että elektroninen sodankäynti ja droonisodankäynti näyttelevät ja tulevat näyttelemään yhä suurempaa roolia nykyaikaisessa sodankäynnissä – kuten Ukraina on todistanut. On täysin mahdollista, että drooni ja elektronisen sodankäynnin

kyvyt synnyttävät uuden kissa ja hiiri -leikin, joka muistuttaa panssareiden ja panssarintorjunta-aseiden välistä klassista kaksinkamppailua.

Käynnissä oleva sota Ukrainassa on nopeuttanut ja tulee edelleen nopeuttamaan näiden kahden aspektin kehitystyötä ja siten osaltaan muovaamaan tulevaisuuden sotia. Sodan kuvaa ei tule kuitenkaan muuttamaan mikään yksi droonien kategoria. Erytyypisiä drooneja syntyy jatkuvasti, ja tämän seurauksena tulevaisuuden sodissa tullaan todennäköisesti näkemään järjestelmiä, jotka vaihtelevat kaupallisista pienoisdrooneista täysin autonomisiin hävittäjiin.

Droonisodankäynti on kuitenkin yhä suurelta osin lapsenkengissä. Vaikka droonit tuovat mukanaan etuja erilaisiin nykyaikaisiin aseellisiin konflikteihin, on aivan eri asia muuttaa teknologista tai jopa taktista kekseliäisyyttä käytännön operatiiviseksi menestykseksi. Ukrainan voiton avain piilee edelleen hyökkäystaisteluun kykenevässä taistelupanssarivaunuissa, ei drooneissa. Vaikka ilmoilla on viitteitä lennokkien ja maavoiman onnistuneesta yhdistämisestä esimerkiksi Vuoristo-Karabahissa, on kuitenkin pitkälti ratkaisematon kysymys, kuinka droonit integroidaan puolustushaarat ja aselajit yhdistävään liikesodankäyntiin – erityisesti jos ei ole ilmaherruutta. Näin ollen droonit myötävaikuttavat sodankäynnin kehittymiseen, ei niinkään sodankäynnin vallankumoukseen. Lennokit voivat

kuitenkin tuoda merkittävää hyötyä, jos niillä onnistutaan tehokkaasti tukemaan liikese-dankäyntiin kykeneviä joukkoja. Näin menetellen lennokit voivat tuottaa tärkeää lähi-ilmatukea (Close Air Support, CAS), valvontaa tai tiedustelua eri muodoissa. Tältä osin lennokit edustavat eräänlaista maavoimien ilmailun uutta tulemistä.

”Uusi maavoimien ilmailu” ei kuitenkaan ole ainoa mittasuhteita ja näkökulmia lennokkiso-

dankäynnin kehitystasoon luova havainto. Itse asiassa lennokkien käyttö Ukrainassa muistuttaa monessa suhteessa lentokoneiden mukaantuloa sodankäyntiin ensimmäisen maailmansodan aikana. Niitä käytetään ensisijaisesti tiedustelutoimintaan, aivan kuten kaksitasokoneita käytettiin 1900-luvun alussa. Vaikuttamisen kannalta niiden käyttö rajoittuu perustehtäviin, kuten iskusyöttimillä varustettujen kranaattien pudottamiseen, sa-

moin kuin suuressa sodassa. Jo-pa alkuperäiset itsemurha- eli kamikaze-koneet olivat saman aikakauden tuotteita, vaikkakin ne otettiin käyttöön vasta toisen maailmansodan aikana. Maailmansotien ajan koneet muistuttavat drooneja myös psykologisten vaikutusten osalta. Ukrainan aroilla syöksypommittajien kauhua herättävä ulvonta on vain vaihtunut kaupallisten nelikoptereiden pahaenteiseen kehäykseen. ■

Lähteet

- Ali Haxhimustafa 2023. From ISIS to Ukraine: The Evolution of Drones' Use On The Battlefield. Published 31.7.2023. <https://www.thedefencehorizon.org/amp/evolution-drones-ukraine-isis>.
- Alius Noreika 2023, Ukraine is Seeking Electronic Warfare Equipment to Counter Lancet Drones. Technology.org. Published 3.7.2023. <https://www.technology.org/2023/07/03/ukraine-electronic-warfare-to-counter-lancet-drones/>.
- Business Insider 2023. A Ukrainian donation drive built an 'Army of Drones' and picked up an unusual system called a 'Shahed Hunter' for Kyiv's forces. Published 11.5.2023. <https://www.businessinsider.com/ukraine-army-of-drones-shahed-hunters-donation-push-2023-5?r=US&IR=T>.
- Brendon J. Cannon 2022. Turkey's rise as a drone power: trial by fire. Defense and Security Analysis, pp. 1–20. DOI: 10.1080/14751798.2022.2068562
- David Hambling 2023, New Report: Ukraine Drone Losses Are '10,000 Per Month'. Forbes. Published 22.5.2023. <https://www.forbes.com/sites/davidhambling/2023/05/22/ukraine-drones-losses-are-10000-per-month/>.
- Dominika Kunertova 2022. The Ukraine Drone Effect on European Militaries. Center for Security Studies (CSS). Published 2022. https://css.ethz.ch/content/dam/ethz/special-interest/gess/cis/center-for-securities-studies/pdfs/PP10-15_2022-EN.pdf.
- Jan Kallberg. Drones Will not Liberate Ukraine – but Tanks Will. Center for European Policy Analysis (CEPA). <https://cepa.org/drones-will-not-liberate-ukraine-but-tanks-will/>.
- James Rogers & Dominika Kunertova 2022. The Vulnerabilities of the Drone Age Established Threats and Emerging Issues out to 2035. Center for war studies. Published 2022. https://css.ethz.ch/content/dam/ethz/special-interest/gess/cis/center-for-securities-studies/pdfs/NATO_VDA_Policy_Report.pdf.
- Jason Sherman 2023. Drone-on-Drone Combat in Ukraine Marks a New Era of Aerial Warfare. Scientific American. Published 3.4.2023. <https://www.scientificamerican.com/article/>

- drone-on-drone-combat-in-ukraine-marks-a-new-era-of-aerial-warfare/.
- Jenni Jeskanen 1.9.2023. Venäjän ilmatorjunta ”ei pysty selviämään tehtävistään edes hyvällä tasolla”, sanoo sotilasiantuntija. Ulkomaat, Helsingin Sanomat. <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000009820525.html>.
  - John Hudson and Kostiantyn Khudov 2023. The war in Ukraine is spurring a revolution in drone warfare using AI. The Washington post. Published 26.6.2023. <https://www.washingtonpost.com/world/2023/07/26/drones-ai-ukraine-war-innovation/>.
  - Kerry Chávez 2023. Learning on the Fly: Drones in the Russian-Ukrainian War. Arms Control Today, January-February. <https://www.armscontrol.org/act/2023-01/features/learning-fly-drones-russian-ukrainian-war>.
  - Kris Osborne 28.8.2023. Laser-Armed, Drone Killing Strykers Bring Army New Attack Tactics. Warrior Maven, Center for Military Modernization. <https://warriormaven.com/land/laser-armed-drone-killing-strykers-bring-army-new-attack-tactics>.
  - Leonid Nersisyan & Cerwyn Moore 2023. Comparing Russo-Ukrainian war and Second Karabakh war: performance and failures. In Pentti Forsström (ed.). Russia’s war on Ukraine – Strategic and operational designs and implementation, p. 78-86. Department of Warfare, National Defence University. Tampere: Punamusta. (Unpublished)
  - Maryna Shashkova 27.8.2023. Kyiv Claims 5 Russian Fighter Jets Hit in Drone Attack on Kursk Airfield. Kyiv Post. <https://www.kyivpost.com/post/20973>.
  - Oryx 25.3.2022a. Defending Ukraine - Listing Russian Military Equipment Destroyed By Bayraktar TB2s. Oryx Spioenkop. <https://www.oryxspioenkop.com/2022/02/defending-ukraine-listing-russian-army.html>.
  - Oryx 25.11.2022b. Hit or Miss: The Russian Loitering Munition Kill List. Oryx Spioenkop. <https://www.oryxspioenkop.com/2022/11/hit-or-miss-russian-loitering-munition.html>.
  - Oryx 7.4.2022c. Nascent Capabilities: Russian Armed Drones Over Ukraine. Oryx Spioenkop. <https://www.oryxspioenkop.com/2022/04/nascent-capabilities-russian-armed.html>.
  - The Finnish Defence forces 2022. Elektroninen sodankäynti suojaa, paljastaa ja hyökkää keihään kärjessä. Published 5.5.2022. <https://maavoimat.fi/-/elektroninen-sodankaynti-suojaa-paljastaa-ja-hyokkaa-keihaan-karjessa->.
  - Ukrainian World Congress 2022. UWC IS PARTNERING WITH THE UKRAINIAN MINISTRY OF DIGITAL TRANSFORMATION TO BUILD AN ARMY OF DRONES FOR UKRAINE. Published 2022. <https://www.ukrainianworldcongress.org/united24/>.
  - Ulrike Franke 2023. Drones in Ukraine and beyond: Everything you need to know. The European Council on Foreign Relations (ECFR). Published 11.8.2023. <https://ecfr.eu/article/drones-in-ukraine-and-beyond-everything-you-need-to-know/>.
  - United24 2023. ‘SHAHED HUNTER’: FIRST ANTI-DRONE SYSTEMS NOW INSTALLED AT CRITICAL INFRASTRUCTURE FACILITIES. Published 27.01.2023. https://u24.gov.ua/news/shahed_hunters_defenders.
  - Pentti Perttula 8.9.2023. Tämä ilmatorjuntatykki osuu drooniin yhdellä laukauksella. Verkkouutiset. https://www.verkkouutiset.fi/a/tama-ilmatorjuntatykki-osuu-drooniin-yhdella-laukauksella/?ref=rns_tw#1e9c5ce7.

Kohtalona Ruotsinsalmi

Tutkimuksia pintaa syvemältä

Vilma Lempiäinen ym. (toim.)

Suomen Merimuseo ja Kymenlaakson Museo, 307 sivua, pehmeäkantinen

Ruotsinsalmen meritaistelu vuonna 1790 on monelle periaatteessa tuttu, voittihan silloin Ruotsin laivasto Venäjän laivaston 9. heinäkuuta Kotkan alueella käydyssä meritaistelussa. Suomen merivoimien vuosipäiväksi on valittu

9. heinäkuuta Ruotsinsalmen toisen meritaistelun mukaan. Taistelu on yhä suurin Itämerellä koskaan käyty meritaistelu.

Samanniminen näyttely on esillä Merikeskus Vellamossa 9.6.2020–17.1.2027. Näyttelyyn koottua tutkimusta on täydennetty ja syvennetty uusimmilla tutkimustuloksilla kirjaa varten. Aikaisemmin ei näin laajaa teosta Ruotsinsalmesta ole tietääkseni julkaistu. Kirja ei esittele pelkästään meritaistelua, vaan myös linnoitusta. Kirjan pääluvut ovat hylt, taistelu ja linnoitus. Linnoitus-luku on itse asiassa kirjan laajin luku.

Kyseessä on antologia eli siihen sisältyy tekstejä useilta kir-

joittajilta, joista suurin osa on varsin tunnettuja asiantuntijoita. Lähteet ja viitteet on hyvin merkitty. Teos on hienosti kuvitettu sekä historiallisilla että uusilla kuvilla. Valittu 20 x 22 cm koko saattaa tietyissä teoksissa olla hankala, mutta yhdistettynä pehmeisiin kansiin tekee teoksen kuitenkin helppolutukseksi.

Voin suositella teosta kaikille rannikko- ja meripuolustuksesta kiinnostuneille. Hinta Trafiki-museoista ostettuna näyttää olevan 34 €, muulta hieman enemmän, esim. Suomalaisesta kirjakaupasta jopa n. 52 €. ■

Ove Enqvist

Vanhat Rannikon Puolustaja -lehdet ovat luettavissa sähköisenä osoitteessa:

www.rannikonpuolustaja.fi

Markus Lundmark

Kapteeniluutnantti Markus Lundmark, yhdistyksen toinen sihteeri

Meriupseeriyhdistyksen 100-vuotisiltajuhlista

Meriupseeriyhdistyksen juhaviikko polkaistiin toden teolla käyntiin Kalastajatorpalla järjestetyssä iltajuhlissa lauantaina 21. lokakuuta. Juhlaa olikin jo odotettu ja oli mukavaa tavata veljiä, sisaria, kollegoita ja läheisiä sankoin joukoin!

Jo lähes käsitteeksi nousut Fiskiksen pyöreä sali ei jättänyt tälläkään kertaa juhlijoita kylmäksi. Arvokas ja kaunis miljöö yhdistettynä tyylikkäästi palvelevaan henkilökuntaan sopi hyvin kunnioitettavan iän saavuttaneen yhdistyksen juhliin.

Jo ennen alkumaljaa tila alkoi täyttyä iloisista jälleennäkemisistä ja tutusta puheensorinasta. Pian kuitenkin päätettiin seremoniamestarin johdolla nauttimaan herkullinen illallinen hyvässä seurassa. Valtaosassa pöydistä istuttiin kursiveljien ja -sisarien kanssa. Meriupseeriyhdistyksen tapaamiset ovatkin hyvä tapa pitää yhteyttä muutenkin kuin työkiireessä välittömiä ongelmia ratkaisten.

Yhdistyksen tärkeänä tehtävänä on tuoda yhteen jäseniään myös päivittäisen arjen ulkopuolella. Kun saman katon alle saatiin edustusta kadetista amiraaleihin, voitiin iloksemme todeta yhteisen aatteen tavoitta-

van eri sukupolvia. Meriupseeriyhdistyksen toiminnassa onkin varttuneemmilla ainutlaatuisen mahdollisuus saada käsitys siitä, mitä kaikkea nuorempien elämään, arkeen ja työhön ruohonjuuritasolla nykyään kuuluu. Samalla tavalla nuoremmilla on mahdollisuus saada kokeneemmilta neuvoja ja näkökulmia. Myös Kalastajatorpalla nähtiin useammankin kurssinjohtajan jakavan neuvoja entisille kadeteilleen, nykyisille kapteeni-

luutnanteille ja komentajakapteenieneille.

Tärkeää merkivuoden iltajuhlissa on tietenkin myös katsoa hieman taakse ja jakaa tunnustusta hyvästä ja ahkerasti tehdystä työstä yhdistyksen ja tovereiden eteen. Illallisen aikana palkittiin ansioituneita yhdistyksen jäseniä.

Hopeisia ansiomerkkejä myönnettiin:

- lamir Jukka Anteroineen nro 88

LAURI VILJAVUORI

Meriupseerien juhlista narikkakin näyttää parastaan.

Malja satavuotiaalle.

LAURI VILJAVUORI

- lamir Tom Hanén nro 89
- komdri Kaarle Wikström nro 90
- komdri Juhapekka Rautava nro 91
- kom Mikko Saarinen nro 92
- komkapt Tapani Talari nro 93
- komkapt Tapani Hollmén nro 94

Kultaisia ansiomerkkejä myönnettiin:

- komkapt Jyrki Myllyperkiö nro 34
- teknkaptl Torsti Annala nro 35
- kom Vesa Ennevaara nro 36
- komkapt Nyyrikki Kurkivuori nro 37

Yhdistys myös kutsui kunniajäsenikseen vara-amiraali Hans Holmströmin sekä va-

ra-amiraali Juha Rannikon.

Illallisen lomassa kuultiin totta kai puheita ja ajatuksia niin meriupseeriudesta kuin yhdistyksestä. Yhdistyksen puheenjohtajan sanojen lisäksi saimme kunnian kuulla lippueamiraali Jukka Anteroisen juhlapuheen. Katsottaessa taakse oli hyvä myös luoda katse tulevaan ja pohtia mikä on meriupseerin rooli yhteiskunnan turvaamisessa nyt ja tulevaisuudessa. Vara-amiraali Esko Illin kiitospuhe toi sekin arvokkaita ajatuksia.

Illallisen päätyttyä voitiin todeta vapaalle seurustelulle olleen todellista tilausta. Juuri niitä tärkeitä kohtaamisia ja keskusteluja, joita varten paikalle saavuttiinkin! Edes bändin, upean Jayhon illan ensimmäinen esiintyminen ei saanut keskusteluja vaimenemaan, vaan vain

vipattavimmat tanssijat kerkesivät parketille. Illan toisen esiintymisen aikaan alkoi pyöreä sali jo olla täynnänsä reippaita meriupseereja ja säkenöiviä seuralaisia tanssin pyörteissä.

Kuten muutkin parhaat illat, tuntui Fiskiksenkin juhla päättyvän liian pian ja lähdön hetken koittaneen juuri kun ilo oli ylimmillään. Inokkaimpien juhlijoiden kerrotaankin jatkaneen iltaa pikkutunneille asti. Vanhaa viisautta mukailen ja hieman tarkentaen: Reipasta sotilaselämää ei voita mikään muu, kuin vielä reippaampi merisotilaselämä!

Kiitokset juhlatoimikunnalle hienosti järjestetyistä juhlilla ja mahdollisuudesta tulla yhdessä kokoon merkkipäivän kunniaksi. Seuraavissa juhlissa tavataan!

Meriupseeriyhdistyksen 100-vuotisjuhlaviikon päätös

Meriupseeriyhdistyksen 100-vuotisjuhlaviikko sai upean ja arvokkaan päätöksen Helsingin Musiikkitalossa sunnuntaina 29.10.2023.

LAURI VILJAVUORI

Puheenjohtaja, komentaja Iiro Penttilä pitämässä terveyspuhetta.

Ensin oli vuorossa 100-vuotisvastaanotto, johon oli kutsuttuna mm. yhdistyksen toimihenkilöitä vuosien varrelta; entisiä puheenjohtajia ja sihteereitä. Kutsuttujen joukossa oli myös kunniajäseniä sekä kultaisen tai hopeisen ansiomerkin saaneita. Meriupseeriyhdistyksen ja Suomi Merellä-säätiön hallitukset olivat paikalla lähes kokonaisuudessaan. Nuoret kadetit olivat myös hyvin edustettuina kadettipursimiehen ja oppilaskunnan puheenjohtajan johdolla.

Puolustusvoimien, Merivoimien ja Rajavartiolaitoksen ylintä johto oli myös saapunut vastaanotolle. Maanpuolustusjärjestöjen sekä -säätiöiden edustajia oli useita. Puolustusväline- ja meriteollisuuden edustajien lisäksi Navigator-lehden taustayhdistyksien ja -liittojen edustajat olivat runsaslukuisina paikalla. Vastaanotolle ja konserttiin kutsuttuja seuralaisineen oli kaiken kaikkiaan lähes 400 henkilöä. Lopulta ilmoittautuneita oli noin 160 henkilöä, joista valittavasti parikymmentä joutui

perumaan tulonsa viime hetkilä sairastumisten vuoksi.

Puheenjohtaja piti lyhyen tervetuluspuheen, jossa muun muassa kiitti yhdistyksen tukijoita vuosien varrelta. Erityiskiitos osoitettiin Maanpuolustuksen kannatusäätiölle, jonka tuki juhlakonserttiin oli yhdistyksen kannalta merkittävä. Juhlan tarjoiluun kuului tietysti kupliva juoma sekä 100-vuotiskakkukahvit.

Musiikista vastasi pianisti Tuuli Takkala, jonka soitto viihdytti yleisöä koko vastaanoton ajan. Tilaisuudessa oli myös ripaus taikuutta, sillä olimme saaneet paikalle näyttämötaikuuden maailmanmestarin Marko Karvon. Hän viihdytti ja hämmästytti yleisöä ns. ”walk around”-taikuudella. Hän on ollut pitkään maailmalla ja vasta palannut pysyvästi takaisin Suomeen, joten harva oli hänen temppujaan ennen nähnyt.

Samaan aikaan suuressa konserttisalissa Laivaston soitto- ja solistit jo valmistautuivat loppuiltapäivän konserttiin tekemällä viimeiset harjoit-

LAURI VILJAVUORI

tukset. Ilmassa oli suuren juhlan tuntua...

Ajatus Meriupseeriyhdistyksen 100-vuotisjuhlakonsertista syntyi jo yli kymmenen vuotta aikaisemmin. Olin tutustunut lähipiiriin kautta erään sinfoniaorkesterin muusikoihin ja orkesterielämään. Pääsin seuraamaan harjoituksia, lukuisia ja hyvin erilaisia konsertteja sekä muita pienempiä esityksiä. Tuosta muutaman vuoden kokemuksesta jäi kytemään ajatus, että josko joku päivä järjestäisi ison konsertin... Ja olisiko siihen parempaa yhteisöä kuin oma Meriupseeriyhdistyksemme - kunniansoituksena 100-vuotiaalle meriupseeriaatteelle.

Kävin tutustumassa Musiikkitalon konserttisaliin ja taustatiloihin ensimmäisen kerran

lokakuussa 2019, jolloin tehtiin konserttipäivän ennakkovaraukset viidelle eri päivämäärälle yhdistyksen 100. vuosipäivän ympärille. Samalla sain jo ensimmäisen tarjouspohjan konsertin kustannuksista. Olin tehnyt varaukset varmuuden vuoksi, vaikka en siinä vaiheessa ollut ollenkaan varma siitä, että konsertti lopulta toteutuisi.

Musiikkitalossa eletään jo vuosi tai kaksi eteenpäin. Minultakin alettiin kyselemään jo joulukuussa 2021, että milloin meidän todellinen konserttipäivä on. Mutta eihän minulla ollut vielä mitään valmista vastausta. Keväällä 2022 jouduin jo luopumaan parista varauksesta, koska oli muitakin järjestäjiä, jotka havittelivat samoja päiviä ja olivat valmiita vahvistamaan oman

konserttinsa ajankohdan.

Elokuussa 2022 saimme Laivaston soittokunnan kanssa sovittua alustavaksi konserttipäiväksi sunnuntain 29.10.2023, tosin virallista lupaa ei vielä ollut. Sekin tuli lopulta viime vuoden marraskuun lopussa, kun saimme Merivoimien komentoajan päätöksen, että soittokunta on käytössämme korvausta vastaan.

Tämän vuoden huhtikuussa suunnitelmat ja talousarvot 100-vuotisjuhlallisuuksista julkistettiin vuosikokouksessa. Konsertin osalta budjetti nojasi vahvasti haettaviin apurahoihin sekä lipunmyyntiin. Vuosikokouksen päätöksen mukaisesti tarvittaessa turvaututaan yhdistyksen omaan varallisuuteen, jos apurahapäätökset ovat

kielteisiä. Viidestä hakemuksestamme vain yksi oli myönteinen, joten yhdistys joutui laittamaan arvioitu enemmän omaa rahaa konsertin kustannuksiin. Mutta olihan konsertti...WAU!!!

Laivaston soittokunta esiintyi ensimmäisen kerran Helsingin Musiikkitalon suuressa salissa ja vielä täydellä kokoonpanolla, yhteensä 32 muusikkoa! Kappellimestarina toimi musiikkikapteeniluutnantti Tero Haikala. Tarkkasilmäisimmät saattoivat huomata päällikkökappellimestarin, musiikkikomentajakapteeni Juha Ketolan olleen tällä kertaa trumpelistien pultissa.

Konsertin juontajana toimi Inari Tilli, musiikin maisteri, joka on ollut jo pitkään Yleisradion musiikkitoimittajana. Inarin juonnot kertoivat mukavasti kappaleiden ja säveltäjien taustoista ja sillä tavalla sujuvasti johdatti meitä konsertissa eteenpäin...

Yleisölle oli luvattu merihenkistä musiikin ilotulistusta. Ja sitä saatiin, mitä tilattiin!!

Konsertti alkoi juhlavasti kansallissäveltäjämme Jean Sibeliuksen Alla Marcialla. Sitä seurasi kolme sotilasmarssia, joista viimeisimmän, Jääkärien Marssin lauloi mahtavaääninen tenori, Jyrki Anttila, toinen solisteistamme. Hän jatkoi Merikannon Merellä-teoksella. Ennen toisen solistimme tuloa lavalle soittokunta esitti monille

Marika Hölttä.

LAURI VILJAVUORI

tutun kappaleen; Aram Hatsaturjan Adagio. Nimi ei vielä paljastanut mitään, mutta sitten moni muisti kuullessaan, että kappale on toiminut myös Merilinjatelvisiosarjan tunnusmusiikkina, vaikka onkin alunperin Hatsaturjanin baletista "Spartacus".

Ensimmäisen puoliajan päätti sopraano Marika Höltän upeat tulkinnat Kuutamon pojasta sekä Leonard Bernsteinin Candice-operetista tuttu Glitter and Be Gay.

Marika Hölttä suorastaan loisti ja säteili esiintyessään. Yleisö sai hämmästyä hänen äänensä monivivahteisuudesta varsinkin kappaleessa "Girl in 14G".

Väliajan jälkeen purjehdittiin jo kevyemmin tuulin... Marikan lisäksi yleisön suosikkiksi nousi soittokunnan oma sopraanosaksofonisti Perttu Nurk-

ka, joka oli solistina Jenny Vartisen kappaleessa: "Missä Murusenä on?"

Konsertin päätti Hans Zimmerin säveltämä "Ankkurit Ylös", josta konsertin nimikin oli otettu. Meriupseeriyhdistyksen 100-vuotisjuhlaviikko sai upean päätöksen. Kiitos ja kumarrus!

Kaiken tämän työn jälkeen, kaikkein eniten mieltäni lämmitti yleisön, jäsentemme ja juhlavieraittemme jopa ylitsevuotavat kiitokset ja kehut järjestelyistä sekä konsertin upeasta ohjelmasta. Saatoin siihenkin hiukan vaikuttaa... ;)

En tehnyt tätä kuitenkaan yksin. Suurin kiitos menee Teatro Productionin Kaisalle ja Jannelle, jotka olivat isona apuna tätä konserttia tekemässä ja neuvomassa. ■

lippueamiraali Hirvonen
M_{ARKO VARAMA}
pitämässä naulauspuhetta.

Puolustusvoimain komentaja Timo Kivinen lyömässä naulaa.
M_{ARKO VARAMA}

Nicolás Kalvi

Meriupseeriyhdistys ry:n lipunnaulaus- ja siunaustilaisuus Katajanokan Kasinolla 24.10.2023

Meriupseeriyhdistyksen lipun naulaus ja siunaustilaisuus järjestettiin yhdistyksen perustamisen vuosipäivänä Katajanokan Kasinolla. Tilaisuuteen osallistui yhdistyksen kutsumina lipunnaulaajina Puolustusvoimain komentaja kenraali Timo Kivinen, Merivoimien johtoa, Rajavartiolaitoksen päällikön sijainen, yhdistyksen kunniapuheenjohtaja sekä kunniajäsenet, yhdistyksen entisiä puheenjohtajia, Kadettikunnan ja Rannikkoupeeriyhdistyksen puheenjohtajat, yhdistyksen hallituksen jäseniä se-

kä lipun suunnittelija komentajakapteeni Tapani Talari.

Naulauspuheen piti lippueamiraali Timo Hirvonen, joka puheessaan taustoitti lippujen historiallista merkitystä yhteisöille niitä edustavana symbolina ja yhteenkuuluvuuden tunnuksena. Lipun naulaamisen jälkeen lipun siunauksen suoritti sotilaspastori Henri Kivijärvi.

Tarve Meriupseeriyhdistyksen omalle lipulle tunnistettiin vuonna 2019, Merivoimien täytännä 100 vuotta. Tällöin Merivoimien juhluvuoden juhlallisuuksiin liittyen havaittiin, että

Meriupseeriyhdistyksellä ei ollut asettaa omaa lippua tilaisuuksiin. Muun muassa tämän seurauksena yhdistys teki vuonna 2022 vuosikokouksessaan päätöksen oman lipun hankkimisesta. Yhdistyksen lipun suunnittelijaksi valittiin yhdistyksen pitkäaikainen jäsen, komentajakapteeni Tapani Talari, jonka suunnittelema lippu hyväksyttiin tämän vuoden vuosikokouksessa yhdistyksen lipuksi. Näin Meriupseeriyhdistys on nyt 100 vuotta täyttäneenä saanut itselleen oman lipun käytettäväksi joukkonsa tunnuksena eri tilaisuuksissa. ■

Kehujen ja herkkujen aika.

ESA AITOKALLIO

Kaisa Usvasaari

Koiravoimat koulutuksessa Upinniemessä

MPK:n Meripuolustuspiiri (MERIPP) ja Merivoimien Rannikkoprikaati (RPR) yhteistyössä toimivat Puolustusvoimissa edelläkävijöinä aloittaessaan ensimmäistä kertaa koulutusohjelman reservin koiravoimille. Koiranohjaajien JK 1 on ensimmäinen kurssi kaikkiaan kolme moduulia sisältävästä jatkokurssikokonaisuudesta.

Ensimmäinen kurssi koiranohjaajille ja heidän koirilleen järjestettiin Upinniemessä lämpimänä ja kauniina syyskuisena viikonloppuna. Kurssi oli suunnattu koi-

ranohjaajaorientaation suorittaneille ja erikseen kurssille hyväksytyille. Mukana oli niin vapaaehtoisia reserviläisiä kuin viranomaisiakin, ja osallistujia oli kaikkiaan n 30 eli täysi kurssi.

Tästä koulutuksesta kiinnostuneita tulijoita olisi ollut moninkertainen määrä. Viikonloppun tavoitteena oli opettaa kurssilaisille koiran toimintakyvyn ylläpidon sekä koiran hätäensi-

avun perusteet, ilmavainu- ja sisätilaetsinnän perusteet sekä alue-etsinnän ja jäljestämisen perusteet. Pitkämattalaisille koirakoille oli järjestetty majoitus Harjukylään, lähempänä asuvat yöpyivät kotona.

Perjantai-iltana käytiin läpi käytännön asiat, turvallisuus-suunnitelma ja aikataulu. Lisäksi kurssilaiset varustettiin maastopuvuilla ja muilla asianmukaisilla varusteilla. Koirille ei ollut erilisiä asuvaatimuksia; ne saivat olla vapaasti omista nahoissaan ja käyttää tuttuja valjaitaan ja liinojaan. Koska Upinniemen varusvarastolla ei - ainakaan toistaiseksi - ole tarjota koirille leluja lainaksi, oli hyvä että osallistujat toivat itse mukanaan mieleisiään leikkitarvikkeita.

Lauantaina osallistujat jaettiin maastoamupalan jälkeen kahteen ryhmään, joista toinen opetteli ensin rastikoulutuksessa koiran hätäensiapua sen mahdollisesti loukkaantuessa, ja toinen ryhmä opiskeli samaan aikaan henkilöetsinnän perusteita (ilmavainu, jäljestäminen, koiran lukeminen). Parin tunnin kuluttua ryhmät vaihtoivat rasteja keskenään. Tämän jälkeen oli vuorossa koirien huolto sekä lounas maastossa. Iltapäivällä harjoiteltiin etsintää ryhmittäin jälleen kahdella eri rastilla, joista ensimmäisellä oli aiheena ilmavainu ja jälki, toisella sisätilaetsintä ja hallinta. MERIPP:n tiedotustiimi pääsi seuraamaan sisätilaetsinnän harjoittelua aitiopaikalta. Mielenkiintoisen aiheen ja asiantuntevan ohjauksen lisäksi tiimiin teki vaikutuk-

Oma Dino, paras Dino.

ESA AITTOKALLIO

sen myös se valtava into, jolla etsijäkoirat tuntuivat suhtautuvan työskentelyyn. Ne pelmasivat vuorollaan vauhdikkaasti paikalle korvat pytipystyssä, valppaina, tohkeissaan ja voimakkaasti eteenpäin pyrkivinä – selvästi odottaen innolla tehtävän selviämistä: mitä jännää tänään oikein tehdään? Niiden katse haki vuoroin rakennuksen sisäänkäyntiä, vuoroin katsekontaktia ohjaajaan. Ruskeat silmät kysyivät herkeämättä: Voidaanko me jo mennä tuonne? Joko?? Nytkö???

Into, kierrokset ja ilmaisuusvoima olivat etsijäkoirilla huijussa. Tyhjässä, hämyisässä rakennuksessa piileskelleen tiedotustiimin valokuvaajan linssi taisi huurustua, kun hänet löytänyt upea musta etsijäkoira ilmaisi aivan lähietäisyydeltä, keuhkojen täydeltä haukkuen: ”NYT SE LÖYTYI!!!” Asia ei jäänyt kellekään epäselväksi edes rakennuksen ulkopuolella.

Maastopäivällisen ja koirien huollon jälkeen opiskeltiin illan

teoriatunnilla vielä koiran toimintakyvyn ylläpitoa ja huoltoa, minkä jälkeen seurasi ilta-pala ja muut iltatoimet.

Sunnuntaina koirien huollon ja maastobrunssin jälkeen oli ohjelmassa aluksi jälleen teoriaa; nyt käsiteltiin alue-etsinnän perusteita ja periaatteita. Oli äärettömän mielenkiintoista ja valaisevaa kuulla esimerkiksi etsittävän/pakenijan todennäköisistä liikkeistä, etenemistavasta ja tyypillisimmistä harhautusmenetelmistä maastossa. Lisäksi käytiin läpi myös koiran tai koirapartion käyttämistä pakenevan henkilön tai ryhmän liikkeiden ohjailuun.

Oppitunnin jälkeen siirryttiin käytännön harjoitteluun syvemmälle metsään. Taas jakauduttiin kahteen ryhmään, joissa harjoiteltiin eri etsintämenetelmiä maastossa. Jos pääsee seuraamaan työskentelyä aivan etsivän koiran kannassa, pystyy parhaiten havainnoimaan ja lukemaan koiran käytöstä. Se muuttuu olennaisesti

Tehtävänanto. Nyt kuulolla.

ESA AITTOKALLIO

silloin, kun koira saa ensimmäisen vainun etsittävästä ja silloin, kun se on asiastaan varma ja sen kierrokset alkavat nousta, sekä sitten kun kohde lopulta löytyy ja koira kertoo, että tässä se nyt on! Välttääkseen häiritsemästä etsijäkoiran työtä oli tiedotustiimin seurattava työskentelevää koirakkoa asianmukaisen ja kunnioittavan matkan päästä. Koska optinen havainnointi oli maaston ja etäisyyden vuoksi jossain määrin rajoittunutta, oli tarkkaillessa käytettävä muitakin aisteja. Koirakon etenemistä seurattessa kuului tohinaa ja pehmeitä rasahduksia, näkyi värikkäiden valjaiden ja liinan häi-

vähdyksiä puiden välissä tai puosikoissa, ajoittain onnistui eh-

kä vilahduksenomaisesti näkemään koiran korvien ja hännän

ESA AITTOKALLIO

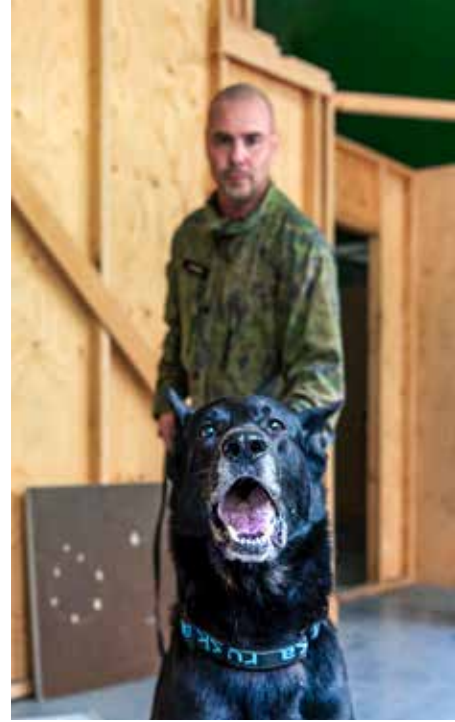

Joko? Nytkö?

kohoamisia - ja lopulta kuului se odotettu haukku. Siinä olivat ammattilaiset työssään: väheleistä mutta tehokasta toimintaa sekä saumatonta yhteistyötä koiran ja ohjaajan välillä. Oli myös hienoa nähdä, kuinka innoissaan ja ylpeitä koirat olivat onnistuttuaan tehtävässään. Ja syystäkin, olihan se hienosti toimittu! Palkitseminen kehujen lisäksi herkuilla tai lelulla oli ansaittua. Samoin kuin lepo, joka lopulta koitti harjoituksen jälkeen, kun purku- ja siivoukset oli hoidettu ja palautteet annettu.

Viikonlopun koulutus oli todella intensiivinen. Aktiivinen, keskittymistä ja tarkkuut-

ta vaativa oppiminen ja harjoittelu vieraassa ympäristössä toisten - ainakin suurelta osalta vieraiden - koirien parissa vaatii varmasti palautumista niin koirilta kuin niiden ohjaajiltakin. Kurssilta saatiin uutta tietoa ja arvokkaita kokemuksia, eikä koiranohjaajien koulutus Upinniemessä varmasti jää tähän. Koirat ja niiden ohjaajat tekevät tärkeää työtä niin siviili-, viranomais- kuin sotilaallisissakin tehtävissä. Kysyntää tämänkertaisista kurssipaikoista olisi ollut reippaasti yli tarjonnan, ja jatkoa koulutukseen on suunnitteilla. Pysytään siis tarkasti kuulolla ja odotellaan uutta merkkihaukkaa!

Kehottaisin karkuria pysymään aloillaan!

ESA AITTOKALLIO

Aker Arctic

The Ice Technology Partner

SAFE AND RELIABLE OPERATIONS FOR NAVAL VESSELS IN ICE

SOLUTIONS AND PRODUCTS

- Development and design of ships
- Propellers and shaftlines
- Ice Load Monitoring System

based on more than 600 ice model tests and 200 fullscale ice tests

LATEST REFERENCE:

Propellers & shaftlines and services for SQUADRON 2020

AKER ARCTIC TECHNOLOGY INC
Merenkulkijankatu 6 | FI - 00980 Helsinki | Finland | tel. +358 10 323 6300 | info@akerarctic.fi
www.akerarctic.fi

Jari-Pekka Jokinen, Mika Tyry, Asko Koponen, Marko Vesanto, Ahti Leväaho ja Jari Virrankoski

Jari-Pekka Jokinen, Sipoo; Mika Tyry, Helsinki (partiojohtaja); Asko Koponen, Merimasku; Marko Vesanto, Vantaa; Ahti Leväaho, Snappertuna; Jari Virrankoski, Espoo (varajohtaja); RannjK 6. kurssi

Barettimarssi

Dragsvik 10.-11.10.2023

Tyry

- Miksi lähteä matkaan vaikka baretti on jo aikanaan ansaittu? Mitä marssi antoi kokemuksena, marssin aikana ja sen jälkeen?
- Varusmiesnäkökulma: Verrattaessa nykyistä barettimarssia ja Rannikkojääkäripataljoonan Törnin Malja-kilpailua, meillä ei ollut tässä barettimarssissa mikään muu kuin kunnia kyseessä - varusmiesmarssijoille se todellakin merkitsee vihreää barettia.
- Vaikka heillä kyse on yksilösuorituksesta ryhmän mukana - jos ryhmä ei osaa suunnistaa, voi matkasta ja siihen liittyvästä rasituksesta syntyä tilanne, jossa ba-

retti jää ansaitsematta; jossain toisessa partiossa kunto tai kestävyys olisi riittänyt.

- Säädösuhteilla on merkittävä vaikutus – huolimatta keskiviikon myrskytuulesta ja saateesta meillä kävi hyvä onni säiden suhteen ja esimerkiksi en ole koskaan nukkunut paremmassa laavussa kuin tällä marssilla; aika monta yötä olen sentään viettänyt metsässä, aavikolla, vuoristossa ja muissa paikoissa - eikä kukaan partiostamme edes kuorsannut, paitsi Jari ja sekin ihan pari lyhyttä pätkää.
- Varusteet osasimme pakata oikein.
- Vesistöylitys ja sen jälkeinen taisteluvastukseen siirtyminen sujui todella mallikkaasti ja nopeasti.
- Tehtävärasteilla taktiset kuviot ja toimintatavat ovat muuttuneet, mutta saimme toimintastamme jokaisella rastilla kehuja ja läpäisimme ne - rannikkosotilaan perustaidoilla ja siviilissä hankitulla kokemuksella selvittiin kirkkaasti kaikista tehtävistä.
- Omasta varustuksesta: hyvät ja riittävästi sisään ajatut jalkineet eli marssisaappaat kantattaa olla omasta takaa – uusilla jalkineilla marssille lähtöä en suosittelen.
- Fyysinen kunto, henkinen kestävyys, ryhmän keskinäinen toimintavarmuus ja sotilastaidot, jotka on aikanaan hankittu 6. kurssin aikana, riittivät tälle partiolle viemään (joskin hieman suunniteltua pidempää reittiä pitkin

Koponen

- Ensimmäisen kerran luin Dragsvikin barettimarssiin liittyvästä kyselystä rannareiden kutoskurssin facebook-sivulta, ainoastaan reilu kaksi viikkoa ennen marssin ajankohtaa.
- Tieto ei niin koskettanut ja ajattelin, että joku muu ehkä innostuu. Sain kuitenkin kurssikaveri Levikseltä soiton pian hänen tekemän postauksen jälkeen ja melkein välittömästi olin valmis osallistumaan ja kantamaan kor-

haasteellisen 1:50000 maastokartan takia) - aina maaliin saakka

- Partiojohtajan tehtävä oli helppo, vaikka piti-kin hetkittäin muistuttaa partion jäseniä hie- man siviilimäisistä toimintatavoista – kenel- läkään ei missään vaiheessa ollut mielessä marssin keskeyttäminen vaan ryhmänä maa- liin pääseminen.
- Mutta miksi siis mukaan barettimarssille? No, kun kurssikaveri Levis soitti ja kalenterissani oli tyhjää, riitti se syyksi minulle lähteä mukaan.
- Ajatukset kun marssista on nyt kulunut muu- tama vuorokausi? Monta kokemusta on han- kittu vuosien varrella erilaisista sotilasope- raatioista - mieleenpainuvuudeltaan tämä barettimarssi liittyy niiden jännien, mielen- kiintoisten ja poikkeuksellisen muistorikkai- den tapahtumien joukkoon.
- Ensi kerralla kun näen merikotkabarettia kan- tavan varusmiehen tai henkilökuntaan kuulu- van, tiedän varmuudella, että he kuuluvat sii- hen samaan kovakuntoisten, hyvin koulutet- tujen ja kaikkien korkealle arvostamaan jouk- koon, johon meidän kurssi vajaa neljäkym- mentä vuotta sitten syksyllä 1985 pääsi.
- Vaikka merikotkabaretin laittaa välillä kaap- piin tai se on esimerkiksi muuton takia kuor- ma-auton kyydissä, kun sen ottaa käteensä tai viimeistään siinä vaiheessa kun sen taas laittaa päähänsä, tietää, ettei mikään ole sii- nä välissä muuttunut – kerran, aina!

teni kekkoon tähän koettelemukseen.

- Jotenkin halusin vielä kokea sen rääkin ja 'kave- ria ei jätetä' hen- gen - lisäksi halu- sin kokeilla henki- lökohtaisia rajojani

ja testata vieläkö tässä iässä taistelukykyä ja kestävyyttä löytyy.

- Ilokseni huomasin, että vielä jaksaa ja yllätyin voimavaroistani ja siitä, että pysyin partiojohtaja Tyryn vauhdissa mukana. Hieman pelkäsinkin, että jalkani eivät kestä, koska olin ostanut uudet kalvomaihinnousujalkineet ja ne olivat olleet jalassani vain yhden päivän ennen barettimarssia. Jalat kestivät ilman rakkoja ja maiharit toimivat kiitettävästi pitäen jalat kuivana.
- Marssin alku sujui totutella taisteluvarustukseen ja täyspakkaukseen. Myös totutellen maastokarttaan - olen tottunut lukemaan suunnistuskarttaa, joka on tarkempi - toisin kun tämä käteemme lyöty 1:50 000 kartta. Tämä aiheutti partiollemme joitakin lisäkilometrejä, osaksi johtuen kartasta ja osaksi keskittymisen herpaannuttua hetkittäin. Vää-

riltä reiteiltä palattiin kuitenkin joka kerta oikeille 'metsäladuille' melko pian ja etenemisen jatkuu.

- Vesistöilytyksiä odotimme hieman sekavin tuntein ja myös virnuillen, muistaen omat kutoskurssimme kokemukset melkein neljän vuosikymmenen takaa. Vesistöilytyksistä oli kuitenkin erittäin positiivinen kokemus ja virkistävä juttu - tämän tehtävärastin suorittamisen eri vaihtoehdoista juteltiin jo etukäteen, joten rastilla valittiin nopeasti soveltuvin ylitystapa- ja järjestys. Ylitys meni rivakasti, suunnitellusti ja turvallisesti. Ylitystä helpotti valoisuus ja aurinkokin pilkisti taivaalta.
- Pikkuhiljaa alkoi kuitenkin illansuussa väsymys puskea pintaan, mutta rannarin sitkeydellä ja ryhmän tuella voimia löytyi aina tarvittaessa, maaliin asti.

- Sissimuonat olivat muuttuneet vajaassa neljässä vuosikymmenessä - tutkiskelimme niitä mielenkiinnolla ja valmistimme muutaman aterian niistä. Tekeminen oli helppoa ja ruuat olivat maukkaita. Ymmärtäen toki perusteet PV:n muonavalinnoille, mielestäni tumman suklaan voisi tosin vaihtaa kunnon maitosuklaaseen. Marssin aikana jaoimme omia energijuomia- ja eväitä keskenämme kunnon asevelihenkeen.
- Barettimarssilla oli erittäin mukavaa kohdata varusmiespartioita – pyrittiin vaihtamaan kaikkien kanssa muutama sana ja tsempattiin nuoria kavereita. Kovin moni heistä ihmetteli miksi olemme lähteneet barettimarssille, tyyliin ”teillä on jo baretit, miksi olette täällä?”. Vastaus oli juuri siksi, kerran rannikkojääkäri aina rannikkojääkäri. Moni ihmetteli myös ikäämme ja että jaksoimme painaa nuorten vauhdilla, ja jopa joitain partioita nopeammin. Vajaa 27 tuntia yhteen putkeen, tunnin levolla.
- Yksi mieleen painunut kohtaaminen oli pakollisella lepojaksolla Syndalenin maisemissa. Tulimme yöpymisrastille ja sieltä oli juuri lähdössä partio, jossa oli vain kolme taistelijaa. Kysyin missä loput ryhmästä on ja vastaus oli, että he ovat keskeyttäneet. Kerroin heille miten ylpeitä olemme heistä, että ovat jaksaneet tähän asti ja koko reserviläispartiom-
- me kannusti heitä jaksamaan sitkeästi loppuun asti, koska baretti on kohta ansaittu - nyt ei todellakaan kannata keskeyttää. Kohetasimme nämä kolme taistelijuorukais- ta vielä barettimarssin maalin läheisyydessä ja oli suuri ilo nähdä, että kaikki kolme varusmiestä olivat vielä kisassa mukana - muutama sadan metrin päässä vihreästä baretista.
- Lopussa tullessamme maalisuoralle näimme maalialueella odottamassa neljä varusmiespartiota – nämä järjestivät spontaanisti meille todella mieleenpainuvan maalin tulon. Kaikki partiot taputtivat meille saapuessamme maaliin – huikeita nuorukaisia. Se jos mikä osoitti minulle, miten kunnioittavasti nykynuoret osaavat toimia ja osoittaa arvostustaan aikaisemmille sukupolville. Tuntui, että olemme samaa vuosikymmenten ketjua ja samojen kokemusten kyllästämiä taistelijoita, suomalaisia. Ehkä pystyimme antamaan jotain itsestämme näille tuleville vihreän baretin kantajille.
- Päällimmäisenä on hyvä fiilikset barettimarssista. Palautuminen otti aikansa, mutta kyllä kannatti lähteä - oli mukava tavata, kerrata taisteluharjoituksessa tarvittavia kykyjä ja tehdä tämä suoritus nimenomaan kurssiveljien kanssa. Vielä jaksaa vajaa kuusikymppiset rannarireserviläiset heilua – kestävyyttä ja taistelukykyä löytyy!

Virrankoski

- Vanhan armeijakaverin Leväahon yhteydenotto syyskuun lopulla ja ehdotus lähteä omalla RannJK 6.kurssin partiolla nykyvarusmiesten barettimarssille parin viikon päästä Dragsvikiin? Täysin pätkähullu ajatus ja juuri siksi niin houkutteleva!
- Meidän omasta vastaavasta koitoksesta, silloiselta nimeltään Törnin Malja-kisa, oli kulunut jo 38 vuotta. Työkalerissa oli kuitenkin

sopivasti vapautta noina päivinä, joten päätös lähteä mukaan oli sinetöity. Viesti vielä Ruotsiin omalle esimiehelle pakollisesta poissaolosta maanpuolustuksen hyväksi ja pe-

rään perinteinen kuittailu tämän kertausharjoitukseni edesauttavan myös Ruotsin turvallisuutta :-)

- Marssia edeltävänä iltana oman mukaan lähtevän varustuksen kuten jalkineiden ja eväiden pakkaaminen. Hieman oli hermostunut ja jännittynyt olo omasta selviytymisestä pitkällä marssilla, vaikka hyvän kuntopohjan omaankin kestävyysurheilun kautta - ikää meillä on lähes neljäkymmentä vuotta nykyvarusmiehiä enemmän.
- Dragsvikin varuskuntaan saavuttuamme saimme todella hyvän vastaanoton - homma alkoi luistamaan, joskin varusteiden kasaminen pitkästä ajasta tuotti päänvaivaa ja siihen meni ajateltua enemmän aikaa. Onneksi partiojohtajamme majuri Tyry, jolla on pitkäaikaista ammattisotilaan kokemusta, pystyi opastamaan meitä muita pakkaamisessa ja tavaroiden sijoittelussa.
- Matkaan päästiin aamupäivällä kymmenen jälkeen viimeisenä partiona varusmiesten jälkeen. Ensimmäiselle rastille eteneminen oli hieman tunnustelua varusteiden kantamisessa ja myös suunnistamisessa, koska 1:50 000 mittakaavan maastokartan pienet ja osin puutteelliset merkinnät tuottivat meille ikäherroille hieman lisää harmaita hiuksia ja hankaluuksia. Hikeä valui tuolla rastivälillä varmaan eniten, ennen kuin kroppa ja mieli tottui rasitukseen. Myös juomisen tärkeys tuli heti esiin ja se otettiin koko ryhmällä jatkossa hyvin huomioon.
- Barettimarssi jatkui eri rastien ja taukojen tahdittamana. Vesistö-rasti hoidettiin mallikkaasti ja kokemuksella - samalla muisteltiin omilta varusmiesajoilta vastaavien tehtävien suorituksia eri merialueilla. Muutamia suunnistusvirheitä tehtiin, mutta nekin kuuluvat tällaisen marssin luonteeseen. Kun matkaa oli taitettu noin 40 km, saavuttiin taukopaikalle ja yöpymään päästiin kello kahden jäl-

keen aamuyöllä. Nopeasti laavu pystyy presujen avulla, veden lämmittäminen termareihin aamua varten, jonka jälkeen makuupussiin ja unta palloon.

- Lyhyiden unien jälkeen herätys puoli neljältä ja lähdettiin matkaan pimeään ja sateiseen maastoon. Edellisen päivän rasitus ja varsinkin hiertymät alkoivat jo tuntua jaloissa. Siitä huolimatta marssi eteni reippaasti yli 4 km tuntivauhtia, kun ei oltu pysähdyksissä. Rasteja oli toisena päivänä vähemmän, mutta silti matkaa kertyi reilu 20 km lisää. Viimeisellä rastilla marssimme etenemistä hieman hidasti armeijasta tuttu odottelu, kun olimme ottaneet muutamia edellä lähteneitä varusmiespartioita jo kiinni. Maalissa kello yhden aikaan iltapäivällä ja kokonaisaika marssilla siten vajaa 27 tuntia. Kohtuullisen hyvä suoritus meille ilman suurempia valmistautumisia ja varsinkin toisen päivän olosuhteet huomioon ottaen. Tästä olimme yhtä mieltä ja hillitty tuuletus sekä ylävitokset olivat ansaittuja!
- Kukaan meistä ei ollut lähelläkään keskeyttämistä, vaikka jalat ja hartioiden alkoivatkin olla jo loppu – askel hieman lyheni loppua kohden mutta tasainen tahti pidettiin. Yhteishenki ja sopiva huumori omia varusmiesajoja muistellen vauhdittivat suoritusta sopivasti - kolme keskeistä tekijää ratkaisevat kuitenkin yksilölle koko marssin onnistumisen: 1) hyvät jalkineet 2) suunnistustaito 3) oikea ravinto ja juomahuolto.
- Suorituksemme oli toivottavasti hyvä esimerkki nykyisille varusmiehille, joilta tulikin paljon positiivista huomiota osallistumisestamme. Kunnossa voi olla kaiken ikää ja itsensä pystyy ylittämään vanhemmallakin iällä, kokemuksen ja oman tahtotilan turvin.
- Marssille vaan rohkeasti ajatuksella – kerran rannikkojääkäri, aina rannikkojääkäri!

Jokinen

- Kun minulta syyskuun lopulla kysyttiin halukkuudesta osallistua barettimarssille, miehen ensimmäiseksi, riittääkö fyysinen kuntoni, ja etenkin kestävyys (sydän- ja verenkiertoelimistö).
- Olin käynyt syyskuun puolivälissä yhdeksän päivän metsästysreissulla Pohjois-Lapin Paistunturilla, jossa kävelin 15-25 km päivämatoja asetta kantaen ja selässä noin 10 kg reppu. Maasto vaihteli palsasuosta tunturikoivikkoon, joten rämpiä sai kyllä hengästymiseen saakka.
- Talvisin pyrin hiihtämään noin 1000 km sisältäen yhden pidemmän hiihtotapahtuman (70-90 km).
- Kesäisin pyöräilen noin 3000 km sisältäen yhden pidemmän tapahtuman (280-320 km).
- Muutoin kävelen ja käyn kuntosalilla, melon, käyn ampumassa yms. Suunnistustaito on pysynyt yllä erityisesti metsästysharrastuksen kautta kun autolle ja kämpillekin pitäisi takaisin löytää - kännykkä ei toimi kaikilla selkosilla.
- Juoksemaan en enää pysty vakavan loukkaantumisen vuoksi (nilkat täynnä rautaa ja keinoonivel). Painon olen pyrkinyt pitämään kurissa niin, että vyötärön ympärys olisi alle 95 cm, mieluummin lähellä 90 cm.
- Ruokavalion suhteen olen kaikkiruokainen mutta kalorit on laskettu niin, että paino pysyy tasaisena.
- Päätös Barettimarssille lähtemiseen oli tältä pohjalta aika helppo, varsinkin kun sain tiedon, että pahemmin ei juosta tarvitsisi - eikä tarvinnutkaan. Riitti, että ensimmäisenä päivänä olimme taivaltaneet noin 40 km ennen kuin olimme valmiita yöpymiseen laavukankaan (pressu) alle.
- Rannarikoulutuksen lisäksi vaellus- ja metsästysreissulla olen tottunut siihen, että tauoilla aina ensin kuuva ja lämmintä päälle ja vasta sen jälkeen on ruokahuollon aika - kaikki tapahtuu helpommin vaikka tulisi pikku-ukkoja taivaalta ja pää pysyy kasassa.
- Jalkineiksi kannattaa valita puolivartiset maastokengät, mieluiten goretex ja hyljesukat. Marssin aikana on heti reagoitava hiertymiin ja märkiin sukkiin - itsensä ja ryhmänsä takia. Nestetasapainosta ja energiansaannista on huolehdittava koko ajan.
- Marssin aikana suunnistaessa on tarkistettava kartasta jokainen tien- ja polun risteys ja kompassista oikea kulkusuunta. Etenkin jos kartan mittakaava on 1:50000 - 1 cm kartalla on 500 m maastossa. Tässä iässä on jo käytettävä apuna lähilaseja. Helposti tulee muutoin ihan turhia kilometrejä, niin kuin meidän partiolle tulikin jonkin verran.
- Ryhmähengen vahvistamiseksi huumorista ja toisten tsemppaamisesta on yllättävän paljon hyötyä.
- Käytännössä riittää, että selviää noin 25-30 km päivävaelluksesta reilu 20 kg rinkan kanssa ja ryhmässä on vähintään kaksi tai kolme perussuunnistustaidon omaavaa henkilöä. Näillä eväillä uskaltaa jo hyvin barettimarssille osallistua. Kerran, aina!

Vesanto

- Kiitos Levis kutsusta osallistua Rannikkojääkäreiden barettimarssiin! Olin erittäin ylpeä siitä, että sain osallistua tähän vaativaan marssiin vanhojen aseveljeni kanssa. Ennen marssia olin panostanut huolellisesti fyysiseen ja psyykkiseen kuntooni, ja tämä kantoi minua koko reilun 26 tunnin marssin ajan. Se oli todellinen testi kestävyydelleni ja omalle sitoutumiselleni.
- Ainoa pieni takaisku matkalla oli väärä jalkine- ja sukkavalinta, mikä aiheutti muutampia ikäviä rakkoloja jalkapohjiini. Tämä opetti minulle tärkeän oppitunnin siitä, kuinka tärkeää on valita oikeat varusteet pitkille marsseille ja fyysisesti vaativille suorituksille. Jatkossa aion olla vielä huolellisempi varusteiden suhteen.
- Harrastukseni, kuten triathlon, kuntosali ja hiihto, ovat olleet avain osana kuntoni ylläpi-

toon. Ne eivät ainoastaan auta minua valmistautumaan tällaisiin haasteisiin, mutta myös tuovat iloa ja tyydytystä elämäni. Toivon, että pystyn osallistumaan vastaaviin tapahtumiin ja marssien tulevaisuudessa ja jatkamaan kehittymistäni fyysisesti ja henkisesti.

- Kiitos vielä kerran tästä mahdollisuudesta ja toivotan itselleni sekä kaikille osallistujille jatkuvaa menestystä ja voimia tulevaisuuden haasteisiin! Kerran rannikkojääkäri aina rannikkojääkäri!

**YHDESSÄ
PAREMPI
JA TURVALLINEN
TULEVAISUUS.**

**Turvaa kaluston
koko elinjaksolle.**

Millog ylläpitää maa- ja merivoimien kalustoja sekä ilmavoimien valvontajärjestelmiä niin normaali- kuin poikkeusoloissa.

MILLOG.FI

Millog

f ▶ in

Johanna Pakola palkittiin

Meripuolustuksen ja meren ystävä Johanna Pakola on vastaanottanut Suomen tietokirjailijary:n tunnustuspalkinnon. Palkinto jaettiin 28.10 Helsingin kirjamessuilla. Myöntäjä luettiin aluksi otteita Johannan tuotannosta, joka onkin jo hengästyttävän laaja. Lopuksi perusteltiin palkintoa seuraavasti:

”Johanna Pakola on tietokirjallisuuden ammattilainen ja yrittäjä, joka on kirjoittanut

myös näyttelytekstejä ja yrityshistorioita. Merellisen historian kirjoittajana hän on laaja-alaisesti ansioitunut ja taajaan luettu. Useat hänen teoksistaan on loppuunmyyty ja teoksia lainataan paljon kirjastoista. Pakolan teokset avaavat kiinnostavia historiallisia näkökulmia saaristoon ja mereen, jotka ovat Suomelle elintärkeitä.”

RP-lehti lukijoiheen onnittelee Johannaa lämpimästi ja toivottaa edelleen luomisvoimaa! ■

Kohta ropisee kukkia ja kunniaa! Johanna palkitsemisvuorossa kirjamessujen lavalla.

Merihistorian päivät Jyväskylässä 22.–24.3.2024

Jo vuodesta 2001 lähtien järjestetyt Merihistorian päivät järjestetään vuonna 2024 Jyväskylässä, Jyväskylän yliopiston historiallisen Historica-rakennuksen tiloissa. Kansainvälinen ja monitieteinen konferenssi rakentuu tällä kertaa vuorovaikutuksia-teen ympärille. Konferenssin keynote-esitykset pitävät dosentti, yliopistonlehtori Simo Laakkonen (Turun yliopisto), digitaalisen historian professori Werner Scheltjens (University of Bamberg) sekä apulaisprofessori Eric Oakley (East Carolina University).

Tapahtuman järjestävät Suomen merihistoriallinen yhdistys, Suomen meriarkeologinen seura sekä Jyväskylän yliopisto. Uusimmat päivitykset ja tiedot mm. konferenssin ohjelmaan ja ilmoittautumiseen liittyen löytyvät Suomen me-

rihistoriallisen yhdistyksen Facebook-sivulta ja kotisivulta <https://www.smhy.fi>

Järjestäjiin saa parhaiten yhteyden sähköpostitse [sari.maenpaa\(at\)forum-marinum.fi](mailto:sari.maenpaa(at)forum-marinum.fi) (konferenssin työryhmän puheenjohtaja) sekä [sihteeri\(at\)smhy.fi](mailto:sihteeri(at)smhy.fi) (konferenssin koordinaattori) Kysymyksiä voi laittaa myös matalalla kynnyksellä Facebook-sivun ja kotisivun kautta.

Ove Enqvist

”Aaveratsastajat”

25-vuotta yhdessä moottoripyörällä

Edellisen vuosituhatosen lopulla järjesti silloinen merivoimien komentaja amiraali Sakari Visa perinteiset rapujuhlat Melkissä. Elettiin elokuuta vuonna 1998. Lipponen oli pääministeri ja Ahtisaari presidentti.

Ensimmäinen, raastava leikkaussuunnitelma, eli valtioneuvoston puolustuselonteko oli jalkautettu joukkoihin. Sotaa ei kuulemma tulisi enää koskaan. Ainakaan Eurooppaan. USA:ssa presidentti Clinton oli pulassa nuoren harjoittelijan kanssa. Tästä ja kaikesta huolimatta ”Saku” käski Melkin rapujuhlista muutamille upseereille: ”Jääkääs tänne sitten, kun tämä pääjoukko lähtee”. Niin jäätiin. Ilta jatkui hauskasti saunoen ja jossain välissä joukon nuorin esitti, että perustetaan moottoripyöräkerho. Meriupseerien moottoripyöräkerho. Siinä vaiheessa iltaa kaikki pitivät ajatusta valian loistavana. Sitten piti päättää johtaja, eli presidentti ja kerhon nimi. Vain yhdellä herroista oli siinä vaiheessa moottoripyörä. Paavo Varjolalla oli joku custom-Yamaha. Niinpä hänet äänestettiin presidentiksi. Ja koska Paavo asui Etu-Töölössä, tuli kerhon nimeksi MC Etu-Töölö. Tuo tarina on kerrottu neljä kertaa vuodessa 25 vuoden ajan. Ai-

na kerhomme vuosittaisissa kevättanssiaisissa, ajoviikolla, rapujuhlissa ja pikkujoulussa. Siis noin sata kertaa. Sitä ja kerhomme sataa muutakin tarinaa kerrotaan edelleen. Ne eivät vanhene. Kuten ei vanhene rapujuhlomme snapsilauluistakaan ”Tähti ja Meripoika.”

Ensimmäisestä reissustamme 1998 tehtiin juttu MP-lehteen. Lehden kuvatekstissä todetaan, että ”moottoripyöräi-

ly ei ole iästä kiinni.” Presidenttimme Paavo Varjola oli vanhin, 61 v ja ensimmäinen adjutantti Jarmo Pennala nuorin 36 v ja nyt siis saman ikäinen kuin Paavo aloitettaessa. Ryhmän keski-ikä oli 49 vuotta. Keski-ikäämme pidettiin yleisesti ja ehdottomasti liian korkeana huippuvaarallisen moottoripyöräilyyn. Kukaan ei silti ole kolaroinut tai loukkaantunut pyörillä ajettaessa. Välipäivinä eli vapaa-ajal-

JARMO PENNALA JA PEKKA VENNONEN

Tiikerin ”konttori” kunnossa.

Keurusselän taso saavutettu. Odotellaan majoituksen valmistumista.

JARMO PENNALA JA PEKKA VENNONEN

la on toki pudottu saunan kiu-kaalle, murrettu nilkkaa ja muuta pientä, mutta aina matka on jatkunut. Ajan saatossa olemme kuitenkin menettäneet joukostamme muutaman jäsenen. Kommodori Ari Uttula meneti sairaskohtaukseen äkillisesti jo 1. cruisailun jälkeen talvela 1999. Valkoiseen laivueeseen on siirtynyt myös kommodori Aslak Saviranta, legendaarinen huoltopäällikkömme vuonna 2017 sekä ”koskaan erehtymätön” päänavigaattorimme, kontra-amiraali Veli-Jukka Pennala vuonna 2022. Nykyään jäseniä on yhdeksän ja keski-ikä 71,5 vuotta. Se on hyvin todennäköisesti Suomen ennätys mp-kerhojen keski-ikässä. Emeritus presidentti Paavo Varjola on myös ikäpresidentti, 86 vuotta. Hän

käskee Harley Davidson Dynaa edelleen. Muutkin pysyvät vielä hyvin tiellä ja kovassakin vauhdissa. Jollei muuten niin vaistolla, mielessään kerhon vanhat sanonnat: ”Elämä alkaa kahdesta sadasta” sekä ”Aja kuin viimeistä päivää”. Olemme ajaneet noin viikon lähes joka vuosi. Paavo pitää tarkkoja tilastoja. Hänelle on tullut reissuillamme kilometrejä 53 293 ja koluttu on 17 maata. Kerho on siis päästellyt yhdessä reippaasti maapallon ympäri.

25. krusailu 2023 Järvi-Suomen kierros

Koronan vuoksi jouduttiin perumaan muutamia tapahtumia, mutta vihdoinkin tänä vuonna ajettiin 25. kesäkrusailu. Reitti kierteli Järvi-Suomen kauniissa maisemissa 30.7.–4.8. Ottaen

huomioon kunnioittavan korkean keski-ikäme tyydyimme tällä kertaa kohtuullisiin päivälegeihin ja pysymään Suomen rajojen sisäpuolella. Kohtuullinen päivälegi on nykyään noin 200-300 kilometriä, ajoaikaa 6-8 tuntia. Jos matkat ovat pitempiä, menee meillä aina jostain syystä 10 tuntia pyörän päällä. Vuosien varrella reittisuunnittelu on muuttunut melko vaativaksi. Suomen itäpuolella ei olla ajettu, koska useimmat eivät suostu lähtemään sinne suuntaan ilman rynnäkkökivääriä. Norjaan ei enää mennä, koska pitkät ja pimeät tunnelit alkavat olla vaativia ajaa. Osa kieltäytyy enää ajamasta Länsi-Suomea ylös tai alas. Ruotsi on ok, mutta kalja kallista. Baltia ja siitä syvälle etelään on jo niin moneen

kertaan koluttu ja niin edelleen. Nykyään riittää mainiosti Suomenkin pienet ja mutkaiset tiet.

Pyörän päälle hyppäsivät tällä kertaa presidentti Hans Holmström / Honda, päämajoitustmestari Pekka Vennonen / Triumph, päänavigaattori Antero Nykänen / BMW, kansliapäällikkö Jarmo Pennala / Harley Davidson, päämekaanikko Heikki Pennala / Harley Davidson, emeritus presidentti Paavo Varjola / Harley Davidson sekä 1. adjutantti Markus Aarnio / Triumph. Suhdetoimintapäällikkömme Veijo Vartiainen ja huoltopäällikkömme Pentti Niskanen eivät tänä vuonna mukaan ehtineet.

Kruisailu alkoi kokoontumisella Seinäjoelle. Seinäjoki on usein ollut perinteinen lähtöpaikka. Ensimmäiset moottoripyörät vuokrattiin Moto-Seinäjoelta 25-vuotta sitten ja niin siitä on tullut eräänlainen kotitukikohta. Hasse, Antti ja Pekka ajelivat paikalle reilut 300 kilometriä etelästä, Jamppa ja Hessu liittyivät mukaan paikan päällä. Markus ja Paavo liittyivät seuraan myöhemmin. Sauna lämmitettiin Törnävän leirintäalueella ja päivitetiin kuulumiset. Hasse veresti ajotuntemaa parin vuoden tauon jälkeen ajamalla noin 700 kilometriä ennen varsinaisen kruisailun aloitusta. Koronan vuoksi yksi reissu jäi meiltä tekemättä. Moottoripyöräily on toki vaarallista ja siksi myös kiehtovaa. Taapaamme sanoa, että kysymys on sekunnista. Yhden sekunnin herpaantuminen väärässä koh-

dassa saattaa olla kohtalokasta. Siksi ajokuntoa ja tuntumaa on ylläpidettävä. Olemme kaikki jo eläkkeellä eikä ammatti enää edellytä vuosittaisia kuntotestejä, mutta useampi jäsen pitää itsensä hyvässä kunnossa siksi, jotta joka vuosi voisi osallistua kunnialla kruisailuun.

Seuraavana päivänä lähdettiin matkaan Antin yksityiskohdaisesti suunnittelema reitille. Kun teemana oli Järvi-Suomi, suunnattiin tietä 697 kohti Euroopan suurinta kraatterijärveä, Lappajärveä. Sen länsirantaa seuraten järvi avautui aavan komeana. Vimpelissä pidettiin ensimmäinen tauko komean pohjalaistalon pihamaalla, missä oli virkistävä mehutarjoilu ja puutarhaesittely. Matka jatkui Alajärven, Soinin, Karstulan ja Pylkönmäen kautta Saarijärvelle. Metsäisten ja järvirikkaiden seutujen kautta tultiin Ahvenlammen campingille, missä majoituttiin tasokkaisiin mökkei-

hin. Iltarituaalit olivat perinteiset, ”piiskojen” jälkeen saunottiin ja nautittiin iltapala. Matkaa kertyi kohtuulliset 269 km. Piiskaryypyn lanseerasi aikoinaan huoltopäällikkömme Assu. Sen pitää olla sopivasti temperoitunut ja sivulaukussa ravisteltu snapsi, jolla huuhdellaan pölyt kurkusta. Oikeaoppisesti se tulee nauttia sellaisenaan heti kun kypärä on saatu pois pästä.

Pohjanmaan ja Keski-Suomen jälkeen suunnattiin kohti Savoja Pieksämäkeä. Äänekosken, Konneveden ja Rautalammin maisemat runsaine vesistöineen tukivat hyvin teemaamme. Etäisyydet olivat lyhyitä ja parinsadan kilometrin jälkeen majoitapaikaksemme osoittautui Ysimajat. Majoittumisen ja saunan jälkeen siirryimme Paavon kaupunkiresidenssiin aperitiiveille ja tapaksille. Seuraamme liittyi myös ”ride along” kaveriksi paikallinen Gold Wing kuski ”Vempe”. Pieksämäen kesailta ei tar-

JARMO PENNALA JA PEKKA VENNONEN

Järvi-Suomen maisemissa Antti ja Hasse.

jonnut kovin monia illallisvaihtoehtoja, joten otimme varman päälle ja siirryimme paikallisen turkkilaisravintolan antimien ääreen. Paluutaksissa äänet jo vaimenivat ja yöuni oli sikeää. Iltaohjelmamme on aina ollut melko maltillista, jos seuraavakin päivä on ajopäivä. Kerholle on tosin syntynyt vuosikymmenen aikana jostain sellainenkin sanonta, että: ”Se on hermoissa vika, ellei sammuneena nuku.” Those were the days.

Kolmannen päivän aamu valkeni kirkkaana ja matka jatkui Lievestuoreen kautta läpi Jyväskylän keskustan pitkin legendaarisen Harjun erikoiskoetta. Tällä kertaa ei aikoja otettu, vaan jatkoimme tiukkana muodostelmana kohti Petäjävettä ja Keuruuta. Majoitus löytyi Hotelli Keurusselän tasokkaista mökkeistä, missä aikaisen tuloaikamme johdosta jouduimme viettämään hiukan terassiaikaa. Illallinen ravintolan näköalaikkunan ääressä oli suorastaan kulinaristinen, eikä seuraavan aamupalankaan laajuudessa eikä laadussakaan ollut moittimista. Ilta jatkui mukavien muisteluiden merkeissä.

Päätöspäivänä 3.8. ajelimme takaisin Seinäjoelle vain 137 km:n verran. Osa joukostamme jäi vielä Törnävälle viettämään elokuista iltaa. Reitti ja aikataulu olivat leppoisia ilman stressiä. Ajelimme Mc Etu-Töölön nykyisessä hengessä. Enää ei tarvitse vääntää kahvaa ja puuduttaa ahteria renkaat savuten ja kilometrejä niellen. Jokainen sai taas fiilistellä isolla moottori-

Tuumailua Seinäjoella.

JARMO PENNALA JA PEKKA VENNONEN

pyörällä omissa ajatuksissaan. Ryhmä ajaa turvallisesti, kurnalaisesti ja sopivan valppaana vuosikymmenien kokemuksella. Tauoilla puhutaan joutavia, muistellaan menneitä ja nauretaan paljon.

”Aaveratsastajat”

Kolmannen ajopäivän aamuna ajelimme hienoisessa vesisaateessa. Olin sijoittunut ryhmän toiseksi viimeiseksi ja tarkkailin edellä ajavia ja perässä tulevaa Markusta. Kiitävän hetken ajan näin myös jo poistuneet jäsenemme letkassa. Assu ajoi tapanansa mukaan Hassen perässä Yamaha Diversionillaan ja istui pyörän päällä kuin herkkutatti. Veli-Jukka ajoi kärjessä kelتامustassa ajotakissa kumeasti paukuttavalla Harley Davidso-

nilla ja suunnisti. ”Uttu”, Ari Uttula ajoi perässäni 900 kuutioisella Triumphilla ja avokypärällä, jonka leukahihna kiristi, jos vauhti nousi yli sadan. Hätkähädin. Miksi he eivät enää aja täällä meidän mukanamme ja miksi meidän matkamme vielä jatkuu. Sodassa ystäviään menettäneet pohtivat kuulemma usein juuri tätä kysymystä. Miksi joku kaatui ja joku ei tai miksi minä olen vielä hengissä. Olin hiukan surullinen ja kuitenkin onnellinen näkemästäni. 25 vuotta huumahähti ja menetti merkityksensä. Jokainen ajaa täällä aikansa ja vaikka ei jonain päivänä enää reissulle lähtisikään, kulkee hän aina meidän mukanamme.

Ja vuoden 2024 kruisailun suunnittelu alkaa taas joulukuussa. ■

Tykkivene Karjala.

CC BY SA 3.0, Esa L.

Yrjö Kärkäs

Teknikkokapteeniluutnantti evp Yrjö Kärkäs

Varusmiehenä Kärkäs palveli Ilmavoimissa ja tuli värvetyksi laivastoon Turun Laivastoasemalle 1954. Kantahenkilökuntaan hän liittyi 1955 ja sai nimityksen teknikon toimeen 1963. Sen jälkeen hän toimi Pansiossa, Sähköteknillisen korjaamon osastonjohtajana, mistä jäi eläkkeelle vuonna 1992.

Matkoja Boforsin tehtaille (osa 3)

Yrjö Kärkäs on laatinut kattavan kuvauksen työmatkoistaan Boforsin tehtaille eri tykihankkeisiin liittyen. Kirjoituksen pituuden takia kirjoitus julkaistaan useassa osassa, joista ensimmäinen osa julkaistiin lehdessä 2/2023. Kirjoittajan luvalla kirjoitusta on muokannut ja toimittanut sekä kuvittanut Ove Enqvist.

Vapaa-aikojä

Vapaa ajoilla teimme matkoja ympäristöön. Tehdas järjesti usein, varsinkin kesällä, matkoja ympäristöön. Matkan kohteena oli joku historiallinen paikka, tai joku kartano. Perillä syötiin

tukevasti. Kerran kävimme Selma Lagerlöfin maisemissa ja pari kertaa eräässä pikkukaupungissa. Siellä oli juuri kuvatta jotain 1800-luvulle ajoittuvaa elokuvaa, ja sen takia asfalttikadut olivat hiekalla päällystetyt. Ar-

ja Saijonmaa oli ollut siinä pääosassa. Päivällinen oli vanhasa kärejätuvassa ja kahvit juotiin entisessä vankien säilytystilassa. Eräälle meikäläisestä tuli päivällisen aikana pahoinvointi. Kun se huomattiin, niin hänel-

le tuotiin ”lääkitys”, jolla se meni ohitse. Matkoilla oli aina mukana tehtaalta joku, joka osasi suomea, tai oli jopa Ruotsiin muuttanut suomalainen. Kerrankin eräs tulkki oli jo niin paljon tullanut, että kun joku suomalainen sanoi jotain, niin hän alkoi tulkata sitä suomeksi, vaikka ruotsiksi olisi pitänyt.

Pari viikonloppua on jäänyt mieleeni. Erään sotilasmestarin autolla menimme Karlstadiin ja siellä uimarannalle. Ostimme grillistä broilerin puolikkaita ja söimme ne siellä uimarannalla. Se taisi olla ensi kertaa kun söin moista herkkua. En muista, että kukaan meistä olisi käynyt uimassa. Matkalta jäi sekin mieleen kun autosta halkesi vesiletku ja se paikattiin eristysnauhalla. Paluumatkalla ajoimme metsästä tietä ja jollekin tuli mieleen, että näillä seuduilla voi olla hirviä. Kun sitten katelimme ympärillemme, niin näim-

me hirven juoksevan sivullamme samalla nopeudella. Tosin oja oli välissä.

Eräänä viikonloppuna kävimme tehtaan uimarannalla. Se oli lähellä, vain pari kilometriä tuli matkaa. Siellä oli myös sauna, jossa voi ”lämmittelä”. Ulkona oli lämpimämpää kuin siellä saunassa. Koska se oli ainoa laatuun siellä rannalla, niin uimapuku –tai housut olivat pakolliset. En muista olisiko siellä ollut kukaan naisista yläosattomissa.

Hapansilakkajuhlissa

Saimme kerran tulla hapansilakkajuhlisiin erään tehtaan ekonomin huvilalle. Meillä ei ollut hänen kanssa mitään muuta yhteistä kuin se, että hänen ja Wihtolin huoneet olivat rinnakkain. Meitä oli muistaakseni Wihtol, kapteeniluutnantti Tuomi, luutnantti Reunanen, insinööri Petrell ja minä. Auto vei meidät n. 10 km päähän, jossa huvila oli. Ensimmäi-

seksi saimme tukevat tuloryypyt ja sitten menimme saunaan. Se oli kooltaan n. 1.5 m x 2 m ja puunaisena hehkuva kiuas nurkassa. Sitä minä vieläkin ihmettelen, ettei kukaan polttanut itseään siihen kiukaaseen. Meitähän oli lähes kymmenen miestä, joten saunassa oli ahdasta kun kaikki sinne ahtautuivat. Selvänä ei siinä vaiheessa ollut kukaan. Välillä kävimme uimassa.

Kun oli saunottu, menimme huvilaan, jossa oli illallispöytä katettuna. Hapansilakat olivat pääruokana. Maku ei ollut hullumpi, se oli tuoreen silakan maku. Mutta haju, se oli voimakas ja ei mitenkään miellyttävä. Sen takia ruotsalaiset syövätkin vain huvilalla eikä koskaan kaupunkiasunnossa. Alkoholi kuului tietysti asiaan. Kun sitten tuli poislähdön aika, autojen valot näkyivät ja niitä kohti suunnistettiin naapuritontin ylitse. Aamulla oli sitten krapulaisia miehiä. Ensimmäisen kerran minunkin piti jäädä pariiksi tunniksi petiin, ennen kuin voin nousta ylös. Reunasen oli määrä lähteä kotiin heti aamulla ja hän etsi muistolahjaksi saamaansa matkaherätyskelloa, jollaisen saimme jokainen. Lounaan jälkeen se oli ilmestynyt kahvipöydällemme. Siivooja oli löytänyt sen Reunasen vuoteesta.

Pääsin kerrankin osallistumaan rapujuhliin. Ne olivat tehtaan edustushuvilalla. Isäntänä oli tehtaan laivasto-osaston johtaja. Mukana oli myös Suomen Boforsin johtaja. Ne olivat elämäni ensimmäiset ja myös

CC BY-SA 3.0 DE, LAPPLÄNDER

Avattu purkki hapansilakkaa.

viimeiset rapujuhlat. Syödyistä ravuista ei pidetty lukua, sillä niitä sai syödä halunsa mukaan. En enää ihmettele sitä alkoholin käyttöä rapuja syödessä, sillä eihän sen näköisiä otuksia selvin päin uskalla syödä.

Kerran olimme iltapalalla erään insinöörin asunnolla. Koska olin ainoa ummikko joukossa (olimme Wihtolin kanssa kahden liikkeellä), niin keskustelu kävi koko ajan ruotsiksi. En tiedä missä Wihtol oli tutustunut eräeseen rouvaan. Kuitenkin hän oli päivän mittaan jotain siitä sanonut. Keskustelu siirtyi ennen pitkään ko. rouvaan. Ymmärsin ruotsia sen verran, että tiesin koko ajan missä mennään. Kuin keskusteluun tuli pieni tauko, olin siihen mennessä saanut koottua ruotsiksi lauseen: Juu, eihän Erik tänään muusta puhunutkaan. Seurue oli hetken hiljaa ja sitten räjähti nauramaan. Wihtol selitti sitten, että oli syntynyt ns. luova tauko ja minun lauseeni oli kuin piste iin päälle.

Tykkivene Karjalan räjähtäneen tykin vastaanotto ja muita matkoja

Tykkivene Karjalassa tapahtuneen räjähdysten jälkeen tykin ylälavetti osineen lähetettiin tehtaalle korjattavaksi. Siellä se kunnostettiin, ja kun osia tiedusteltiin Suomesta ja niitä ei löytynyt, oli korjauskertomuksessa: Poistettu asiakkaan toimesta. Tehtaalla olivat ihmetelleet sitä että termiiteille kelpaa yleensä puu, mutta nyt ollut termiittejä jotka syövät tykkiä.

Kalleimmat kadoksiin jääneet osat olivat tähtäimet. Jako-laatikoita mm. oli poistettu, mutta niistä oli kannet painuneet sisään, joten ne olisi joka tapauksessa pitänyt uusida. Tätä korjattua tykki sitten meitä läksi joku-nen mies vastaanottamaan. Minä olin muitten mukana. En muista enää ketä ne muut olivat. Koska alalavetti oli jäänyt laivaan, ei mitään servokokeita voitu tehdä. Muistaakseni kävimme sen kanssa ampumaradalla, joten saimme nähdä tykin toimivan normaalisti. Muistaakseni se oli ampumaradalla ilman kilpeä, sillä sehän meni suurimmaksi osaksi räjähdyksessä mereen. Tehtaalla tehtiin myös uusi kilpi.

Karjalaan oli sillä välin asennettu varastossa olleesta tykistä ylälavetti. Asentajat kertoivat, että suurin hankaluus oli ammushissistä, jotka olivat sovitettut kukin omaan tykkiinsä. Nyt piti sovittaa eripariset lavetit. Näin satamassa kunnostetulle tykille tehtiin sitten normaalit vastaanottokokeet.

Kerran minulle soitettiin toiselta tykkiveneeltä ja kerrottiin toisesta hydraulivaihteesta kuuluvan kovaa ääntä. Menimme apulaiseni kanssa apuvälineitten kanssa katsomaan tilannetta. Käynnistimme tykin ja ääni oli epänormaali. Pysäytimme tykin ja aukaisimme yhden luukun josta näki sisälle. Emme kuitenkaan nähneet mitään epänormaalia, mutta pistin kuitenkin tykin käyttökieltoon. Ilmoitin asiasta Merivoimien esikuntaan ja parin päivän päästä tuli mies tehtaalta. Hän tutki vaih-

detta ja totesi siinä hammersvaihteessa tapahtuneen yhden hammersvälin siirtymän. Se vaatii jo melkoisia voimia. Vaihte irrotettiin ja lähetettiin tehtaalle tutkittavaksi ja paikattavaksi. Asentajille tuli taas töitä tykin saamiseksi käyttökuntoon.

Aikanaan sitten tehtaalta tuli ilmoitus, että vaihte on korjattu ja valmis vastaanottavaksi. Meitä lähti kolme miestä asialle. Minä jouduin koko joukon päämieheksi. Muut olivat teknikkoluutnantti Kylliäinen ja tykkiasentaja Walden. Hän osasi hyvin ruotsia ja tunsikin myös hyvin ko. tykin. Menimme muistaakseni Kylliäisen autolla. Meille oli annettu ohjeeksi mennä ensimmäiseksi tehtaalle hotelliin. Siellä oli meille iltapala ja majoitus osoitettiin läheisestä Esso-hotellista.

Vika selvisi

Seuraavana aamuna oli hotellin aulassa tehtaalle edustaja meitä odottamassa. Hän kertoi meille heti vian syyn. Vaihdetta koottaessa eräs välirengas oli asetettu väärinpäin, jolloin tonnien voima pikkuhiljaa painoi yhden, kymmenisen senttiä paksun akselin poikki. Renkaan toinen puoli oli pyörästetty ja toinen oli 90 asteen kulmassa. Akseli pysyi kuitenkin paikallaan muun koneiston avulla. Se oli kuitenkin liikkunut sen verran, että hammersvälin siirtymä oli tapahtunut. Vika oli siis syntynyt tehtaalle tekemästä asennusvirheestä vaihdetta kootessa. En muista enää, miksi vaihdetta ei voitu kokeilla läsnä ollessamme, vaan piti luottaa

Kilstan terästehdas oli Boforsin omistuksessa vuoteen 2005.

TEHTAAN ESITESIVU

heidän tekemiin mittauksiin. Jo edellisillä kerroilla huomasimme, että meitä ei pyritty ”viilamaan linssiin”. Kävimme kuitenkin sen vaihteen perusteellisesti lävitse, sen mitä avoimien luukujen kautta näki. Piirustukset olivat siinä hyvänä apuna.

Oppaamme haki aina hotellista lounaan jälkeen kahvikorin ja kiertelimme tehtaalla eri osastoilla. Kävimme mm. Kilstan terästehtaalla ja tunnelissa olevassa tehtaan osastoon tutustumassa. Kahvit joimme sopivissa paikoissa ja ”diskuteerasimme”. Lounaalla ja päivällisellä kävimme tehtaan hotellissa. Lämmin kesäilma teki lounaalla pukeutumistemme kesäiseksi. Päivälliselle pukeuduimme sentään solmioon pikkutakkeineen. Olimme siellä kaksi viikkoa, koska Walden

sai tehtaalta auton mennäkseen viikonlopuksi Boråsiin sukuloimaan. En muista enää kaikkea, mutta kyllä asiakin tuli paljon käsiteltyä.

Kävimme eräällä matkalla purjehtimassa Vänernillä. Vene oli servo-osaston johtajan. Veneen traileri oli asiaan kuuluva. Se oli tehty pyörälavettisen Boforsin alalavetista. Olimme liikkeellä kahdella veneellä, purjeveneellä ja moottoriveneellä. Moottori oli nopeampi kuin tuuli, joten olimme erään saaren rannassa puolen tuntia aikaisemmin. Olimme aloittelemassa ateriala, kun he saapuivat. Purjeveneessä oli gastina Merivoimien aseteknikko, joka oli tullut Meeterin tilalle. Paluumatkalla oikaisimme erään salmen kautta. Veneemme kuljettaja arveli sen ole-

van purjeveneelle liian matala. Olikin, mutta reipas gasti kiipesi mastoon, ja siitä heiluttamalla venettä se pääsi salmesta lävitse.

Tulihan siellä Karlskogassa käytyä. Yhteen aikaan tilanne oli sellainen, että kaikkia laivastossa olleita konesuunnattuja Bofors-tykkeitä olin ollut vastaanottamassa. Siksi myös tunsin ne melko hyvin. Minullahan oli aliupseerin peruskoulutus tykistöpuolella, joten konesuunnattuun tykkiin tutustuminen oli helppoa. Sähköpuoli oli uutta, mutta sähkötekniikan koulutus oli hyvänä apuna. Olen edelleen sitä mieltä, että sähkömies oppii helposti tykin mekaniikan, mutta päinvastoin se on huomattavasti vaikeampaa. Konemiehelle sähkötekniikka on vaikeaa. Tosin miehilläkin voi olla eroa. ■

Rannikkoupseeriyhdistys tiedottaa

Tervehdys hyvät jäsenet!

Yhdistyksen 90. toimintakausi on päättymässä.

Takana on tapahtumarikas syksy.

5.12 juhlimme yhdistyksemme 90-vuotispäiviä Kiltakellarissa

14.11 kuulumme Suomenlinnan Upseerikerholla esitelmän ”tekoälystä”

18.10 kävimme perinteisen pistooliampumakilpailun Johtorengasta vastaan

14.10 järjestimme Santa-aminassa seminaarin ”Itäinen Suomenlahti 1939-1944 – näkökulmia sotavuosiin” Tilaisuuden pääjärjestelyvastuussa oli tällä kertaa Rannikkotykistön Perinneyhdistys

3.9 teimme syysretken Kuivasaareen

Kaikkiin tilaisuuksiin olisi sopinut mukaan lisää jäseniä.

Kuukausilounaista

Kuukausilounaista on tullut suosittuja. Syksystä alkaen on joka torstaille pyritty saamaan alustus, jota on voitu kuulla ruokailun ohessa.

Lounaalle kokoonnutaan aina kuukauden ensimmäisenä torstaina klo 12.00. Lisätietoa saat jäsenkirjeissä.

Paikkana on Kiltakellari, Bulevardi 44-54 Helsinki.

RUY.fi sivuista

Yhdistyksen internetsivuilta RUY.fi löydät aina tietoa ta-

pahtumista. Sivustoa ylläpitää puheenjohtajamme, Auvo Viita-aho. Sivustolta löytyy myös RUY-kauppa, josta jäsenet ja RP-lehden lukijat voivat ostaa yhdistyksen julkaisemia kirjoja ja muita tuotteita.

Rauhaisaa joulun aikaa ja hyvää alkavaa vuotta 2024.

Toivottaa yhdistyksen hallitus.

Lisätietoja yhdistyksen toiminnasta saat yhdistyksen sihteeriltä, JaVa:lta, jonka tavoitat sähköpostitse lähes 24/7. ■

Jarmo Valtimo

*jarmo.valtimo@rannikonpuolustaja.fi
puh. 0405647695*

Meripuolustuksen ammatti- ja jäsenlehti

**RANNIKON
PUOLUSTAJA**

Jo 105 vuotta sotilaskotitoimintaa varusmiesten hyväksi!

SA-KUVA

Sotilaskoti Suursaassa.

Rannikkosotilaskotiyhdistys perustettiin 3.11.1918 yksinäisillä saarilla sekä laivoilla palvelevien asevelvollisten hyvinvoinnin parantamiseksi. Ensimmäinen tavoite oli hankkia joulupaketteja sekä järjestää joulujuhlia. Myöhemmin toiminta laajeni ja hankittiin mm. kalastusvehkeitä ja metsästyskivääreitä, kirjoja, lehtiä ja soittokoneita. Sitten perustettiin lukutupia, jossa oli nimensä mukaan kirjoja ja lehtiä luettavaksi, seurapelejä sekä gramofoneja ja radioita. Melko pian lukutuvat muutettiin sotilaskodeiksi. Leirien aikaan sotilaskoti vietiin sinne missä leirikin oli, ja myynti tapahtui parakista, teltasta tai suoraan veneestä. Tätä toimintaa jatkamme nyky-

aikaan päivitettynä yhdessä sotilaskotisartemme ja sotilasko-

tiemme henkilökunnan kanssa.

Sotilaskotitoiminnalla on pitkät perinteet ja meidän yhdistyksellämme jo yli sata vuotta. Voimme olla ylpeitä siitä, että jäsenemme kautta aikojen ovat olleet sitoutuneita jatkamaan yhdistyksemme toimintaa. Tällä ajatuksella vietimme yhdessä 105-vuotisjuhlapäivää pienimuotoisena kutsuvierastilaisuutena marraskuun 3. päivänä Katajanokan toimitiloissamme Helsingissä.

Merkityksellinen harrastus, jota tuemme koulutuksilla

Sotilaskotitoiminta on monipuolista vapaaehtoistyötä, jossa jä-

RANNIKKOSOTILASKOTIYHDISTYS RY

Kyberturvallisuuskoulutustilaisuudessa asiantuntija Christina Forsgård vastaanotti sotilaskotijärjestön 40-vuotismerkin.

Rannikkosotilaskotiyhdistys

RANNIKKOSOTILASKOTIYHDISTYS RY

Sotilaskotiauto Unelman koulutustilaisuus Upinniemen sotilaskodissa.

sentemme osaamisella ja sen kehittämisellä on erittäin suuri merkitys. Vain pysymällä mukana kehityksessä voimme vastata toimintaympäristömme muutoksiin sekä poikkeusoloihin. Uusien ja nykyisten jäsenten perehdyttäminen sisar- ja sotilaskotityöhön on toimintamme kivijalka.

Digitaalinen koulutuslusta

Ensimmäisenä sotilaskotiyhdistyksenä olemme ottaneet käyt-

töön jäsenillemme sekä henkilökunnallamme suunnatun Rannikkosotilaskotiyhdistyksen digitaalisen koulutuslusan, jossa on laajasti materiaalia yhdistyksestämme, sotilaskotitoiminnasta ja yhteistyökumppaneistamme. Digitaalinen koulutuslusta antaa meille mahdollisuuden päivittää ja lisätä uutta materiaalia sekä tiedottaa jäseniämme nopeasti. Jäsenemme voivat käyttää koulutuslusta silloin kuin

heille parhaiten sopii sekä palata aineistoihin aina kun on tarvetta, koska se toimii myös älypuhelimella. Digitaalinen koulutuslusta antaa yhtenäisen pohjan jäsentemme henkilökohtaiselle perehdytykselle, jota teemme yhdessä paikallisosastojen ja sotilaskotihoitajien kanssa.

Vierivä kivi ei sammaloidu!

Yhdistyksemme kannustaa jäseniä kouluttautumaan. Järjes-

tämme koulutustilaisuuksia, jotka ovat ilmaisia jäsenillemme. Olemmekin tämän vuoden aikana päässeet perehtymään ajankohtaisiin asioihin esimerkiksi kyberturvallisuuteen ja organisaatioresilienssiin. Kyberturvallisuuden erikoistunut Christina Forsgård luennoi yhdistyksemme jäsenille kyberturvallisuudesta, disinformaatiosta sekä antoi vinkit miten omaa suojatunsa voi parantaa digitaalisessa yhteiskunnassa. Yhdistyk-

semme paikallisosastojen puheenjohtajat, sotilaskotihoitajat ja hallituksen jäsenet pääsivät työpajassa miettimään miten resilientti organisaatio toimii yllättävän tapahtuman jälkeen, mukautuu uusiin olosuhteisiin ja menestyy niissä. Järjestimme myös Upinniemen sotilaskodin henkilökunnan ja paikallisosaston jäsenien kanssa sotilaskoti-auto Unelman koulutustilaisuuden, jotta saamme lisää sisäisiä lisäntäville Unelman keikoille.

Tuemme jäseniä osallistumaan yhteistyökumppaneidemme vapaaehtoisen maanpuolustuksen kursseille. Useat jäsenemme ovat osallistuneet esimerkiksi MPK:n ja Naisten Valmiusliiton järjestämille kursseille. Joka toinen vuosi järjestetään SoMa-harjoitus, joka on Sotilaskotiliiton ja Maanpuolustusnaisten yhteinen koulutustapahtuma, jossa keskitytään antamaan jatkokoulutusta järjestöjen jäsenistön tarpeisiin. Tä-

AT-Marine Oy

Palveluksessa maalla ja merellä

Navigointi- ja kommunikointilaitteet

Konehuone-laitteet

Integroidut palo- ja kaasuilmoitinjärjestelmät

Poistumisopasteet, turva- ja yhdistelmävalot

Säiliömittaus- ja lastausvarret teollisuudelle

Erikoiselektroniikka puolustusvoimille

SIMRAD

Raytheon
Anschütz

amot

AUTRONICA
FIRE AND SECURITY

OPW Fluid Transfer Group
Europe a.s.

KONGSBERG

SCAN
ANTENNA®

Pfannenberg
ELECTRO TECHNOLOGY FOR INDUSTRY

SKIPPER

e2S
warning signals

Honeywell

KANON
LOADING EQUIPMENT

atmarine.fi

Rannikkosotilaskotiyhdistys

RANNIKKOSOTILASKOTIYHDISTYS RY

SoMa 2023 -harjoitus, tulen sammutusharjoitus.

nä vuonna SoMa-harjoitus pidettiin syyskuussa Hattulassa Panssariprikaatissa. Jäsenistöä ja henkilökuntaamme osallistui muun muassa näille kurseille: PV:n harjoitusten sotilaskotitoiminnan johtaminen, liikkuvan sotilaskotitoiminnan koulutus, kenttämuonituksen perusteet sekä resilienssi ja toimintakyky kriiseissä.

SoMa-harjoitus toi yhteen sotilaskotien sisaria

Sotilaskotiliitto ry:n ja Maanpuolustusnaiset ry:n yhdessä organisoima ja tilaama SoMa-harjoitus järjestettiin syyskuun ensimmäisenä viikonloppuna Hattulassa Panssariprikaatissa. Maan-

puolustusyhdistyksen kurssina ja Puolustusvoimien tuella järjestetty harjoitus toi paikalle yli 150 innokasta naista seitsemälle eri kurssille. Yhdistyksemme hallituksen varapuheenjohtaja Eevi Jacksen osallistui Puolustusvoimien harjoitusten sotilaskotitoiminnan johtaminen -kurssille yhdessä muutaman yhdistyksemme sisaren ja toiminnanjohtajamme kanssa.

Ilmoitauduttuamme harjoitukseen, pääsimme joukolla kuittaamaan varusteet varusvarastolta. Tämän jälkeen majoitimme kasarmirakennuksiin. Harjoitus avattiin juhlallisesti lipun nostolla MPK Hämeen soitokunnan säestäessä, sekä har-

joituksen johtajan Satu Rajalan alkusanoilla.

Sukupolvilta toisille kulkeva tieto

Kurssin aluksi kävimme läpi, mistä päin osallistujat tulivat. Osallistujakattaus oli ihanan laaja, aivan pohjoisesta etelään asti. Heti kun näin osallistujat, tiesin, että kurssilla tullaan jakamaan aivan hurjasti hiljaista tietoa liikkuvasta sotilaskotitoiminnasta. Tällainen sukupolvilta toisille kulkeva tieto on kultaakin arvokkaampaa. Mukavaa, että pitkän linjan leirisotilaskodinjohtajat pääsivät paikalle kertomaan kokemuksistaan.

Koulutusaiheemme keskittyivät muun muassa harjoitusta edeltäviin kirjallisiin käskyihin, tukipyyntöihin, harjoituksen aikajanaan ja poikkeusolo-organisaatioon.

Ryhmätyönä suunnittelimme aikataulutuksen Puolustusvoimien harjoituskäskyn pohjalta. Mietimme annettujen tietojen pohjalta harjoitukseen lähtevien sotilaskotiautojen määrää sekä sisartarvetta. Tärkeimpänä myös kahvin ja munkin määrä yhdessä muiden elintarvikkeiden kanssa.

Ahkeran koulutuksen lomassa pääsimme myös viettämään rentoa lauantai-iltaa yhdessä

muiden kurssien kanssa. Sotilaskodissa VMTK:n bändi soitti runsaan kattauksen hittibiisejä aina Popedasta Käärijään villiten yleisönsä.

Viikonlopun parasta antia olivat ehdottomasti monet mielenkiintoiset keskustelut. Keskustelut tärkeistä kurssin aiheista, mutta myös jutustelut uusien ja vanhojen tuttujen kanssa. Miten mielenkiintoista onkaan kuulla, kuinka ympäri Suomen sotilaskotitoimintaa tehdään samalla hymyllä ja sydämellä, mutta hyvinkin eri tavalla. Pohjoisessa omalla tyyllään ja etelässä omallaan, kirjoittaa yhdistyksemme hallituksen varapuheenjohtaja Eevi Jacksen.

Soma-harjoituksen kenttämuonituksen perusteet -kursilla käytiin läpi luennoilla toiminnan perusteet, tutustuttiin kenttämuonituksen kalustoon ja suurkeittiön toimintaan sekä harjoiteltiin tulen sammutusta vapaaehtoisten palokuntalaisten opastuksessa.

Yhdistyksemme jäsenet ovat hyödyntäneet koulutusmahdollisuuksia ja he ovatkin astuneet omalta mukavuusalueelta ulos uuden oppimiseen. Vierivä kivi ei sammaloidu!

Vuoden viimeisinä kuukausina on hyvä katsoa taaksepäin, mitä saimme aikaiseksi, ja

Rannikkosotilaskotiyhdistyksen sotilaskotiauto Unelma palvelee varusmiehiä,...

suunnata katseet tulevaan, minne olemme menossa. Suuntamme on oikea, ja yhdistyksemme kiittää kaikkia kumppaneitamme hyvästä yhteistyöstä!

Sotilaskotitoiminta on merkityksellinen harrastus! Tuemme Upinniemen, Pansion ja Merisotakoulun varusmiesten hyvinvointia. Skannaa koodi ja tutustu toimintaamme. Tervetuloa mukaan!

Rannikkosotilaskotiyhdistyksen sotilaskotiauto Unelma palvelee varusmiehiä, reserviläisiä sekä puolustusvoimien henkilökuntaa siellä missä sotilaskotipalveluja tarvitaan. Sotilaskotiautoa voidaan käyttää myös

puolustusvoimien yleisötapahtumissa. Nyt voit tilata helposti **Unelman tapahtumaan net-tisivuillamme Upinniemi-valikon alta löytyvän tilauslomakkeen kautta.** www.rannikkosotilaskotiyhdistys

Meripuolustuspäivä kokosi merivaikuttajia Suomenlinnaan

PUOLUSTUSVOIMAT/INKA JOUSMAA

Merivoimien komentaja kontra-amiraali Jori Harju pitämässä ajankohtaiskatsausta.

Merivoimien ja Sininen Reservi ry:n yhteinen kutsuvierasseminaari, Meripuolustuspäivä, järjestettiin tänä syksynä 28. lokakuuta Merisotakoululla Suomenlinnassa. Meripuolustuskeskenteen keskeiset viranomaiset, vapaaehtoistoimijat ja sidosryhmät yhteen tuovan tapahtuman aiheena oli *Meripuolustus muuttuvassa toimintaym-*

päristössä, jonka myötä keskusteluiden pääpaino oli Ukrainan sodassa sekä Suomen Nato-jäsenyydessä. Päivä tarjosi osallistujilleen laajan kauttauksen aiheensa kärkiasiantuntijoiden näkemyksiä niin sotilaallisen ja siviiliyhteistyön kuin vapaaehtoisen maanpuolustuksen näkökulmasta. Tiedonvaihdon ja ajankohtaiskatsauksien ohel-

la päivän keskeisenä tavoitteena oli myös edistää verkostoitumista ja yhteistyötä halki meripuolustuskeskenteen.

Monipuoliset asiantuntijaalustukset keskustelua herättämässä

Meripuolustuspäivän asiantuntijavalinnoissa oli pyritty aiempien vuosien tapaan löytämään ajankohtaisia puhujia, jotka edustavat kattavasti tilaisuuden eri taustaorganisaatioita ja osallistujaryhmiä. Merivoimien ymmärrystä Ukrainan kriisiin ja Suomen Nato-jäsenyyteen avasivat merisotataidon opetusryhmän johtaja, komentaja Anssi Munkki Maanpuolustuskorkeakoululta sekä Merivoimien suunnittelupäällikkö, kommodori Mikko Laakkonen Merivoimien esikunnasta. Turvallisuuspoliittista näkökulmaa päivän teemoihin toivat *Corporal Frisk* -nimimerkillä tunnettu turvallisuuspolitiikan kommentaattori Robin Hägglom sekä kansanedustaja, työelämäprofessori Jarno Limnell. Reservin koulutuksen ja yhteistyön ajankohtaisia asioita Nato-kontekstissa käsitteli puolestaan Suomen Reserviupseeriliiton puheenjohtaja Aaro Mäkelä, joka kertoi muun muassa yh-

puolustuskentän

PUOLUSTUSVOIMAT/RIIKKA LAAMANEN

Sininen Reservi ry:n 25-vuotishistoriikki julkistettiin paneelikeskustelussa, johon osallistuivat Lasse Mäki (vas.), Henrik Nystén, Antti Rautiainen ja Christian Elfving sekä moderaattorina Petri Pääkkönen.

teistyöstä Naton reserviupseeri-järjestön CIOR:n sekä vastaavien lääkintä- ja aliupseerijärjestöjen kanssa.

Asiantuntijoiden alustukset herättivät yleisön joukosta runsaasti kysymyksiä ja keskustelua, joissa muun muassa pohdittiin Ukrainan kriisin tulevaisuutta ja analysoitiin Suomen kyvykkyyksiä Nato-yhteistyön kan-

nalta. Naton organisaation monimutkaisuus tunnistettiin niin maantieteellisen laajuuden kuin eri johtoportaiden suuren määrän kannalta. Reserviläisjärjestöjen osalta keskusteltiin myös mahdollisuuksista, joiden kautta reserviläiset voivat osallistua kansainväliseen yhteistyöhön Naton organisaatiossa.

Paneelikeskustelu ja ajankohtaiskatsaukset alustuksia täydentämässä

Tämänvuotisen Meripuolustuspäivän ohjelmaan kuului erityisenä osana Sininen Reservi ry:n 25-vuotishistoriikin julkistaminen, joka toteutettiin paneelikeskustelun muodossa. Paneelikeskustelua moderoi MP-K:n Meripuolustuspiirin päällik-

Sininen Reservi

MIKA KUUTTI

Meripuolustuspäivässä luovutettiin muiden huomionsoitusten ohella Sinisen Reservin ansioristi Meripuolustussäätiön asiamiehelle Sami Linnermolelle (toinen oikealta). Huomionsoitusta luovuttamassa Meripuolustussäätiön hallituksen puheenjohtaja Yrjö Kopra (vas.), Merivoimien komentaja Jori Harju ja Sininen Reservi ry:n puheenjohtaja Petri Käyhkö.

kö Petri Pääkkönen, jonka kanssa keskustelemassa olivat Meripuolustussäätiön hallintoneuvoston puheenjohtaja Christian Elfving sekä historiikin kirjoittaneet Henrik Nystén, Antti Rautiainen ja Lasse Mäki. Keskustelussa pohdittiin kattojärjestötoiminnassa viime vuosikymmenien aikana kertyneitä oppeja ja tulevaisuuden odotuksia. Panelistit toivat historiikin myötä esiin vapaaehtoiskentän vuosikymmeniä jatkunutta työtä yhteisten tavoitteiden eteen,

mutta kannustivat samalla järjestöä ja kutakin jäsenyhdistystä tarkastelemaan jatkuvasti omaa rooliaan suhteessa toimintaympäristöön ja jäsenistön tarpeisiin. Toiminnan jatkuvuuden kannalta ratkaisevaa on, miten järjestökenttä onnistuu siirtämään yhteisiä arvoja, maanpuolustustahtoa ja vastuita nuoremalle sukupolvelle.

Alustusten ja kirjanjulkistuksen ohella Meripuolustuspäivä tarjosi osallistujilleen katsauksen järjestelijäorganisaatioiden

kuulumisiin. Merivoimien ajankatsauksessa kontra-amiraali Jori Harju valotti kansainvälisen yhteistyön laajuutta ja vakuutti Merivoimien täyttävän sille asetetut tehtävät erinomaisesti. Sininen Reservi ry:n ajankoh-taiskatsauksessa puheenjohtaja Petri Käyhkö toi puolestaan esiin keinoja, joilla kattojärjestö pyrkii parantamaan tunnettuuttaan ja selkeyttämään omaa roolia 38 jäsenyhdistyksen yhteistyökanavana, edunvalvojana ja meripuolustuksen suoritusky-

vyn tukijana. Muun vapaaehtoistoiminnan tavoin myös vapaaehtoista meripuolustusharrastusta haastaa kamppailu samojen aktiivien ajankäytöstä, työmäärän epätasainen jakautuminen sekä toiminnan resurssien vaikea ennakoitavuus. Kattojärjestötason dialogia ja yhteistyötä tarvitaan, jotta yhteinen viestintä, jäsenrekrytointi ja vaikuttamistyö olisivat mahdollisimman kattavia.

Palkitsemisia ja verkostoitumista

Meripuolustuspäivä on Merivoimien vuosipäivän ja Sininen Reservi ry:n vuosikokouksen ohella vapaaehtoisen meripuolustuskentän tärkeimpiä yhteisiä tilaisuuksia, jonka perinteet ulottuvat parinkymmenen vuoden taakse. Tilaisuuden yhdeksi osaksi on vakiintunut Sinisen Reservin palkitsemisten luovuttaminen, johon arvovaltaisen yleisön läsnäolo tarjoaa arvokkaat puitteet.

Tämänvuotisen Meripuolustuspäivän seminaariosuuden päätteeksi luovutettiin Sinisen Reservin ansioristi nro 103 Meripuolustussäätiön asiamiehelle Sami Linnermölle, Sinisen Reservin ansiomitalit Jussi Kyröhongalle (Pelikaanikilta), Lasse Mäelle (Helsingin Reservi-

meriupseerit), Matti Puhakalle (Turun Rannikkotyökistökilta) ja Marko Vuoriselle (Helsingin Reservimeriupseerit) sekä Sinisen Reservin ansiomerkit Toni Alasuvannolle (Merireserviläiset ja Helsingin Reservimeriupseerit) sekä Harri Kuposelle (Rannikkojääkärikilta). Lisäksi 60 vuotta hiljattain täyttäneitä Sininen Reservi ry:n edeltävää puhenjohtajaa Antti Rautiaista muistettiin järjestön plaketilla.

Meripuolustuspäivän päätteeksi osallistujat kokoontuivat Merisotakoulun perinneaulaan vastaanotolle, jossa kohotettiin malja meripuolustuksen yhteistyölle ja nautittiin varuskuntaravintolan maittavista antimista. Tapahtuman yhtenä tavoitteena on alusta alkaen ollut keskinäisen yhteistyön syventäminen ja uusien tuttavuuksien muodostaminen, mihin vapaamuotoinen cocktail-tilaisuus tarjosi jälleen otollisen ympäristön. Järjestäjien toiveena tapahtuman jälkimietteisissä onkin, että päivän aikana tapahtuneet kohtaamiset siivittäisivät osallistujajärjestöjen keskinäistä yhteistyötä ja luottamusta eteenpäin samalla kun asiantuntijapuheenvuorot tarjoaisivat jokaiselle osallistujalle jotakin uutta.

Huolellinen valmistelutyö onnistumisen edellytyksenä

Laadukas seminaaritapahtuma ei olisi ollut mahdollinen ilman järjestelijätahojen huolellista valmistautumista ja sujuvaa yhteistyötä. Sininen Reservi ry:n puolesta esitämme lämpimät kiitokset Merivoimien esikunnassa tapahtumaa koordinoineille Henri Laville ja Riikka Laamaselle sekä Merisotakoululla Mika Dahlbolle, Inka Jousmaalle, Timo Turtolalle ja Marjo Vetterstrandille. Kiitos kuuluu myös Merisotakoulun varusmiehille, joiden tuki mahdollisti sujuvat käytännön järjestelyt sekä Rannikkosotilaskotiyhdistyksen Suomenlinnan paikallisosastolle, jonka sisaret vastasivat iltapäiväkahvituksesta.

Sininen Reservi ry:n loppuvuoden ohjelmaan kuuluu vielä perinteinen purjehduskauden päätösssauna perjantaina 24.11. Merisotakoululla sekä itsenäisyyspäivän ja jouluaaton kunniavartiot eri paikkakunnilla. Suunnittelemme myös jäsenyhdistysten välisiä paikallisia keskustelu- ja suunnittelutilaisuuksia, joista olemme yhteydessä jäsenyhdistyksiin.

Toivotamme jäsenistöllemme ja yhteistyökumppaneillemme hyvää loppusyksyä!

Lasse Mäki

Yhteistä meripuolustustyötä nelj

Henrik Nystén, Antti Rautiainen & Lasse Mäki.

Vapaaehtoista voimaa merellä ja rannikolla.

Sininen Reservi ry:n toiminta ja kehitys 1997–2022.

Sininen Reservi ry 2023.

Vapaaehtoisen meripuolustuksen kattojärjestö Sininen Reservi ry vietti viime vuonna 25-vuotisjuhlavuottaan, joka huipentui toukokuussa 2022 järjestettyyn juhlavastaanottoon ja illalliseen. Juhlavuoden aikana järjestettiin myös webinaarisarja, juhlaumalanpalvelus ja vuotuinen Merivoimien vuosipäivän iltajuhla. Tapahtumien ohella juhlavuoden suunnitelmiin kuului kuitenkin myös pitkäjänteisempi hanke – järjestön siihenastisen historian taltioin-

ti yksiin kansiin. Lopputuloksena syntyi reilut 330 sivua käsittävä kaksikielinen tietoteos, joka julkaistiin Merivoimien ja Sininen Reservi ry:n järjestämän Meripuolustuspäivän yhteydessä 28.10.2023 Merisotakoululla.

Monivuotinen urakka laajan materiaalin parissa

Sininen Reservi ry:n historiikki-ryhmä aloitti työskentelynsä keuhällä 2021 taustamateriaalin koamisella ja teoksen suunnittelulla. Alusta alkaen teoksen ha-

luttiin ilmentävän paitsi Sininen Reservi ry:n 25-vuotisen historian merkittävimpiä tapahtumia ja kehityskulkuja, myös laajemmin vapaaehtoisen meripuolustuskentän eteen tehtyä työtä, kuten yhteistyötä, edunvalvontaa ja vaikuttamista. Alkuvaiheessa historiikin julkaisusta vastaavan toimituskunnan jäseniksi nimettiin majuri res. Antti Rautiainen, kapteeniluutnantti res. Arno Hakkarainen ja luutnantti res. Lasse Mäki. Myöhemmin joukko täydentyi järjestön uudella puheenjohtajalla, sotilasmestari res. Petri Käyhkölä. Historiikin varsinaisesta kirjoitustyöstä vastasi Rautiaisen ja Mäen lisäksi merkittävässä määrin MPK:n Meripuolustuspiirin entinen piiripäällikkö, kommodori evp. Henrik Nystén, joka toimi myös teoksen toisena ruotsintajana Uudenmaan prikaatin kääntäjän Saara Sjöblomin ohella.

Kirjoitustyössä hyödynnettiin paitsi Sininen Reservi ry:n omia arkistoja, myös muun muassa vanhoja Rannikon Puolustaja -lehtiä, järjestön perustamisessa mukana olleiden kirjeenvaihtoa sekä Merivoimien arkistoaineistoa. Tärkeä osansa taustatyössä oli toiminnassa mukana olleiden haastatteluil-

Äännesvuosisadan ajan

la, joiden kautta tietoja tapahtumien taustalla vaikuttaneista asioista oli mahdollista syventää. Historiikkia varten haasteltiin muun muassa Sininen Reservi ry:n aiempia puheenjohtajia, ampuma- ja yhteysupseeritoiminnan aktiiveja sekä useita Merivoimien komentajana toimineita. Kirjasta haluttiin visuaalinen tietoteos, mitä varten koottiin lisäksi mittava valokuva-aineisto.

Kirjan rakenteessa päädyttiin lopulta neljään päälukuun, joista ensimmäinen luo katsauksen vapaaehtoisen meripuolustuksen syntyyn itsenäisyyden alkuvuosista 1990-luvulle. Toisessa luvussa käydään läpi Sininen Reservi ry:n perustamiseen johtaneet vaiheet sekä esitellään järjestön toimintaa vuosina 1997–2022. Nämä 25 toimintavuotta päätettiin jaotella puheenjohtajakausittain, mikä perustui paitsi käytännön kirjoitus- ja haastattelutyön organisoimiselle, myös sille havainnolle, että jokainen puheenjohtaja oli muokannut järjestön toimintakenttää, yhteistyöverkostoja, työtapoja ja tavoitteita hieman omanlaisikseen. Kolmas ja neljäs luku laajentavat historiankirjoitusta tarkastelemalla pidemmän aikavälin kehitystä niin meripuolustuksen yhteistyötä mahdollistaneiden

kuin reservin suorituskykyä ja osaamista kehittäneiden Sininen Reservi ry:n toimintamuotojen kannalta. Teoksen päättää nuoremman sukupolven reserviläisen kirjoitus, jossa pohditaan vapaaehtoisen maanpuolustuksen tulevaisuutta ja siihen kohdistuvia odotuksia.

Vapaaehtoisen meripuolustuksen pitkät juuret

Historiikin ajallisen rajauksen kannalta toimituskunta tuli siihen tulokseen, että tarkastelemalla pelkästään Sininen Reservi ry:n tai jäsenyhdistysten toimintaa viimeisten 25 vuoden aikana ei synny riittävän kattavaa kuvaa meripuolustukseen liittyvän vapaaehtoistoiminnan vaikuttavuudesta ja kehityksestä. Tästä syystä teos alkaa palaamalla vapaaehtoisen meripuolustuksen juurille itsenäisyysiemme alkuvuosiin. Vaikka julkaisun tarkoituksena ei olekaan syventyä laajemmin suomalaisen meripuolustuksen yleishistoriaan, tarjoaa pidemmälle ulottuva katsaus Sininen Reservi ry:n perustamiselle ja sen myöhemmille vaiheille välttämättömän historiallisen kehityksen, jota vasten monen nykyisen toimintamuodon kehitystä on mahdollista tarkastel-

la. Esimerkiksi merisotilaallisten ja merenkulkutaitojen koulutuksella on Suomessa pitkät perinteet, joskin siihen liittyvät vastuut ja resurssit ovat muuttuneet merkittävästi läpi itsenäisyyden ajan.

Kattojärjestön ydintoimintaa laajempaa tarkastelua puolivat myös kaksi aiheen kannalta erityisen mielenkiintoista, vapaaehtoistoimintaan vaikuttanutta tapahtumaa. Neuvostoliiton hajoaminen ja rauhansopimuksen sotilaallisten artiklojen raukeaminen 1990-luvulla loivat uusia mahdollisuuksia vapaaehtoistoiminnalle. Monenlaisia patoutuneita vapaaehtoistoiminnan muotoja alkoi avautua, ja viranomaiset olivat pakotettuja pohtimaan uudelleen toiminnan lainsäädännöllisiä ja työnjollisia perusteita. Tähän rajanvetoon kuluikin lähes kaksi vuosikymmentä, jonka yhteydessä Sinisen Reservin rooli on muuttunut koulutuksellisesta yhteisöstä kohti laajempaa maanpuolustustahdon ja yhteistyön edistämistä. Myös rannikkotyökistön ja Uudenmaan prikaatin liittäminen Merivoimiin vuonna 1998 synnytti uusia mahdollisuuksia meripuolustuksen vapaaehtoistoiminnan järjestämiselle. Merellisen reservin koulutuksen kan-

Sininen Reservi

nalta on samalla pidettävä mielessä Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) ja sen alaisen Meripuolustuspiirin synty ja kehitys, joista riittää aihetta omaan historiateokseensa.

Kokoaan vaikuttavampi järjestö

Kahdessakymmenessäviidessä vuodessa Sininen Reservi ry kasvanut 38 jäsenyhdistyksen valtakunnalliseksi kattojärjestöksi, joka toimii meripuolustuksen ja merivartiotoiminnan reserviläisten yhdysseitteenä ja edistää jäsenyhdistystensä välistä yhteistyötä. Jäsenyhdistyksistä osa on erikoistunut tiettyyn aselajiin tai koulutushaaraan, kun taas osa kokoa kaikki alueensa meripuolustuksesta kiinnostuneet. Yhdessä Sininen Reservi ry kattaa niin suomen- ja ruotsinkieliset Merivoimien rannikko- ja laivastojoukot kuin merivartiostot ja rannikkosotilaskotoiminnan. Järjestön toimintaluonteeseen on alusta pitäen kuulunut läpileikkaavuus muiden valtakunnallisten maanpuolustusjärjestöjen kanssa: merkittävä osa Sininen Reservi ry:n nykyisistä jäsenyhdistyksistä on jäsenenä joko Suomen Reserviupseeriliitossa, Reserviläisliitossa tai Maanpuolustuskiltojen liitossa. Jäsenyhdistyksillä

on siteitä myös muihin valtakunnallisiin järjestöihin, kuten Sotilaskotiliittoon tai Reserviläisurheiluliittoon sekä eri aselajijärjestöihin. Mittavan yhteistyöverkoston ansiosta jäsenyhdistysten jäsenet ovatkin päässeet hyötymään laajasta toimintatarjonnasta, jonka kautta merisotilaallisten taitojen monipuolinen ja nousujohteinen kehittäminen on ollut mahdollista.

Historiikin myötä tehty perusteellinen katsaus vapaaehtoisen meripuolustuskentän toimintaan osoittaa, että kehitys sotavuosien jälkeisestä mellisestä maanpuolustusharrastuksesta tähän päivään on ollut vaikuttava. Toiminnan määrä ja valtakunnallinen kattavuus ovat kasvaneet samalla, kun erilaisten tapahtumien ja toimintavaihtoehtojen kenttä on monipuolistunut entisestään. Koulutussuunnittelun ja -osaamisen kehittyminen on nostanut opeuksen tasoa ja mahdollistanut sen, että vapaaehtoinen meripuolustuskoulutus on kyennyt vastaamaan yhä paremmin Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen tavoitteisiin. Meripuolustusharrastuksen taustalle on kasvanut myös useita säätiöitä, joilla on ollut oleellinen rooli toiminnan rahoittajina ja mahdollistajina. Toiminnan keskeisenä

ajurina on kuitenkin ollut viime kädessä kansan maanpuolustustahto ja kiinnostus osallistua meripuolustukseen.

Vaikka Sininen Reservi ry:n syntyyn johtanut keskeinen tarve on ollut yhteistyön syventäminen, on matkalle liittynyt myös monia haasteita. Sininen Reservi ry:hyn ei kuulu henkilöjänsä tai palkattua henkilökuntaa, vaan järjestön aktiivisuus ja kehittäminen ovat olleet jäsenyhdistysten jäsenten varassa. Vapaaehtoisen meripuolustuksen kannalta monikerroksinen järjestö rakenne ja vastuutehtävien kasautuminen ovat toisinaan aiheuttaneet tilanteita, joissa vastuunjako eri organisaatioiden välillä on ollut epäselvää. Paikallisten sekä valtakunnallisten reserviläisjärjestöjen toiminnassa on usein myös ”kilpailtu” samojen ihmisten ajasta ja osaamisesta, eikä järjestön oman roolin hahmottaminen valtakunnallisessa kokonaisuudessa ole aina ollut yksiselitteistä. Toisaalta yhteinen kattojärjestö on mahdollistanut yksittäistä yhdistystä kattavamman viestinnän, jäsenrekrytoinnin ja tapahtumien järjestämisen, ja muiden organisaatioiden tavoin myös Sininen Reservi ry on sopeuttanut toimintaansa kulloisenkin ajan tarpeisiin. Pe-

rustamisestaan lähtien järjestön päämäärä on kuitenkin pysynyt samana: hyviä käytäntöjä jakamalla ja yhteistyötä tekemällä toiminnassa saadaan enemmän aikaan ja yhteydenpito on sujuvampaa eri tahojen välillä. Yhdessä olemme siis vahvempia.

Lopussa kiitos seisoo

Kaksi ja puoli vuotta kestänyt historiikkihanke ei ole ollut vapaaehtoistyöhön perustuvalle järjestölle vähäinen voimainponnistus. Hankkeen aikataulu pääsi venymään eri syistä useita kertoja, mutta olemme kiitollisia siitä, että projektin lopuksi saatoimme julkaista kattavan ja monipuolisen tietoteoksen, joka toivoaksemme ilmentää myönteisellä tavalla vapaaehtoisen meripuolustuskeskittämisen merkitystä kokonaisturvallisuuden hyväksi. Historiikkiin liitteaineisto täydentää samalla jokaisen asiantuntemusta Sinisen Reservin toiminnassa näkyvistä tunnuksista, lipuista ja huomionosoituksista sekä keskeisissä luottamustehtävissä toimineista henkilöistä. Kirjan myötä

haluammekin antaa tunnustusta sille suurelle joukolle sitoutuneita kansalaisia, jotka ovat vuosien varrella antaneet panoksensa vapaaehtoisen meripuolustuksen hyväksi.

Historiikkiin julkaiseminen ei olisi ollut mahdollista ilman lukuisten säätiöiden taloudellista tukea. Historiikille osoittivat apurahoja Meripuolustussäätiö, Rannikkotyökistösäätiö, Maanpuolustuksen kannatussäätiö, Turvallisuuden tukisäätiö, Waldemar von Frenckells stiftelse sekä Stiftelsen Tre Smeder. Toimituskunta lausuu Sininen Reservi ry:n ja koko vapaaehtoisen meripuolustuskeskittämisen puolesta lämpimät kiitokset jokaiselle hanketta tukeneelle taholle toivoen samalla, että käsillä oleva historiikki täyttää sitä kohtaan asetetut odotukset. Kiitämme samalla kaikkia niitä kymmeniä henkilöitä, jotka myötävaikuttivat historiikkiin kirjoitustyöhön tavalla tai toisella: haastatteluja ja kommentteja antaneita, valokuvia ja kirjeenvaihtoa toimittaneita, oikolukuun ja käännöstyöhön osallistuneita sekä eri-

tyisesti ammattitaitoista taitajaamme Seppo Alankoa, joka määrätietoisella työllään mahdollisti julkaisun viimeistelyn painokuntoon.

Lopuksi on syytä korostaa yhteishengen ja maanpuolustustahdon merkitystä. Ne luovat jatkossakin kehityksen vapaaehtoiselle meripuolustustyölle ja valjastavat yhteiset pyrkimykset reserviläisten, viranomaisten ja koulutusorganisaatioiden välillä tukemaan Suomen turvallisuutta ja menestystä. Kaiken toiminnan aikaansaavat siinä mukana olevat ihmiset, joiden kautta järjestön työ saa kasvot ja sisällön. Projektien ja tapahtumien muistoista nousevat iloiset hetket ja onnistumisen kokemukset siivittävät vapaaehtoista meripuolustustyötä eteenpäin myös tulevalle neljännesvuosisadalle. ■

Historiikin sähköinen versio on luettavissa Sininen Reservi ry:n verkkosivuilla osoitteessa <https://www.sininenreservi.fi/tietoa-meista/historiikki/>. Sivulta löytyy myös ohjeet painetun teoksen tilaamiseksi.

RT-killan 61.vuosi

KILLAN ARKISTO

Tapanilan Työväentalo valmistautuu killan 60-v juhlaan.

RT-killan juhla

Suomenlinnan Rannikkotykistökillan 60-vuotisjuhlaa vietettiin hieman näyttävämmin normaalin glögitilaisuuden ase-

masta viime marraskuussa 11.11.2022. Juhlailtapäivä aloitettiin laskemalla seppele Suomenlinnan kirkon pohjoisseinällä olevalle Keltaisen Rykmentin

muistolaatalle. Seppeleen lasivat killan nykyinen puheenjohtaja Auvo Viita-aho sekä Keltaisen Rykmentin veteraanien edustaja Kaarlo Martikainen. Lisäksi tilaisuudessa olivat mukana lipunkantajana Timo Elolähde ja valokuvaajana Timo Martikainen.

60-vuotisjuhlaa vietettiin siten illalla Tapanilan Työväentalolla. Tilaisuuteen oli kutsuttu myös yhteistyökumppaneita Rannikkoprikaatista, Rannikkosotilaskotiyhdistyksestä sekä MPK Meripuolustuspiiristä. Mukana oli noin 50 kiltalaista. Puheenjohtajan tervetuloitovotusten jälkeen juhlassa palkittiin vuoden aikana ansioituneita toimijoita. 1. luokan barettimerkin saivat Teija Hiltunen, Jaana Visakko sekä Lucas Reijonen. Kirsi Kostamo ja Sami Kettunen palkittiin 2.luokan barettimerkillä. Uusi, mutta sitäkin aktiivisempi M/S Kuivasaaaren vt. vastuupäällikkö Tapio Jukonen julistettiin vuoden kiltalaiseksi. Hän valitettavasti ei päässyt, johtuen toisesta tilaisuudesta, hakemaan kiertopalkintoaan eli puualustalle kiinnitettyä miekkaa. Tapio sai kiertopalkinnon sitten killan vuosikokouksessa maaliskuussa.

Rannikon Puolustajain an-

KILLAN ARKISTO

Tapio Jukonen on vuoden 2022 kiltalainen.

siomitalin saivat killan esityksestä Sirpa Holma ja Ari Orpana sekä Rannikkotyöstön perinneyhdistyksen esittämänä myös Auvo Viita-aho. Jo aikaisemmin RP-ansiomitalin saaneita aktiivikiltalaisia; Mika Pyyskänen, Jukka Lindfors, Pekka Ahtola, Mikko Lahtinen sekä Reijo Telaranta, muistettiin tykinputkilla.

Näin juhluvuonna muistettiin myös yhteistyökumppaneita. MPK Meripuolustuspiirin entinen piiripäällikkö Henrik Nystén ja koulutuspäällikkö Sakari Saikku saivat pöytästandaarit. Pöytästandaarit myönnet-

KILLAN ARKISTO

RT-killan vuosikokous, pj Auvo Viita-aho toivottaa kiltalaiset tervetulleeksi.

tiin myös poissaolleille Iha-Lines Oy:lle sekä Puolustuskiinteistöistä Risto Pakariselle. Myös meidän RT-killan omaa Kuivasaaren pääopasta Mikko Lahtista muistetaan myöhemmin pöytästandaareilla.

Ilta jatkui kenraalimajuri evp. Pekka Toverin Ukrainan sodasta, erityisesti meripuolustuksen näkökulmasta kertovalla esityksellä sekä Auvon johtamalla rivitanssiharjoituksella. Ja lopuksi pääsimme nauttimaan buffet-pöydän antimista ja toistemme seurasta. Ilta oli oikein onnistunut!

RT-killan vuosikokous

Seuraava tärkeämpi tapahtuma killassa olikin sitten vuosikokous 3.3.2023. Se järjestettiin kauppakeskus Redin kokoustilassa. Mukana tilaisuudessa oli 31 kiltalaista. Auvo Viita-aho valittiin yksimielisesti jatkamaan killan puheenjohtajana. Kokouksen jälkeen kommodori evp. Sakari Martimo Naton Shapen esikunnasta kertoi Suomen Natojäsenyyden käsittelystä.

RT-killan kesä

Killan kesään kuuluu toimintaa Järvössä, Kuivasaarella sekä

Suomenlinnan Rannikkotyökistökilta

KILLAN ARKISTO

Yleisön opastusta Kuivasaarella 2023.

linnakevene M/S Kuivasaarella.

Järven kesä pyörii pitkälti siellä olevien venekuntien ympärillä. Saarella järjestettiin juhannusjuhlat, lasten kesäleiri sekä syksyn tullen venetsialaiset. Veneilevät kiltalaiset järjestivät saarella talkoita, jossa kunnostivat mm. saaren kiinteistöjä. Elokuussa järjestettiin myös retki Mäkiluotoon kiltalaisten omilla veneillä.

Kuivasaarella oli kesän aikana kolmet talkoot. Viime kesänä hyvin alkanut yhteistyö Royal Lines Oy:n kanssa jatkui ja yleisöviikonloppuja oli kolmena viikonloppua, kaksi elokuussa ja yksi syyskuun alussa, kaksi lähtöä lauantaina ja kaksi sunnuntaina. Saareen lähdetään nykyään Kauppatorin rannasta ja selvästikin se on innostanut useimpia vierailijoita mu-

kaan. Tänäkin kesänä saarella kävi yli 480 vierailijaa. Saarella on myös edelleen Rannikkosotilaskotiyhdistyksen sotilaskoti, joka noina viikonloppuina palvelee vierailijoita. Myös meidän omaa RT-killan kirjallisuutta myydään saarella. Myynti on parina kesänä kovasti vilkastunut, kun saatiin myös meille korttimaksu mahdolliseksi.

Kiltalaisia oli viikonloppujen aikana saarella erilaisissa aputehtävissä noin 10-15 henkeä/vkl. Vierailijoita palvelevat killan erinomaiset oppaat, Mikko Lahtinen ja Pasi Favorin. Kuljetukset saareen hoidettiin tänä vuonna pelkästään killan Ahvenella tai Masterilla, koska päälliköiden saanti M/S Kuivasaareen on lastialukseksi rekisteröinnin jatkuessa edelleen haastavaa.

Kuivasaarella alkaa myös luonnon ennallistamiseen tähtäävä HELMI-projekti yhteistyössä Hyrian kanssa. Projektipäälliköksi on valittu Kuivasaaren aktiivi, Timo Siitonen. Projektiin kutsutaan myös mukaan Puolustuskiinteistöt Oy, Sotamuseo sekä Puolustusvoimien edustajat.

Kuivasaaren hoitoryhmä aloitti myös projektin, jossa kunnostetaan jo huonoon kuntoon pääsyt 10-tuumainen Durlacher-tykki. Tätä projektia vetää killan Kuivasaaren isäntä Mikko Lahtinen.

Kiltalaiset, Pasi Favorin, Mikko Lahtinen ja Timo Siitonen, juttelevat RSKY:n Suomenlinnan paikallisosaston pj:n Wessmanin kanssa

Rt-killan kolmas toimintakohde, linnakevene M/S Kuivasaari on, kiitos Tapio Jukosen, onnistunut melkein hoitamaan sille tänä kesänä Kuljetusveneviirikön määräämät tehtävät ja ajot. Edelleenkin vene on lastialusrekisterissä ja vaatii päällikölle tuon kuljettajakirjan. Mutta Tapio on kuitenkin onnistunut löytämään muutamasta kuljet-

tajakirjan omaavasta kiltalaisesta päälliköt kuudelle MPK:n kurssille. Veneeseen on kesän aikana tehty paljon korjauksia ja osia on uusittua. Kiltalaiset Ari Orpana ja Tapio Jukonen ovat olleet mainio parivaljakko noissa kunnostustöissä. Seuraavaksi M/S Kuivasaarikin lähtee Upinniemen talvitelakointiin. Toivotaan, että ensi vuonna tilanne

veneen osalta helpottaa ja alus saadaan huvialusrekisteriin.

Suomenlinnan Rannikkotykistökillan 70. vuosiluku on siis käynnistynyt erittäin aktiivisesti ja seuraavaksi onkin edessä glögitilaisuus 24.11. Suomenlinnan Upseerikerholla, jonne toivotaan runsasta osanottoa. ■

Kristiina Slotte

RT-seminaarisarja sai jatkoa nä itäisellä Suomenlahdella

SOTAMUSEO

Ristiniemen patteri maaliskuussa 1939

Rannikkotyökistön perinneyhdistyksen ja Rannikkouseeriyhdistyksen yhteistyönä toteutettava seminaarisarja sai jatkoa lokakuun toisena lauantaina Santahamina-talossa järjestetyssä tilaisuudessa, jossa sotavuosiamme itäisellä Suomenlahdella lähestyttiin viiden erilaisen näkökulman valottamana. Tilaisuus keräsi paikalle varsin mukavasti yleisöä,

joista moni tunsi toisensa jo ennestään. Eipä siis ihme, että seminaaritalaisuus oli väliaikojaan myöten lämminhenkinen ja iloisen puheensorinan värittävä. Hyvän lisän tilaisuuteen toi väliajalla tapahtunut kirjamyynä, jossa moni harvinaisempi kirja vaihtoi omistajaa mahdollistaen omatoimisen historiaan tutustumisen.

Kokonaisvaltainen muutos, joka jäi elämään

Seminaarin ensimmäisenä alustajana toimi komentaja Lari Pietiläinen, jonka harrastuneisuus sotahistoriaan tuotti jälleen keran mainion esityksen. Pietiläisen taustoitti monin kuvin ja sitaatein jatkosodan kynnyksellä rannikkotyökistöjoukoille annettua vaatimusta uudistaa taistelutapaansa kiinteistä puolus-

kökulmilla sotavuosiin

ISMO SKRIKO

tusasemista iskuosastomaiseksi, liikkuvaksi toiminnaksi.

Näin myös tapahtui: vapaaehtoisista ja kovakuntoisimmista taistelijoista voitiin koota liikkuvaan sodankäyntiin sopivia joukkoja, jotka määrätietoisesella koulutukselle harjaannutettiin rintamalinjan lähellä olevilla koulutuspaikoilla kohtaamaan vihollinen missä tilanteessa tahansa. Tarkasteltaessa iskuosastojen koulutusvaatimuksia on helppoa löytää paljon yhtäläisyyksiä niiden ja nykyisten rannikkojoukkojen suorituskykyvaatimusten välillä.

Usein sanotaan, että pitää harjoitella samalla tavalla kuin on tarkoitus taistella. Voidaan todeta, että komentaja Pietiläisen alustus tukee täysin tätä käsitystä. Kesällä 1941 uudelta kuulostanut taistelutapa on monin tavoin edelleen käytössä sodanaikaisin kokemuksiin.

Miinasulut estivät sukellusveneiden vapaan toiminnan

Forum Marinumista tuttu tutkija Mikko Meronen piti oman alustuksensa käsitellen miinasulkuja ja moottoritorpedoveneitä osana laivaston toimintaa sotavuosina. Meronen osoitti hallitsevansa lajin täydellisesti toimit-

Seminaarin tauolla keskustelu kävi vilkkaana. Vasemmalta oikealle ev evp Vesa Kangasmäki, Anssi Koski, Aapo Tokkola ja Kom Lari Pietilä.

tuaan yli kaksikymmentä vuotta tutkijana juuri käsiteltävänä olevan aiheen parissa.

Meronen selosti monipuolisesti sodan aikana käytössä olutta aluskalustoa ja niiden suorituskykyä. Neuvostoliittoon verrattuna Suomen laivasto oli pahasti alimitoitettu, mutta ei missään nimessä hyödytön. Pienillä resursseilla saatiin paljon aikaiseksi suunnittelemalla operaatiot toteutettavaksi laivaston ja rannikolla toimivien joukkojen yhteisoperaatioina. Ne vaativat onnistuakseen usein paitsi taitoa, myös hivenen tuuria ja pal-

jon rohkeutta ja rämäpäisyyttä.

Tavallaan toisena aiheena oman esityksensä sisällä Mikko Meronen esitteli erinomaisia havainnekuvia miinasuluista, joilla lopulta estettiin neuvostoliitolaisten sukellusveneiden toiminnanvapaus niin Porkkalan kapeikossa kuin mm. Suursaaressa. Samalla esiin nousi ikuisuuskyymys siitä, kuka lopulta tuhosi ja mitä: tuhoutuneiden sukellusveneiden osuille olisi ottajia, mutta nykyisen tiedon valossa kaikkein tehokkaimmin niitä tuhosivat lopulta miinasulut.

Rannikkotyökistön Perinneyhdistys

Kuvatiedustelu – vähälle huomiolle jäänyt tiedustelun laji

Tietokirjailija Carl-Fredrik Geust harmitteli oman alustuksensa aluksi sitä, että kuvatiedustelua tunnetaan varsin vähän ja sen merkitystä turhaan aliarvioidaan samasta syystä. Vähätelyyn ei kuitenkaan ole aiheetta, sillä kuvatiedustelulla oli tärkeä merkityksensä sodanaikaisten operaatioiden suunnittelussa. Sitä toteutettiin usein haastavissa ja vaarallisissa olosuhteissa. Kuvauslentojen saaliina saatiin runsas määrä kuvia, joissa vihollisen ryhmitys ja kalusto oli tunnistettavissa. Kuvausteh-

tävien vaarallisuutta ei tarvinnut sen paremmin selittää. Jälkipolvien on kuitenkin hyvä ymmärtää, että pahimmillaan kuvaajan piti käsitellä ylälmoissa kymmeniä kiloja painavaa kamerakalustoa. Kyseessä ei ollut jokamiehen laji.

Harmillista kyllä paljon sodanaikaisia kuvia on hävinnyt sen lisäksi, että Neuvostoliitto vaati sodan jälkeen suuren määrän kuvia painolevyineen luovutettavaksi. Olisi mielenkiintoista tutkimalla selvittää, millaisia tietoja Suomen sotilasjohtolla oli kuvien myötä käytössään ja miten niitä kyettiin sodan paineessa hyödyntämään.

Määrätietoista koulutusta ja valmistautumista sotavuosiin

Eeva Viljanen taustoitti omassa esityksessään Rannikkosotilaskotiyhdistyksen eli alkuperäiseltä nimeltään Rannikkosotilaiden Huoltoyhdistyksen taivalta perustamisestaan kohti sotavuosia. Linnakkeilla palvelevien varusmiesten joululahjakeräyksestä kasvoi parissakymmenessä vuodessa organisaatio, joka pystyi hyvin toteuttamaan tehtävänsä sotavuosina.

Sotilaskotitoiminnan taustalla oli joukko suomalaisia voimainaisia, joiden roolin ja merkityksen Eeva Viljanen toi hyvin esityksessään esille. Tutut nimet Maissi Erkosta Mirja Valveen kautta Anna-Liisa Rewelliin olivat tärkeä osa sen valmiuden saavuttamisessa, jolla Rannikkosotilaiden Huoltoyhdistys puolustusvoimien rinnalla osallistui sotaan. Toiminta oli sotavuosina todella kattavaa yhdistyksen jäsenmäärän kohottua toiselle tuhannelle ja myyntipaikkojen laajentuessa useisiin satoihin.

Ehkä voidaan todeta, että sotilaskotitoiminta mukautui hyvin puolustusvoimien kehittymiseen ja se pystyi ketterästi reagoimaan lukuisiin ryhmitysmuutoksiin ollen koko ajan suomalaisten sotilaiden lähellä tar-

**Rauma Cata Oy tarjoaa
projektikuljetuksia,
jäänmurtopalveluita ja
hinauspalveluita
maailmanlaajuisesti.**

www.raumacata.fi

KANSALLISARKISTO

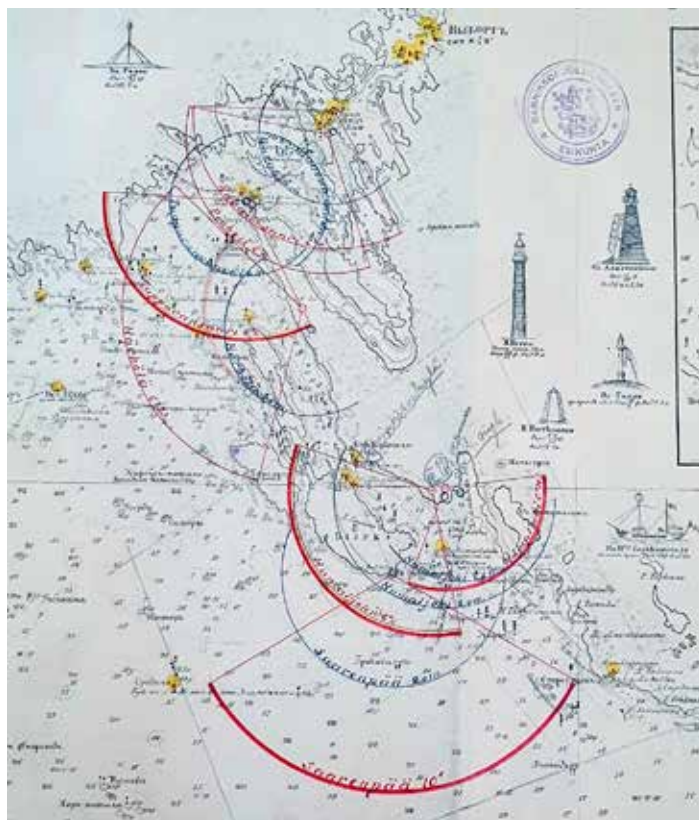
joten tarpeellisen levähdyshetken taisteluiden välissä.

Kalliot täynnä kultaruplia

Rannikkotykistön perinneyhdistyksen puheenjohtaja ja koko seminaarin voimainen Johanna Pakola päätti esitysten sarjan käsittelemällä aselajin menetyksiä sotavuosina. Kaatuneiden lukumäärässä mitattuna rannikkotykistö ei ollut suurimpien tappioiden kärsijä, joskaan tämä ei vähennä aselajin merkitystä. Oli viholliseltakin viisautta väistää patterit, jos tämä oli suinkin mahdollista.

Johanna Pakola esitteli itäisen Suomenlahden varsin laajaa patterien ja linnakkeiden verkostoa. Niiden rakentaminen taisteluvalmiiksi on vaatinut paitsi ankaraa työtä myös suuria taloudellisia panostuksia. Aina ei panostuotossuhde ollut jälkikäteen arvioituna optimaalisin, mutta jälkiviisaudellahan on tapana osoittaa erityisesti tällaisia tilanteita.

Pakolan esityksessä oli kattava kuvakavalkadi patterien ja linnakkeiden alueista, joita täydensivät hänen löytämänsä patterikohtaiset kartat. Niistä ilmenee niin tykkien kuin rakennusten tarkat sijainnit tykkien kantama-kaarineen. Nämä ovat tutkijoille todellisia aarteita, jotka toivot-

Seminaari liikkui Itäisellä Suomenlahdella.

tavasti saadaan tulevaisuudessa digitoitua osaksi digitaalista rannikkotykistömuseota.

Kohti seuraavia seminaareja

Seminaarisarjaa on tarkoitus jatkaa ensi vuonna. Sekä Rannikkotykistön Perinneyhdistys että Rannikkoupseeriyhdistys ottavat mielellään vastaan ajatuksia seminaari aiheista. Ehdotuksista tulee vielä parempia, jos

niihin liitetään myös ajatus siitä, kuka voisi olla sopiva alustaja.

Kiitos kaikille seminaariin osallistujille – erityisesti alustajille, jotka todistivat, kuinka monipuolisesti eri asioita voidaan käsitellä. Kiitos myös Maanpuolustuskorkeakoululle Santahamina-talon saamisesta seminaarikäyttöön. Tila sopi tarkoitukseen erinomaisesti!

Tatu Vartiainen

Turun Laivastokilta syyskaudella

JOUNI AHO

Laivaston Killan vuosikokouksessa tutustuttiin Petri Loikkaan esittelemänä hänen Wanha Veteraani-yksityismuseonsa.

Turun Laivastokillan kokousryhmä matkasi 12.8. Laivaston Kilta ry:n vuosikokoukseen Haminaan. Järjestämisvastuussa oli killan paikallinen jäsenyhdistys, Kymen Laivastokilta ry, joka järjesti kokouspaikaksi perinnekeskus 'Wanha Veteraanin' joka on rauhanturvaamisen ja kriisinhallinnan valtakunnallinen museo ja perinnekeskus. Wanha Veteraani sijaitsee Reserviupseerikoulun ja RUK-museon kupeessa.

Laivaston Kilta ry:n vuosikokoukseen osallistuivat jäsenyhdistyksistä Kymen Laivastokillan ja Turun Laivastokillan edustajat. Pohjanlahden Laivastokil-

lasta ei edustajia paikalla ollut, koska kokousmatka ikääntyväle killan johdolle on melko pitkä. Vuosikokouksessa läsnäolleet viisi kokousedustajaa käsitelivät sääntöjen mukaiset asiat. Laivaston Kilta ry:n puheenjohtajaksi valittiin kom. evp. Pentti Niskanen kaudelle 2023 - 2024. Hallitukseen varsinaisiksi jäseniksi valittiin erovuoroisten tilalle kaudelle 2023 - 2024: Erkki Lehtimäki ja Bo Ståhl Pohjanlahden Laivastokillasta. Petri Loikas, Kai Savolainen Kymen Laivastokillasta. Petri Jalava, Eino Kostian, Reino Varinowski ja Jari Maula, Turun Laivastokillasta.

Kokouksen jälkeen kokou-

sedustajat saivat kutsun tutustua Kymen killan puheenjohtajan Petri Loikkaan yksityismuseoon. Museossa on esillä aineistoa Suomen Laivaston alkuvuosilta lähtien nykypäivän aluskalustoon. Esillä on mm. univormuja, asiakirjoja, pienoismalleja ja kuvauksia merkittävistä merisotatapahtumista.

Kalastustakin killassa on harjoitettu ja siinä kilpailtu 23.9. Kemiönsaaren rannaltakalastuskilpailussa kiltamme jäsenten saaliit ja sijoitukset olivat seuraavat: 1. Jussi Leistén 10.1 kg, 2. Reino Varinowski 4,25 kg, 4. Ville Leistén 3,3 kg, 7. Mauri Ilijin 1,75 kg, 8. Alpo Leistén 1, 65 kg, 16. Hannu Risteli 0,26 kg.

12.9. kotiutuskahvitukseissa palkittiin ylim. Matias Laaksonen termospullolla ja kunniakirjalla. Tilaisuudessa killastamme palkitsemiseen osallistuivat pj. Jarmo Holm ja Petri Jalava.

Killan ampumaharrastustoimintaa on yritetty elvyttää hiljaiselosta. Uusi ampumavastavamme Juha Ovaska on ottanut tehtävän tarmolla vastaan ja toiminut ampumatoiminnan virkistämiseksi monin tavoin. Toistaiseksi ampuma-aktiiviteetti ei ole suuremmin alueellamme nousut. Juha oli ainoa TLK:n osallistuja Sinisen Reservin ampuma-

RANNIKKOLAIVASTO

päivä 3:ssa Upinniemessä. Juha toimi Sininen Reservi ampumapäivä 4:n johtajana omalla alueellamme Raasissa. Ammuttiin vapaavalintaisella kiväärillä ja sotilaspistoolilla. Osallistujia oli kahdeksan, mutta ei ketään Varsinais-Suomen alueelta. 16.9. järjestettiin TLK:n oma ampumatapahtuma Naantalın Luonnonmaan Haijaisten radalla. Tapahtumaan ei ilmoittautunut ketään, vaikka tilaisuudesta tiedotettiin useampaan kertaan. Ikävää kerrottavaa. Osa-vaikuttaja huonoon ampumatapahtumiin osallistumiseen lienee entisten aktiivien ikääntyminen, mutta peiliin katsomisen paikka on myös meillä killan hallinnossa.

Muistakaa myös Sinisen Reservin toteuttamat ampumakil-

Pansion 12. 9. kotiutuskahvitilaisuudessa palkittavana ylimatruusi Matias Laaksonen. Hienossa tilaisuudessa kilttaa edusti pj. Jarmo holm ja Petri Jalava. Rannikkolaivaston komentaja kommodori Patrik Lillqvist ylpeänä varusmiestensä hyvästä koulutustasosta.

pailut! Niistä löytyy tietoja osoitteesta www.sininenreservi.fi.

Loppu- ja alkuvuoden syntymäpäiväsankareitamme ovat:

91 vuotta Leo Hakanpää 24.1. 85 v. Asko Aaltonen 16.1. 70 v: Jarmo Leino 30.12., Seppo Kaila 15.1., Tapio Nieminen 26.1. ja Henry Rinne 5.2. Mitä parhaimmat onnentoivotukset päiväsankareillemme!

Seuratkaa ilmoitteluja retkistä ja tapahtumista TS:n kiltatalstalla, sähköposti-jäsentiedotteissa ja killan päivitettyillä nettisivuilla: www.turunlaivastokilta.net ja killan FB-sivulla. Seuratkaa myös ampumatapahtumien ajankohtia Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) sivuilla: www.mpk.fi. ■

Jouni Aho ja Seppo Kaila

Wanha Veteraani-museon laivaston univormukokoelmaa.

Turun Rannikkotyökistökilta

PUOLUSTUSVOIMAT

Ryhmäkuva Varvintorin laituralueelta HMC Katanpään kyljessä.

Kilta on palannut kesäajasta tiheämmän toiminnan syysjaksolle. Sen myötä kuukausitapaamiset käynnistyivät Heikkilän sotilaskodissa 6.9. Kuukausitapaamiset alkoivat komeasti Länsi-Suomen Merivartioston apulaiskomentaja, komentaja Ilja Iljin esityksellä. Kattavasti käytiin merirajam-

me läpi ja rannikkomme varti asemat. Merirajaahan suomella on riittämiin, vaikka maara ja on enemmän, varsinkin nykyisessä maailman tilasta johdun paljon esillä. Hiukan yllättäen Länsi-Suomen merivartioston vastualueena on lähes kolmannes suomen pinta-alasta ja rannikko Hangosta sinne Tornion-

joen suistoon asti, sekä laajalti sisämaan järviolueita. Uudet vartiolaivat tulevat saamaan uuden keskitetyn kotisataman, hyvien satama- ja huoltopalvelujen ääreltä. Saimme jäsenneilyn ja mielenkiintoisesti esitetyn tietopaketin meriturvallisuudesta!

Lokakuun tapaamisen esitel-

SEPPÖ KAILA

mä oli meille hiukan toisenlaisesta aihealueesta. Tällä kerralla puhujanamme oli hammaslääkäri Heli Kallio. Helillä oli paljon arvokasta kerrottavaa meille, vaikka hyvin hampaita aina hoitaisimmekin. Saimme varottavia tietoja monen elintarvikkeen salakavalan runsaista piilosokerimääristä. Myös suun happamuustasapainosta saimme hyvää tietoa ja miten eri ruoka-aineet siihen vaikuttavat, sekä miten happohyökkäyksiä huomioimme ja neutraloimme. Pieni katsaus eri hammastahnoihin ja niiden ominaisuuksiin oli myös paikallaan, niistä saimme näyteputkiloita mukaamme. Suunhoitoaihe oli selvästi totuttuihin aihealueisiimme verrattuna yllättävän kiinnostava, koska kysymyksiä satelli pöydistä niin runsaasti, että Heli ei ennättänyt kahville jäädä, vaan kiirehti vastaanotolle!

Syyskuun 18. killan edustajat oli rannikkolaivaston komentajan kommodori Patrik Lillqvistin kutsumana sidosryhmäpalaveriin HMC Katanpäälle Varvintorin laiturin luokse. Saimme hyvän katsauksen Merivoimien parhaimpiin kuuluvan Katanpään vaikuttavista kyvykkyyksistä. Aluksen huippunykyaikainen tekniikka ilmatilaan, pintaan ja pinnan alle teki vaikutuksen. Vaikutuksen teki myös aluk-

sen hiljaisen huomaamaton kulku. Joen partaalta irtaannuimme kylkijajossa sähkön voimalla ja jatkoimme sillä joesta ulos sataman ohi ja saimme kuulla dieseliä olevan nyt voimanlähteenä. Alus on hyvin hiljainen, ei tärise eikä minkäänlaista resonanssivaikutusta voinut havaita. Mahdollisimman huono havaittavuus on tietenkin taistelualukselle ominaisuus, johon suunnittelussa parhain keinoin pyritään.

Kilta järjestää perinteisen jouluostos- ja kulttuurimatkan Tallinnaan 15. - 17. joulukuuta. Keskitymme kaupungin museo- ja kosertitarjontaan unohtamatta sen kaupallista joulua. Tulopäivänä käymme Jäglajoen vesiputouksilla ja Tallinnaan palattuamme on tutustumisia ja halukkailla mahdollisuus osallistua Viron Kansallisoopperan joulukonserttiin Jaanin uusgoottilaiseen tyyliin 1800-luvulla rakennetussa luterilaisessa kirkossa. Seuraavana päivänä tutustumme Bastionin tunneliin ja Viron Merenkulkumuseoon. Paluupäivänä, ennen laivaan nousua käymme ostoksilla.

Kilta jatkaa tapahtumien sp-tiedottamista ryhmäjakeluna niille, jotka ovat killalle sähköpostiosoitteensa ilmoittaneet. Perinteiset postijakelut ja kiltapalstatiedottamiset toimi-

Länsi-Suomen Merivartioston apulaiskomentaja, komentaja Ilja Iljin.

vat jatkossakin. Seuratkaa ilmoitteluja kiltamme retkistä ja tapahtumista TS:n kiltapalstatalla, jäsentiedotteissa ja killan FB-sivulla: [facebook.com/groups/turunrtkilta](https://www.facebook.com/groups/turunrtkilta). Tarkoituksena on elvyttää myös killan nettisivuja uusilla päivityksillä. Seuratkaa tarjontaa myös Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) sivuilla www.mpk.fi.

Seppo Kaila
Killan tiedottaja

Turun Rannitykistörykmentin pe

Turun Rannikkotykistörykmentin Perinneyhdistys juhlisti perinnepäiväänsä 10.9. Raumalla. Päivä alkoi seppeleen laskulla kuljetusvene K-8 merionnettomuuden muistomerkillä. Juhlallisuudet jatkuivat Kuuskajaskarissa, jossa lounaan yhteydessä palkittiin ansiotuneita jäseniä.

Linja-autokuljetus Raumalle lähti matkaan Turusta, kuljettajana Lammeksen Paavo. Matkalaisilla oli mukanaan yhdistyksen hallussa oleva rykmentin lippu, joka juhlisti päivän tärkeimpiä hetkiä.

Rauman Monnan hautausmaalla laskettiin havuseppele kuljetusvene K-8 merionnetto-

muuden uhrien muistomerkillä. Seppeleen laskun suorittivat kommodori Pasi Rantakari ja rouva Pipsa Ruohonen.

Perinnepäivän ohjelma jatkui merimatkalla Kuuskajaskariin. Keli oli suosiollinen ja mitä mainioin aurinkoinen syyskuun päivä. Kuuskajaskarissa lounashetken yhteydessä palkittiin an-

rinnepäivä Raumalla

sioituneita yhdistyksen jäseniä: Rannikon Puolustajain ansioitalin tykinputkilla komdri Pasi Rantakari ja ylil evp Ari Ahomäki, sekä Rannikon Puolustajain ansioitalilla sotakamreeri, kapt evp Jorma Ake ja tutkija Mikko Meronen.

Lounaan ja kahvittelun jälkeen ohjelma jatkui Elkassa (elokuvaluokka), jossa näimme ensiesityksen Marko Kauton ohjaamasta, nyt digitoidusta ja remasteroidusta lyhytelokuvasta ”Kuusia kajastava kari”. Elokuvan käsikirjoituksessa on Sakari Kinnarisen ja Heikki Tiilikaisen vahvaa kädenjälkeä ja ajan henkeä. Elokuva on alkujaan valmistunut vuonna 1989. Se oli päivän ohjelmassa ns. osuma torniin.

Päivä saassa päättyi liiro Hyrskyn opastamalla kierroksella saassa ja Selkämeren Ran-

nikkokillan ylläpitämällä kohteilla. Hieno työtä on tehty. Iloisten matkalaisten joukossa oli toki havaittavissa haikeutta, kun

entiset toimintapaikat heinittyvät, rapistuvat ja maatuvat. ■

Markku Viitala

Syysterveiset Kotkan Lohkolta

TIINA AHTOSALO

Opaamme Urmas Selirand.

Perinneyhdistyksen syksyn toiminta on mennyt lähes toimintasuunnitelman mukaisesti. Pikkujoulu/museovierailu jouduttiin perumaan, mutta tilalle päätettiin järjestää jäseniltaa. Tämän lisäksi jäsenistöämme on osallistunut Kotka-Pyhtää -alueen veteraaniperinteen taltiointiin. Seuraavassa muutama sana syksyn toiminnasta.

Hiidenmaa

KOTRAPERY:n kesän sotahistoriallinen kulttuurimatka järjestettiin elokuun 25.-27.8. Retken pääkohteena oli Hiidenmaa.

RIKU LEHTINEN

Huipulla tuulee, näkymä Tahkunan majakalta.

Matkalle osallistui 34 henkilöä ja enemmistö retkeläisistä ei ollut koskaan käynyt Hiidenmaalla.

Matkalle lähdettiin kaakonkulmalta perjantaina 25.8. aamuvarhaisella Åbergin Sepon toimiessa bussinkuljettajana.

AAPO TOKKOLA

Venäläisen RT-patterin tj-torni.

Merimatka MyStarilla Tallinnaan meni juohevasti aamiaista nautiskellessa ja perille saavuttiin aikataulun mukaan. Tallinnasta matkaa jatkettiin sitten yhden pysähdyksen taktiikalla Rohukullan satamaan, josta edelleen lautalla Hiidenmaalle. Majoitus ja päivällinen oli varattu hotelli Paduun, joka on pieni perhehotelli Kärdlan kaupungissa. Päivällisen jälkeen oli vapaata ohjelmaa ja osa matkalaisista tutustui jo omatoimisesti kaupunkiin. Kärdla on muuten nelinkertainen kaupunki, se on nimittäin Hiidenmaan pääkaupunki ja tämän lisäksi saaren suurin, pienin ja ainoa kaupunki.

Varsinainen perehtyminen saareen ja sen historiaan aloitettiin kiertoajelulla lauantaina 26.8. klo 09:00. Oppaana toi-

mi Hiidenmaan museon entinen johtaja Urmas Selirand. Urmas tietää Hiidenmaasta kaiken tarvittavan, puhuu erinomaista suomea ja osaa myös keventää kerrontaa sopivasti; siis erinomainen OPAS! Hänen johdolla tutustuttiin mm. Kärdlän kaupunkiin, Tahkunaniemellä oleviin kohteisiin: majakkaan, neuvostoliittolaisen rannikkotykistöpatterin vanhoihin aseisiin, Hiiumaan sotamuseoon ja ortodoksikirkkoon. Päivän aikana tutuksi tulivat myös mm. Ristimäen ja Oomäen historia sekä Kassarin alue ja Vaemlan villatehdas.

Olimme suunnitelleet muitakin tutustumiskohteita, mutta kiertoajeluun varattu yhdeksän tunnin aikaraja tuli vastaan ja kohteita oli pakko karsia. Päi-

Retken osallistujat majoituksen edessä.

vällisen jälkeen pidettiin vielä epävirallinen palautetilaisuus

RIKU LEHTINEN

Aino Kallaksen Kassarissa 1930-luvulla sijainneen loma-asunnon työhuone.

saunan ja asiaankuuluvien virvokkeiden merkeissä. Yhteinen johtopäätös oli, että aikataulusta kiinnipitäminen ja kohteiden lukumäärän karsiminen oli oikea ratkaisu. Alkuperäisyys oli kuitenkin saatu ja muutamat suunnittelivatkin jo tulevana uudelleen omatoimimatalle jatkaamaan hyvin alkanutta perehtymistä Hiiumaan historiaan.

Hyvin nukutun yön jälkeen oli sitten sunnuntaiaamuna ohjelmassa aamupala ja lähtö laululle kohti Tallinnaa ja koti-Suomea. Aikatauluun oli varattu Tallinnan päähän sen verran aikaa,

Kotkan Rannikkopatteriston Perinneyhdistys

TIINA AHTOSALO

Oomäen muistomerkki, pystytetty v. 2014. Neuvostomiehittäjät surmasivat tällä paikalla yli 50 siiviiliä ja ”epäluotettavaa” neuvostotilasta.

että lähes pakolliset tuliaisotokset ehdittiin hyvin tehdä ja viedä linja-autoon ennen kotimatkan alkamista. Saadun palautteen perusteella retki oli onnistunut ja uusia matkaehdotuksia tuli myös esille.

Menneestä tulevaan

Lokakuussa osa jäsenistöstämme osallistui Rannikkotyöskistön

VESA KANGASMÄKI

PERY:n partio pysähtyi Väino Valveen muistomerkillä matkalla Santahaminan seminaariin.

Perinneyhdistyksen ja Rannikkopatteriston ja Rannikkopatteriston Santahaminassa järjestämään seminaariin ”Itäinen Suomenlahti 1939-1944 -näkökulmia sotavuosiin”. Vuoden viimeinen yhteinen tilaisuus oli marraskuun alussa järjestetty jäsenilta, jonka yhtenä tarkoituksena oli saada jäsenistöltä vinkkejä tulevan vuoden toiminnan suunnitteluun.

Kun tämä lehti ilmestyy, ollaan lähellä joulua ja on aika rauhoittua joulun viettoon. Näin vuoden lopussa on hyvä tarkastella myös tulevaa vuotta. Ensi vuonna tulee 80 vuotta jatkosodan alkamisesta ja 25 vuotta yhdistyksemme perustamisesta.

Tämä teemat ovat varmasti mukana, kun hallitus alkaa alkuvuodesta suunnitella v. 2024 toimintaa. Päätökset tehdään sitten keuhällä pidettävässä vuosikokouksessa. Vuosikokouksen ajankohdaksi on alustavasti kaavailtu lauantaita 2.3.2024, joten pistäkääpä siis päivä jo muistiin.

Perinneyhdistyksen hallituksen ja omasta puolestani haluan kiittää jäsenistöä, yhteistyökumppaneita sekä lehden lukijoita ja toivottaa rauhallista ja turvallista loppuvuotta sekä hyvää tulevaa vuotta. ■

Aapo Takkola
Puheenjohtaja

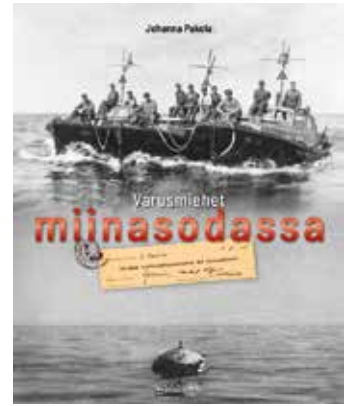
Raivaajien perinteitä kunnioittaen

Toukokuun 15. päivänä vietettiin miinanraivaajien perinnepäivää. Miinanraivaajien vaarallista työtä kunnioitettiin seppeleenlaskulla seitsemällä miinanraivaajamonumentilla eri puolilla rannikkoa. Helsingin Miinanraivaajakilta laski seppeleen Helsingin Katajanokan miinanraivaajamonumentille sekä pitkäaikaisen puheenjohtajamme, Erik Erweksen, haudalle Helsingin Hietaniemessä. Päivän päätapahtuma oli Turussa järjestetty seminaari, jossa paneuduttiin sekä miinanraivauksen historiaan että nykypäivään. Seminaarissa käsiteltiin myös sodanaikaisia miinoja ympäristöuhkana sekä miina-aseen käyttöä osana sodankäyntiä Mustallamerellä. Seminaarin loppuksi tietokirjailija Johanna Pakola esitteli uusimpia tutkimustuloksiaan, jotka on sisällytetty hänen uusimpaan kirjaansa *Varusmiehet miinasodassa*. Seminaari oli samalla kirjan julkaisemistilaisuus. Päivän päätteeksi

järjestettiin vastaanotto Forum Marinumin tiloissa. Päivän ohjelmasta vastasivat Johanna Pakolan lisäksi Miinanraivaajakilta ry, Forum Marinum ja 4. Miinantorjuntalaivue. Helsingin Miinanraivaajakilta oli mukana päivän järjestelyissä.

Merivoimien vuosipäivän yhteydessä heinäkuussa lasimme yhdessä Sininen Reservi ry:n kanssa seppeleen Katajanokan monumentille. Myös Suomenlahden Laivastokilta osallistui kunnianosoitukseen omalla seppeleellään.

Helsingin Miinanraivaajien ”kotina” tunnettu ravintola White Lady vaihtoi kesällä omistajaa kun pitkäaikaiset yhteistyökumppanimme Camilla ja Aino Bonden luopuivat ravintolastaan. Kiltamme esittää lämpimät kiitokset entisille omistajille hyvästä huolenpidosta. Uusi omistaja on Casa Ravintolat. Helsingin Miinanraivaajakilta kokoontui syyskuussa lounaalle. Vierailamme oli 4. Miinantorjuntalai-

vueen komentaja, komentaja Henri Kummala joka piti mielenkiintoisen katsauksen miinantorjunnasta tänä päivänä.

Helsingin Miinanraivaajakilta kokoontuu jälleen marraskuun 8. päivänä, jolloin tietokirjailija Johanna Pakola esittelee meille uusimman kirjansa miinanraivauksesta 1944-46, *Varusmiehet miinasodassa*. Killan joululounas on katettuna Lucian päivänä 13. joulukuuta.

Robin G. Elfving

Helsingin Miinanraivaajakillan puheenjohtaja

Parikkalan Sikoharju Vaasan Karjalaseuran tarinaillassa

Vaasan Karjalaseuran tarinailltaan 11. syyskuuta 2023 kokoontui joukko kuulemaan illan aiheesta, joka oli Parikkalan Sikoharju. Iltaan oli uskaltanut myös ensikertalaisia.

Aloitin illan pienellä kertomuksella ennen talvisotaa ja sen aikana toimineesta miinalaiva Yrjöstä. Nyt on ollut otsikoissa kaasuputki ja kaapelirikot. Laatokan harmaa susi miinalaiva Yrjö on aikoinaan laskenut Laatokkaan kaapelin. Olisiko nykyiset Laatokan isännät päässeet harjoittelemaan kaapelilla?

Kävimme esityksen aikana myös Saaren kirkolla. Olen saanut kiivetä Saaren kirkontorniin, missä minulle kerrottiin, että itse Mannerheim on ollut sodan aikana seuraamassa Tyrjän taiselua kirkon tornissa.

Viimein pääsimme Parikkalaan. Kaatuneiden muistopäivänä 2022 kirkon pihassa Parikkalassa sain tekstiviestin Vaasasta. Kirkossa ei ollut Vaasan Karjalaseuran seppelettä ennakkotiedoista poiketen. Harmillis-

ta, kun en itse voinut asialle mitään Parikkalasta käsin. Toisten oli asia pitänyt hoitaa Vaasassa. Poistuimme vaimoni kanssa kirkosta Sikoharjulle ennen kirkon tilaisuuden päättymistä. Laitoimme Sikoharjulle kamerat kuvausta varten paikalle. Siellä harjulla odotellessa huomasin, että Parikkalan kunnantalon katoilla on kattoluukku auki. Sotilla kunnan välle saimme hankittua apua. Ei kestänyt kauaakaan, kun luukku oli suljettu. Sanoinkin, että Vaasasta pitää tulla kertomaan avoimesta kattoluukusta.

Seppeleen laskijat olivat nyt saapuneet paikalle. Parikkalan Reserviupseerikerho ry:n puheenjohtaja Jussi Tuunasen johdolla ja kunniavartiossa oli Rajan miehet. Laatokan Puolustuksen Perinneyhdistyksen seppele saatiin laskettua juhlallisesti.

Olin sopinut jo aikaisemmin, että olemme paikalla Sikoharjulla klo.18, kun paikalla olleet Suomen liput lasketaan tangoista alas. Olin vuoden aikana myynyt paitoja Laatokan Puo-

lustuksen Perinneyhdistyksen logolla. Näillä saaduilla rahoilla saimme hankittua Sikoharjulle kaksi punamustaa viiriä silloisen yhdistyksen logoilla varustettuna. Näin nostimme viirit liehumaan salkoihin Kaatuneiden muistopäivänä ja viirien poislassuista tangoista oli sovittu syyskyyntä 19 päivä. Tuona samaisena päivänä vuonna 1944 solmittiin Moskovan välirauha Neuvostoliiton, Britannian ja Suomen välillä. Se oli rauhansopimus, joka päätti jakosodan. Vaimoni Rajaja luki illan aikana kirjoittamani jutun ”Mitä elokuinen Laatokan kierros jätti sydämeen”. Tässä kirjoituksessani kerrottiin mm. miksi Parikkalan Sikoharjulla on Laatokan puolustuksen muistomerkki. Tilaisuuden aluksi lauloimme yhdessä Veteraanin iltauhduon. Laululla kunnioitimme sotiemme veteraaneja ja laulussa mainitaan myös Laatokka ja Karjala. ■

Vaasassa 15.10.2023

**Laatokan puolustuksen ystävien
FB sivujen ylläpitäjä**

Mitä elokuinen Laatokan kierros jätti sydämeen vuonna 2019?

KARI M RAPO

Meitä lähti Laatokan kierrokselle lähes täysi linja-autolastillinen matkaaja. Mukana oli henkilöitä, jotka olivat syntyneet luovutetussa Karjalassa sekä juuriltaan karjalaisia. Tässä muutama maininta, mistä oli juuriväki ja tai suku lähtöisin: Viipuri, Sortavala, Valkjärvi, Matsinsaari, Jaakkima sekä Lumivaara. Matkalla näimme ja koimme paljon. Ehkä kaksi asiaa oli, jotka jäivät erityi-

sesti sydämen sopukoihin. Täysi hiljaisuus oli autossa, kun suurlähtettiläs Eva-Christina Mäkeläinen kertoi Lunkulan salmen kohdalla talvisodan Mantsista, omasta lapsen kepposesta, kun hän oli tilannut äitinsä nimissä Mantsin sotilaskotiin 300 kg karamellia kaupasta, joka toimitti tavaraa sotilaskotiin. Seuraavana päivänä totuus paljastui, kun kaupasta soitettiin äidille ja varmistettiin tilauksen todenpe-

räisyys. Myös alla olevan kertomuksen Eva-Christina Mäkeläinen kertoi meille matkalaisille. Alla oleva teksti on lainattu Laatokan Puolustuksen Perinneyhdistyksen verkkosivuilta.

Laatokan puolustajien haudan vaiherikas historia

Parikkalan Harjulinnaa vierisellä harjulla sijaitseva Laatokan puolustajien muistomerkki on ollut paikallaan elokuusta 1961 lähtien. Pystytystä edeltävät tapahtumat eivät liene kovin monen tiedossa. Seuraavassa kirjoituksessa tulevat esille haudan eri vaiheet aikajärjestyksessä.

Laatokan Meripuolustusalueen joukot olivat käyneet koko talvisodan ajan sitkeitä taisteluja Laatokan koillispuolella Kiti-län ja Lemetin alueelle motitettuja neuvostojoukkoja vastaan. Mottien huoltaminen oli tapahtunut jätitse ja huollon suurimpana esteenä oli vihollisen joukkojen kannalta Pitkärannan edustalla ollut Petäjäsaari, joka menetettiin 6.3.1940. Noin 25 kilometriä etelämpänä ovat Mantsinsaari, Lunkulansaaren luoteiskärki sekä Uuksalonpään kaakkoisosaa jäivät suomalaisten haltuun. Maaliskuun 12. päivänä neuvostojoukot olivat päät-

Laatokan puolustuksen ystävät

täneet tehdä selvää Uuksalon päästä ja aloittivat voimakkaan hyökkäyksen sitä vastaan. Puolustuksessa oli reservivänrikki Kortelan joukkue ja sen apuna yksi konekivääri alikersantti Evolan johdolla. Iltapäivällä vänrikki Kortela tuli alikersantti Evolan konekiväärin taakse. Kranaatinheittimen ammus putosi heidän väliinsä, jolloin Evola kaatui heti, Kortela haavoittui kaulavaltimoon. Verenvuotoa ei pystytty heti ehkäisemään. Juuri silloin vihollinen teki panssarien tukeman hyökkäyksen ja ruumiit oli pakko jättää taistelukentälle.

Moskovan rauha tuli voimaan seuraavana päivänä, mutta monista yrityksistä huolimatta neuvostoliittolaiset eivät suostuneet siihen, että vainajat olisi voitu hakea pois. Vasta muutaman päivän kuluttua he toimittivat ruumiit mantereelle suomalaisten haltuun.

Kansalaiskokous

Laatokan meripuolustuksen joukkojen mukana samassa rautatievaunussa, kirkonkellojen kanssa, tuodut ruumiit piti saada hautaan, mutta mihin? Vänrikki Veikko Kortelan kotipaikka oli Jaakkima ja alikersantti Niilo Evolan Salmi. Kortela oli luterilainen ja Evola ortodoksi. Laa-

tokan Meripuolustuksen päällikön, eversti E.I. Järvisen, aloitteesta kutsuttiin koolle kansalaiskokous Savonlinnaan LMeP:n (Laatokan meripuolustuksen) upseerikerholle 29.3.1940.

Läsnä oli 17 laatokankarjalaista sekä siviili- että sotilaspiirien edustajaa. Ajatuksena oli saada aikaan sellainen hautapaikka, joka symboloisi kaikkia Laatokan puolustajia, myös niitä, joitten hautapaikka jäi rajan taakse.

Kokouksessa käydyin keskustelun aikana hautamuistomerkin paikaksi nousi kaksi paikkakuntaa, Savonlinna ja Parikkala.

Savonlinnaa pidettiin keskeisempänä paikkana, kun taas Parikkalan etuja olivat karjalainen maaperä sekä sen kuuluminen Sortavalan suojeluskuntapiiriin kuuluvana Suomen puolisenä osana. Kokouksessa esitettiin, että hautapaikan tulee käsittää Laatokan-Karjalan maakuntaliiton ja Laatokan maanpuolustuksen alueet.

Kokouksessa ei tehty mitään päätöstä hautapaikasta, vaan muistomerkkiasiaa eteenpäin viemään valittiin toimikunta, johon tulivat eversti E.I. Järvinen, lääkintämajuri J. Tiittanen, sotilaspastori Tauno Laakso ja lisäksi LMeP:n kukin lohko ja Laatokan-Karjalan Maakuntaliitto saivat nimetä kukin yhden edustajan.

Varajäseniksi tuli opettaja Solehmainen Lumivaarasta. Kokoonkutsujaksi valittiin pastori Tauno Laakso. Asian kiireellisuuden vuoksi kehoitettiin toimikuntaa kokoontumaan jo seuraavana päivänä.

Toimikunta Parikkalassa

Saamansa tehtävän mukaisesti toimikunta kokoontui heti seuraavana päivänä, eli 30.3.1940. Toimikunta vieraili Parikkalassa ja kävi ehdotetulla paikalla, jota se piti erittäin sopivana tähän tarkoitukseen.

Myös paikkakunnan edustajat pitivät asiaa kunnianosoituksena paikkakunnalleen. Toimikunta päättikin valita Laatokan puolustajain muistopaikaksi hongikkoharjun Simpelejärven rannalta läheltä Harjulinnaa, perustellen päätöstään muun muassa seuraavasti:

1. Parikkala on ainoa Suomen puolelle jäänyt osa Laatokan - Karjalaa.
2. Parikkalan on kuulunut Sortavalan suojeluskuntapiiriin ja Laatokan - Karjalan Maakuntaliiton alueeseen.
3. Paikka on harvinaisen kaunis ja maan laatu erittäin sopiva.
4. Parikkalan kunnan, seurakunnan ja suojeluskunnan edustajat ovat lausuneet

erityisen toivomuksen, että muistomerkki pystytettäisiin heidän vaalittavakseen.

Toimikunta päätti toimittaa asian laajojen kansalaispiirien tietoon toivomuksella, että asia saisi yleisemmän myötätunnon. Sotilaspastori Tauno Laakso kirjoitti asiasta tiedotteen, jossa hän lausui muun muassa seuraavaa: ”Laatokan-Karjalan asumasioitilasi siirretty asukka Muista, että sinulla on yksi paikka Karjalassa, jossa sinua varmasti ymmärretään. Se on Parikkalan kirkolla, jylhällä hongikkoharjulla oleva Laatokan puolustajain hautakumpu.”

Hautaus

Toimikunnan päätöksen jälkeen asiat etenivät sotilaallisella vauhdilla. Heti seuraavana päivänä, 31.3.1940, antoi LMeP kiireelliset hautausohjeet puhelimitse kaikille eri osastoille. Niissä käskettiin muun muassa, että arkkujen ja seppelten kantajat esiintyvät lumipuvuissa. Kantajina toimisi upseereita ja aliupseereita. Parikkalan Suojeluskuntaa pyydettiin varaamaan lämmin ateria noin 250 hengelle.

Siunaustilaisuus Parikkalan kirkossa alkoi kello 12.00. Lumipukuiset kantajat toivat valkeat arkut alttarin ääreen III

AK:n (Suomen III armeijakunnan) soittokunnan soittaessa hymniä. Virren jälkeen toimitettiin sotilaspastori Tauno Laakso 9 papin avustamana ruumiinsiunauksen. Parikkalan seurakunnan kirkkokuoro lauloi sotarukouksen. Parikkalan Suojeluskunta ja Lotta-Svärd järjestö olivat mukana hautajaisjärjestelyissä. Surusaatto matkasi kirkosta hautapaikalle, jossa rovasti Ahonen Viipurin hiippakunnan piispan luvalla vihki hautapaikan ja siunasi vainajat haudan lepoon. Hautaus suoritettiin sotilaallisin kunnianosoituksin. Haudalle laskettiin lukuisia seppeleitä. LMeP:n päällikkö eversti Järvinen laski upseerikunnan puolesta seppeleen ja lausui muun muassa:

”Olkoon tämä paikka samalla, kun se on näitten sankariemme leposija, pyhä ja edustakoon tämä kumpu niitä lukuisia sanakarihautojemme kumpuja, jotka ovat jääneet rajan tuole puolen. Tällä kummulla suoritettu hetken hiljaisuus, huokaus tai rukous tapahtukoon samalla tuonne rajan taakse jääneitten sankarihautojemme kunniaksi ja niitä muistaen.”

Laatokan kierros päättyi osaltamme Parikkalaan. Ensimmäinen tehtävä oli löytää Parikkalasta Laatokan puolusta-

jien muistomerkki. Kapusin vaimoni kanssa korkealle harjulle, missä muistomerkki sijaitsi. Muutamia päiviä aikaisemmin oli Laatokan Puolustuksen Perinneyhdistys pitänyt vuosikokousta Parikkalassa, ja samalla käyneet muistomerkillä ja laskeneet seppeleen sinne. Itse en päässyt silloin kokoukseen, sillä olin juurillani Laatokan rannalla Lumivaarassa. Oli sydäntä riipaiseva tunne seisoa muistomerkillä ensimmäistä kertaa ja olla palanen mennyttä Suomen historiaa.

Toinen asia oli, kun matkanjohtaja soitti huuliharjulla Suomen vanhalla rajalla Salmassa Finlandia hymnin. Se myös kosketti, olinhan saanut kokea Finlandia hymnin edellisen keran Karjalassa silloin, kun Suomi täytti 100 vuotta. Silloin Lumivaaran sankarihautausmaalla paloivat haudoilla kynttilät ja Lumivaaran kirkko oli valaistu sinivalkoisin valoin. ■

Kari Johanneksen poika Rapo

*”Laatokan harmaan suden”
miinalaiva Yrjön matruusin nuorin
poika ja Laatokan Puolustuksen
Perinneyhdistyksen entinen jäsen.*

*Lähteet: suurlähettiläs Eva –
Christina Mäkeläisen kertomus
ja Laatokan Perinneyhdistyksen
www sivut.*

Rollo2023, Rovaniemi 5.-8.10.

ASKO HORTTANAINEN

Rannikkojääkärikilta oli koonnut vastaosaston Rovaniemen sotilaslentokentälle hyökkäämistä varten. Toimimme hyökkäyksessä kahtena ryhmänä (Sotva ja VEH) sparraten kentän puolustajia oikeaan toimintaan.

Siirtyminen Rovaniemelle alkoi 5.10. klo 7.30. Varusteet jaettiin saapumispäivänä perjantaina 6.10., jonka jälkeen majoittauduimme kasarmille. Tässä vaiheessa vielä tuli vanhat ajat mieleen. Säkkit olivat suurempia ja varusteita riittävästi tarkoitukseensa. Sotva-ryhmämme seitsemän henkilöä jakaantuivat kolmeen eritupaan. Fiilis oli hyvä ja iltapa-

lalle päästiin sotkuun, silti henkisesti valmistauduimme jo tulevaan ja kävimme myös tutustumassa tulevaan taistelualueeseen paikan päällä.

Ymmärrystämme ympäristöstä täydensi drone-tuki, jonka saimme käyttöön seuraavalle päivälle kahden tunnin ajaksi. Sen jälkeen drone luovutettiin puolustavien joukkojen käyttöön.

Ryhmäämme kuului johtajan ja kahden taisteluparin lisäksi myös kaksi snaipperia eli röllä, jotka erityisesti tykkäsivät olla metsikössä niin kuin kuu- luukin. Hyvinhän he siellä pärjäsivät metsässä lymyillen.

Hyökkäysalue muodostui suosta, tiukasta pajukosta ja haastavista ojista, joten helpolla ei hyökkääjä alueelle päässyt. Tarvittiin siis innovatiivista ajattelua, uskallusta uuden toteuttamiseen ja innostusta. Rannikkojääkärit ovat aina olleet valiojoukkoa ja siten vaatimukset eivät haitanneet tekemistämme. Kun tähän lisättiin hyvä johtaminen ja uudet tekniset apuvälineet pimeänäkölaitteiden muodossa, oli homma hoidossa. Kolme erittäin hyvin onnistunutta hyökkäystä ja yksi vähemmän onnistunut tukihyökkäys ei jättänyt ketään kylmäksi. Jopa vastaosastomme vastaosaston majoitus tuhottiin. tarinat jäävät elämään.

Aika ei käynyt pitkäksi ja kun aktiivitoimintaa täydennettiin vielä illan ammunnoilla, oli pidennetyllä viikonlopulla annettavaa kaikille osallistujille. Harjoitus lopetettiin kasi-järjestelmän tulosten pieneen analyysiin. Kasi-järjestelmä mahdollistaa monen asian seurannan tapahtuman aktiviteettitasolla ja täten taistelijoiden toimintaa voidaan arvioida lopputuloksissa osana analyysiä.

Yhteenvetona voi sanoa, että kaikki ryhmämme osallistujat olivat tyytyväisiä ja pieniä kehi-

ASKO HORTTANAINEN

tysehdotuksia poimittiin tulevaa toimintaa varten. Sotva-ryhmä koostuu kokeneemmista taistelijoista, mutta tiettyä peruskuntaa tulee kuitenkin olla.

Lihaskunto jaloissa mahdollistaa liikkumisen kyyryssä vaikeahkossa ympäristössä ja muu peruskunta etenemisissä vaatii enemmän kuin sohvapaperunan istumalihaksia. Rasittavuudeltaan pidennetty viikonloppu klo 4.30 herätyksineen ja yötaisteluineen on enemmän kuin kolmen päivän juhannuksen vietto, mutta antaa myös paljon enemmän. Asenteestahan tässä on paljolti kyse kuten kaikki rannikkojääkärit tietävät. Voin suositella kaikille osallistumista vastaaviin tapahtumiin. Nyt meitä oli yksi pataljoonan ajalla koulu-

tuksen saanut, 4 koulun kasvatia ja kaksi Dragsvikin käynnyttä taistelijaa ja henki oli hyvä.

Pidä kunnostasi huolta ja

osallistu seuraavaan tapahtumaan Rannj-kalenterin 2024 mukaisesti.

Asko Horttanainen

Rannikkojääkäripataljoonan perinneyhdistys ry ja Rannikkojääkärikilta ry toivottavat kaikille rannikkojääkäreille, jäsenilleen ja lehden lukijoille Hyvää ja Rauhallista

Joulua sekä Turvallista Uutta Vuotta 2024!

Joululahjavinkki. Seuraa jäsenilmoittelua ja ilmoita itsesi ja taisteluparisi esim. jäisistä pelastautumiskursseille.

Hangon Rannikkopatteriston perinneyhdistys

Puheenjohtaja Jarmo Valtimo
Metsäkannaksentie 32
10940 HANKO
0405647695
perinneyhdistys@hotmail.com

Helsingin Miinanraivaajakilta

Puheenjohtaja Robin G. Elfving
Kruunuvuorenkatu 1 C 34
00160 HELSINKI
Sihteeri Ilari Rainio
ilari.rainio@gmail.com

Helsingin Reservimeriupseerit

Puheenjohtaja Marko Vuorinen
Puolikuu 3 B 15, 02210 Espoo
0400 902737
marko_vuorinen@hotmail.com

Kotkan Rannikkoalueen perinneyhdistys

Puheenjohtaja Aapo Tokkola
045 169 0988
aapo.tokkola@gmail.com
Yhdistyksen postiosoite:
Koulukatu 2 as 4, 48100 Kotka
kotra.pery@gmail.com

Kymen Laivastokilta

Puheenjohtaja Petri Loikas
Kortetie 9, 48800 Kotka
040 585 0580
petri.loikas@fimnet.fi

Kymenlaakson Rannikonpuolustajain kilta

Puheenjohtaja Esa Tervio
Kotilotie 6, 48310 Kotka,
0440 837 846
esa.tervio@luukku.com

Laatokan puolustuksen ystävät

kari.rapo@netikka.fi
040 5168572

Laivaston kilta

Puheenjohtaja Pentti O. Niskanen,
Hiidenkuja 6, 21600 Naantali
040 7169871
pentti.o.niskanen@gmail.com

Laivaston Sukeltajakilta

Puheenjohtaja Tapani Korhonen
Olofsborg 13 A, 10710 Snappertuna
040 558 3194
tapanikorhonen@kolumbus.fi
tapani.korhonen@kotikone.fi
www.laivastonsukeltajakilta.fi

Laivaston veteraanit

Puheenjohtaja Seppo Grönroos
soegrönroos@gmail.com

Meripuolustussäätiö

Asiamies Sami Linnermo
050 512 3364
sami.linnermo@meripuolustus.fi

Meriupseeriyhdistys

Puheenjohtaja
Komentaja Iiro Penttilä
Sihteeri kapteeniluutnantti Leo Laine
045 841 3070
sihteeri@meriupseeriyhdistys.fi
Majajaosto kom evp Mikko Saarinen

Merivoimat

Merivoimien esikunnan viestintä
puh. 0299 800
pao.navy@mil.fi

Merivoimien tutkimuslaitoksen perinneyhdistys

Puheenjohtaja Martti Helamaa
martti.helamaa@mil.fi
Sihteeri Jari Nieminen
jari.nieminen@kotiportti.fi
040 7009234

Miinanraivaajakilta

Puheenjohtaja Tatu Virta
Kirkkorvontie 21, 21250 Masku
050-5947144, tajvirta@gmail.com
Sihteeri Jorma Nieminen
Pietarinkatu 3 C 27, 20320 Turku
040-7181073
jorma.nieminen@outlook.com

Pirkanmaan Meripuolustuskilta

Puheenjohtaja Timo Valli
Kastepolku 2, 14200 Turenki
040 833 7213, timo.valli@iki.fi

Pohjanlahden Laivastokilta

Puheenjohtaja Teuvo Roden
Pietarsaarenkatu 2 A 3, 65350 Vaasa
0500 665 413
teuvo.roden@netikka.fi

Pohjanlahden Merivartiokilta

Puheenjohtaja Hannu Wallius
0400 132888
hannu.wallius@gmail.com
www.merivartiokilta.fi

Rannikkotykiöstön Opistouseerit

Puheenjohtaja Tatu Vartiainen
Ojahaantie 11 B 25, 01600 Vantaa
02 998 00, 0400 959370
tatu.vartiainen@mil.fi

Rannikkosotilaskotiyhdistys

Puheenjohtaja Sirpa Holma
Abraham Wetterin tie 10 A 6,
00880 Helsinki
050 302 6435
puheenjohtaja@
rannikkosotilaskotiyhdistys.fi

Rannikkojäkärikilta

Puheenjohtaja Harri Koponen
Freesenkatu 3 A 35, 00100 Helsinki
0408450000
Harri.koponen@osaka.fi

Rannikkojäkäripataljoonan perinneyhdistys

Puheenjohtaja Harri Koponen
+358408450000
Harri.Koponen@osaka.fi

Rannikkotykiöstön perinneyhdistys

Puheenjohtaja Johanna Pakola
Ilokalliontie 11
21500 Piikkiö
+358 40 588 4231
johanna.pakola@gmail.com
www.rannikkotykiosto.fi

Rannikkotykiöstösäätiö

Valtuuskunnan puheenjohtaja
Timo Kohtamäki
Hallituksen puheenjohtaja Juha Kilpi
asiamies Antti Heinänen
antti.heinanen@mil.fi

Rannikkoupeeriyhdistys

RP-lehden julkaisija
Puheenjohtaja
Kommodori Auvo Viita-aho
aувovii@gmail.com
sihteeri Jarmo Valtimo
040 564 7695
jarmo.valtimo@rannikonpuolustaja.fi

RT-kerho johtorengas

Puheenjohtaja Juha Nora
juha.nora@gmail.com

Selkämeren Rannikkokilta

Puheenjohtaja Ravo Sarmet
Kolhantie 38 b, 26510 Rauma
040 562 8182
ravo.sarmet@dnainternet.net

Sininen Reservi ry

Puheenjohtaja Petri Käyhkö
+358 50 366 2024
petri.kayhko@sininenreservi.fi
Sihteeri Lasse Mäki
+358 40 738 5878
lasse.maki@sininenreservi.fi

Suomenlahden Laivastokilta

Puheenjohtaja Lars Eklund
Markkinatie 5 E 56, 00700 HELSINKI
0440 955558
larseklund@kolumbus.fi

Suomenlinnan Rannikko- rykmentin perinneyhdistys

Puheenjohtaja Tuomas Alanko
tuomas.alanko@gmail.com
puh: 045 142 8449
Sihteeri Katariina Ilves
Sandelininkatu 13 A 3, 05800 Hyvinkää
katariina.ilves@luukku.com

Suomenlinnan Rannikkotyöstökilta

Puheenjohtaja Auvo Viita-aho
040 5066917
aovovii@gmail.com
slrt-kiilta.fi

Suomi Merellä -säätio

Asiamies ja sihteeri Jyrki Myllyperkiö
050 5520244,
sihteeri@suomimerellä.fi

Turun Laivastokilta

Puheenjohtaja Jarmo Holm
Kreivinkatu 3 A, 21100 Naantali
040 0524253
jarmo.holm@turunlaivastokilta.net

Turun Rannikkotyöstökilta

Puheenjohtaja Heikki Pohjanvirta
Itäinen Rantakatu 48-50
H 249, 20810 Turku
040 5198155
puheenjohtaja@turunrtkiilta.fi

Turun Rannikkotyöstö- rykmentin Perinneyhdistys ry

Puheenjohtaja Pasi Rantakari
Tahvanankatu 15, 20400 Turku
040 064 2358
pasi.rantakari@hotmail.com
www.turrrt.fi
rtperinne@gmail.com

Turun Reservimeriupseerit

Puheenjohtaja Heikki Laiho
Linnankatu 11 a 3, 20100 Turku
0400 520 620, heikki.laiho@
turunreservimeriupseerit.fi

Tapahtumakalenteri 2024

- 2.3.2024 alustava varaus Kotkan Rannikkopatteriston
Perinneyhdistyksen vuosikokouspäiväksi. (s. 94)
- 22.–24.3.2024 Merihistorian päivät Jyväskylässä (s. 55)

www.rannikonpuolustaja.fi

RANNIKON PUOLUSTAJA

Meripuolustuksen ammatti- ja jäsenlehti

**Lehden numeron
1/2024
aineistopäivä on
perjantaina 12.1.2024.**

***Laittakaa
päivä
kalenteriin!***

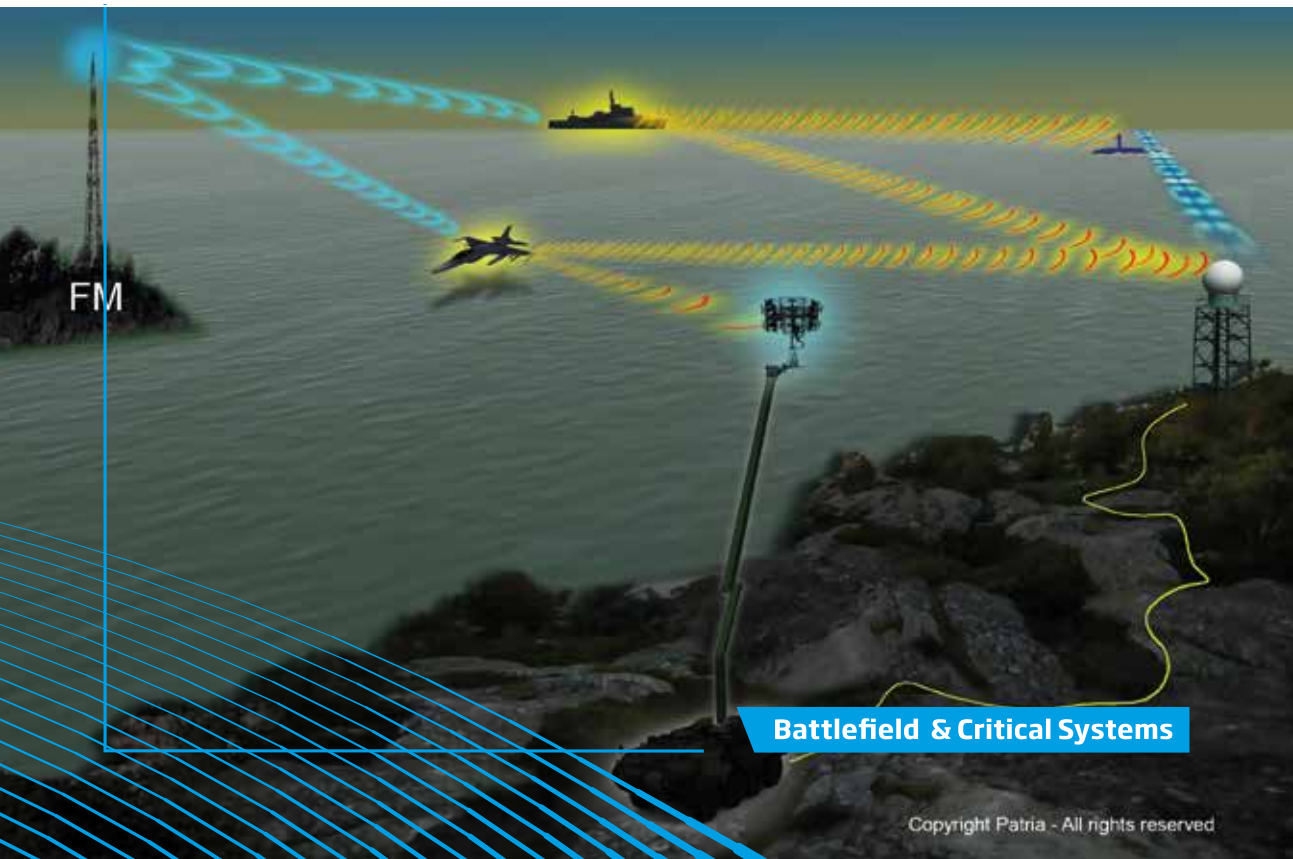

Patria

Kun kaiken on pakko toimia.

Patria MUSCL

Monipaikkaisella, siirrettävällä
passiivitutkajärjestelmällä
taistelunkestävyyttä pinta- ja
ilmavalvontaan

Battlefield & Critical Systems